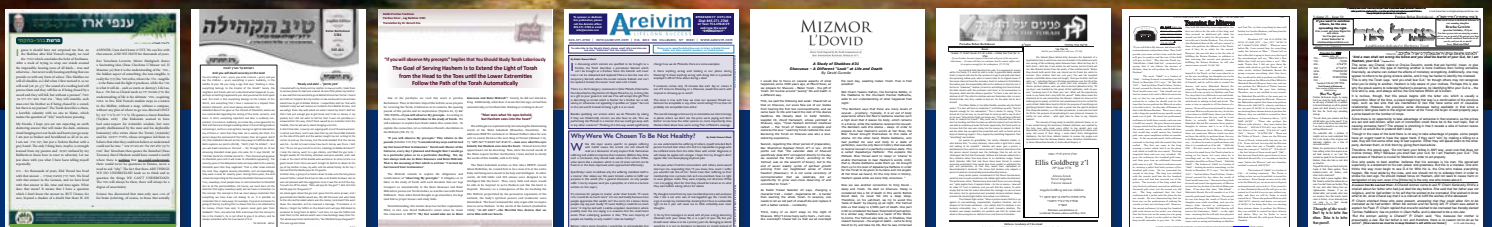

רס התורה

DIVREI TORAH FREELY PRINTED & DISTRIBUTED BY RAMAPOST

"בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתיך"

PARSHAS BEHAR-BECHUKOSAI

ENGLISH
DIVREI TORAH

ANFEI EREZ • TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM
MIZMOR L'DOVID • PENINIM • PARSHA PSHELTEL • MIGDAL OHR

TAKE 10% OFF
AN EXTRA
WITH COUPON CODE AD10OFF

ASK ABOUT OUR DIGITAL + SOCIAL MEDIA MARKETING

SPONSOR A DVAR TORAH

SPONSOR AN ENTIRE WEEK FOR \$360

Following Daas Torah, Ramapost is sharing the opportunity to sponsor weekly Divrei Torah.

The following publications are read by hundreds of people every Shabbos. Sponsor an individual Dvar Torah or the entire collection, in the zechus of a choleh, l'eiluy nishmas, or for someone in need. A small message can be put on the Dvar Torah of your choice which will be distributed across Monsey and online.

CHOOSE A DVAR TORAH TO SPONSOR
CONTACT US WITH A PARSHA AND OPTIONAL MESSAGE

\$180

Ram HaTorah
150 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English & Hebrew)

\$126

Meoros Hatzadikkim
300 WEEKLY*
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits
(English)

\$100 (MONTHLY)

Divrei Chizuk
800 MONTHLY*
R' Gamliel Rabinowitz
(Hebrew)

\$100

Torah Wellsprings
200 WEEKLY*
R' Elimelech Biderman
(English / Yiddish)

\$72

Sichat Hashavua Hitkashrut & Likutay Torah
125 WEEKLY*
(Hebrew / English)

\$54

Oneg Shabbos
50 WEEKLY*
Compilation of Divrei Torah
(English)

\$*

Areivim
400 WEEKLY*
R' Shmuel Gluck
(English)

*CONTACT INFO@

*AMOUNT DISTRIBUTED

SUBSCRIBE ONLINE!

FILL OUT THE ONLINE FORM TO SUBSCRIBE:
RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH

בס"ד

Ramapost offers a weekly printed subscription to the following Divrei Torah:

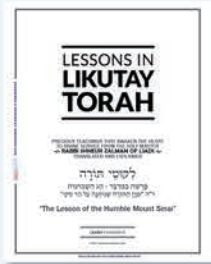
Please fill out the online form at RAMAPOST.COM/SUBSCRIBE-DIVREI-TORAH to subscribe. We ask that your free printed divrei torah be picked up every Friday at our Monsey (Rt 59) or Wesely Hills/Pomona location.

Meoros Hatzadikkim
Dvar Torah & Weekly Yahrzeits (English)
Ramapost.com/meoros-hatzadikkim

Sichat Hashavua
(Hebrew)

Likutay Torah
(English)

Oneg Shabbos
(English)

Hitkashrut
(Hebrew)

Ohr Chaim
(Hebrew)

Torah Wellsprings
R' Elimelech Biderman (English)

RAM HATORAH
Compilation of Divrei Torah
Ramapost.com/ram-hatorah

ENGLISH
DIVREI TORAH

TIV HAKEHILA • SHVILEI PINCHAS • AREIVIM • ANFEI EREZ • MIZMOR L'DOVID • PENINIM • KINDER TORAH • PARSHA PSHELTEL • RAV BRAZIL

RAM HATORAH is a free weekly compilation of divrei torah that is organized, printed and distributed by Ramapost to hundreds of readers. You can view/download past and present editions at

RAMAPOST.COM/RAM-HATORAH. טיב הקהילה • שבילי פנחס • דברי חזק והתעוררות • חוט של חסד • המברך • דברי שי"ח

FOR MORE INFORMATION PLEASE CONTACT MITZVOS@RAMAPOST.COM

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

info@ramapost.com | www.Ramapost.com

P: 845.369.9600 | F: 845.369.9601

382 Route 59 Suite 264, Airmont, NY 10952

A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY

Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז

בס"ד

פרשת בהר-בחקתי

כ"ו אייר תשפ"א VOL. 1 / ISSUE 84

I guess it should have not surprised me that, on the Shabbos after Klal Yisroel's tragedy, we read the תוכחה which concludes the Sefer of Korbanos. After a week of trying to wrap our minds around the impossible, hearing news of all kinds – true and otherwise – but never really hearing anything that can provide us with any form of solace. This Shabbos we will all shudder, as I did when I first noticed it, as we will read (26: 36-37) “the sound of a rustling leaf will pursue them and they will flee as if being chased by a sword and they will fall, but without a pursuer”. וכשלו. “they will stumble, each man over his brother as if being chased by a sword, but there is no pursuer”. The Torah describes a chaos, a horrible calamity with no one to blame, which makes the question of “why” much more pressing.

My friends, I hope you are not expecting an earth shattering answer that will make the dark, ominous cloud hanging over our heads and hearts just go away. I am just as broken and bewildered as all of us are. I am not דעת תורה, but just a Yeshiva Bachur with a grey beard. The only I thing have, maybe, is strength learned from my parents and השקפה imbued by my Rabbeim to know how to react to adversity. Let me just share with you what I have been telling myself repeatedly.

תיקו – for thousands of years, Klal Yisroel has lived with that answer – תשבי יתרץ קושיאות ואבעיית. We lived with that answer in the Gemara, and we have lived with that answer in life, time and time again. What does that mean? It means that I have a question which I don't know the answer to, BUT I know, for sure, beyond a shadow of a doubt that there IS AN

ANSWER; I just don't know it YET. We can live with that answer, AND WE HAVE for thousands of years.

Rav Yerucham Levovitz, Mirrer Mashgiach shares a fascinating idea (Daas Chochma U'Mussar vol. II Maamar 30) that it is the understanding of the נסתר, the hidden aspect of something, the non-tangible, is really the עיקר (his משל is fire, where the נגלה - tangible - is the flame and the light it produces, while the נסתר is what it will do - such as warm or destroy). Life too, has a נגלה but as Chazal teach us צדיק באמונתו יחיה, the understanding of life is the ultimate נסתר, requiring to live. Klal Yisroels maiden steps as a nation in the Midbar, without a map, without a compass, without any plan of where to go was directed ONLY by על פי ה' יחנו על פי ה' יסעו. He quotes a classic Ramban (Vayikra 16:8) (the Rishonim seemed to have had semi-respect for Aristotle's wisdom, but were greatly disillusioned by the man and his deplorable humanity) who writes about the Yevani (Aristotle) and his תלמידיו הרשעים, whose arrogance led them to believe that what they could not believe or understand could not be true. “כל ענין שלא השיג אליו הוא בסברתו איננו”. Rav Yerucham then quotes the Ramchal (Daas Tevunos) that if Hashem would have created a world where there is nothing that we could understand, there would never be questions in Emuna, never a need to ask “why”. The fact that there ARE THINGS WE DO UNDERSTAND leads us to think and to question the things WE CAN'T UNDERSTAND. The נסתר will always be there, there will always be a degree of uncertainty.

Science has discovered that man only uses 10% of his brain (referring, of course, to those that actually

-1-

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissachor. B"H they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישיעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

LAYOUT: RAMAPOST.COM

A COLLECTION OF TORAH THOUGHTS BY

Rabbi Chaim Z. Levitan

ענפי ארז

בס"ד

use their brains). Some people will obviously use somewhat more; it is reported that Rav Chaim Ozer was able to write two separate Teshuvos with each hand while simultaneously speaking to someone. Then why did Hashem create man with a brain that remains 90% unused? It certainly is because on THAT GREAT DAY of the Geulah, we will need that heightened awareness to understand all the things we previously could not understand. Imagine a recipe for a cake with ONLY 10% OF THE INGREDIENTS AND INSTRUCTIONS provided! Of course we would have a hundred questions - why does it look like that, why would anyone want to eat it, it smells bad too. That is the sad state that man – AND US – are struggling with, unconscious of the fact that we are only at 10% capacity and, therefore, must surrender to the superior intellect and wisdom of Heaven. Ay the Kotzker! He said the entire Hilchos De'as in one sentence which could and should be used whenever someone needs a נחמה. He said – first in Yiddish to retain the whole טעם - שוין - "וואס פאהר א גאט וואלט ער שוין - טעם" - what kind of G-d would He be, really, if I could understand him. Hashem should give us the strength to fortify our אמונה and understand that this harsh message is for us to be חזק ואמץ לבך in whatever we need Chizuk in.

That Pasuk keeps on bouncing through my head - וכשלו איש באחיו and I'd like to share my initial thoughts with you. The Goyim did not do this, the pandemic did not do this – we did this to ourselves. My mind immediately closed in on the Haftarah of Parshas Metzora, where one Jew was trampled to death by other Jews. But first, a little background. The story begins in Melachim II (6-7), where the army of Aram places the city of Shomron under a terrible

siege, causing horrific famine (the likes of which are described in the תוכחה of mothers driven mad enough to consume their own children). Yoram, king of Yisroel, initially blames Elisha but after subsequently humbles himself to Hashem. Elisha promises Yoram's captain that tomorrow, there will be food, and predicts the prices of flour and barley. Yoram's captain mocks Elisha and basically says "even Hashem can't make that happen". Elisha promises him that it will happen, but that he will not be able to benefit from it. Then גיחזי and his three sons, all of whom were lepers, discovered that the army of Aram had abandoned their camp, as Hashem made them hear sounds of a thunderous army approaching. They had left everything, and it was now theirs for the taking. If you have ever learned that Navi, you know that I am just hitting the headlines and leaving out much. Come to think of it – maybe learning it is a good idea. They inform Shomron, and Yoram appoints his captain to monitor the gate so that chaos would not develop. The Navi relates that he failed at that task, and was in fact trampled to death. The Ozraver (Baer Moshe Melachim 7) brings a של"ה who says that the captain was punished because he used an expression the Torah uses about the דור המבול , (Beraishis 7:11) ארובות השמים נפתחו; meaning to say was that Shomron did not deserve the food – in essence, he was מקטרג on them thereby forfeiting his right to benefit from the miracle. The Ozraver understands this by saying that had he truly shared in the pain of the Tzibur, upon hearing such good news, he should have responded with הלואי אמן! Somehow, this spoke to me with a lesson that if you are ready to trample Jews, you yourself can get trampled. We can trample on people with a nasty comment, we can trample on people in business, we can even trample on people by simply ignoring

-2-

MOSDOS ZICHRON EREZ was established in 2005 under the leadership of Rav Chaim Zev Levitan and is dedicated to older Bais Medrash bochurim who have chosen to pursue the path of Zevulun while rooted in the tents of Yissachor. B"v they have had great siyata d'shmaya in enabling these bochurim to shteig and face the world as real Bnei Torah. Rav Levitan's reputation in the chinuch field and his warm and caring personality have led to the tremendous hatzlocho of this wonderful mosod.

For more information please visit WWW.ZICHRONEREZ.COM

RAMAPOST
MARKETING | DESIGN | PRINT | MAIL

לזכות רפואה שלמה: מלכה בת רחל, מיכאל בן שולמית, יעקב משה בן דבורה שירה
אברהם יהודה בן שרה רבקה ומתתיהו ישיעיהו בן חנה חניקה

רם התורה

them and certainly by bad-mouthing them. Do not for one second think that I am assigning any blame to the קדושים וטהורים but rather, the phenomenon of Jews trampling other Jews should draw our attention – ABOUT OURSELVES – to ponder.

Another thought – maybe this is my therapy. The Mishna (Shabbos 60a) forbids one from wearing a nailed sandal on Shabbos. The Gemara explains that Jews were hiding after a decree either in a cave or in a Shul and, thinking they had been discovered, ran over each other seeking safety and many were killed. Explains the Ritva, the Chachamim forbade it because if these sandals were to be seen on Shabbos, they would remind people of the tragic event which would ruin their Simchas Shabbos and Yom Tov. Givalt! What a lesson of wow we need to join together and share in the pain of other Yidden. This Halacha is for everyone, even if the calamity did not happen in your town – even if you just heard about - it happened SOMEWHERE. The חכמים understood that this is the way a Yid should think. The צרה happened to MY BROTHER, MY SISTER won't ever be able to Bentch Licht Friday night without the vision of the moment her life changed, haunting her. Homes in which there will always be an empty seat at the table, ה' ירחם. How great, how important is the Mitzvah of נושא בעול עם, caring, hurting and trying to do something about it.

Another thought from a mind that has a whirlwind of thoughts these days. Hopefully, we are seeing an end to the מגפה that took so many Nefashos from us, and constricted us so badly in Ruchnius and Gashmius, and left so many of us with a זכר לחורבן in so many ways. The question we kept hearing, “how is their breathing?”, with constant checking, ventilators

etc.; it was, in fact, a respiratory disease. The reports from Meron survivors described people screaming “I can't breathe”, רחמנא ליצלן. Two צרות, back to back, of people having trouble breathing. The message – to me – is to think about the חסד of being able to breathe. Who ever thought about breathing? It seems that we all took it for granted. What is more natural, more casual than breathing? I need to better learn the Chazal on the Pasuk of על כל that כל הנשמה תהלל קה, to praise Hashem for every single breath I take, every נשימה that allows נשמה to remain with me – ערב ובוקר וצהרים. Sometimes, we indulge in gratitude to Hashem on special occasions – getting married, having a child, a grandchild or a spectacular business deal. But feeling a sense of gratefulness to the Borei Olam for every mindless breath, for every minute שבכל עת is certainly a מדרגה worth aspiring to. I hope to say מודים with a little more כוונה - how can I not, seeing these lessons in נשימה ונשימה.

Let's all be Zocheh to be נושא בעול, not to trample on other Jews, and appreciate every moment of life that our אב הרחמן gives us to be Zocheh to be ימיכם בניכם.

Among those who are מצפים לישועה.

אמין דאפקידה
חיים טובים ואיתן

טיב הקהילה

בס"ד
'ין לע"י קהילת שבת בני ד'

בנשיאות מודנה צר' גמליאל רבינוביץ שליט"א

English Edition

Behar-Bechukosai

5781

No.

565.464

טיב המערכת

וישבתם על הארץ לבטח

And you will dwell securely on the land

You are riding in a car – yours, you enter a house – yours, and you see the children – yours, everything is yours. Suddenly, in the middle of your life you hang a sign that says: 'Nothing is mine, everything belongs to the Creator of the World!' Surely, the neighbors and friends will not understand what happened to you, perhaps something happened to you. But you know the truth quite well. The truth is that everything belongs to the Creator of the World, and everything that I have I received as a deposit from Hashem Yisbarach, and I must always remember this.

HaKadosh Baruch Hu gave us the mitzvah of *Shemita*, where we are commanded regarding the resting of the lands, servants, and loans. In short, everything important and dear is suddenly non-existent, it is not ours. Suddenly, on a clear day, a man goes into his field and there are strangers walking about in it and taking produce and eating it, and he is among them, having no right to take before any of them or more than they take. He is exactly like them. If a person keeps the command of the Creator, then all is good. And if not, then HaKadosh Baruch Hu has many ways to fulfill His decree. Rashi explains our parsha (25:18), 'וישבתם על הארץ לבטח' - 'and you will dwell securely on the land' – 'For through the sin of not observing *Shemita* Israel goes into exile, for it says (26:34) 'אז תרצה את שבתתיה והרצת את שבתתיה' - 'Then the land will appease its *Shemita* years and it will make its *Shemitahs* appeasing'. The seventy years of the Babylonian Exile corresponded to the seventy *Shemita* years that they neglected.' That is, after Israel entered the land, they negated seventy *Shemitahs*, and correspondingly, they were in exile for seventy years. During those years, the land rested corresponding to the seventy *Shemitahs* that were missed. True, nowadays, most people have no real connection to *Shemita* due to all the permissibilities, (of course, we must learn all the *halachos* that apply nowadays well), but we have a connection to the concept. The concept is that we must always remember that everything we have does not belong to us. It is possible to remember this in many ways, for example, if a person increases his giving of charity, by doing this he shows that he is not attached to his money. Chazal have said, 'A person never gets poor from *tzedakah*'. Then, one who has faith and knows that the money he has is the Creator's, he is not afraid to give it to others, and he always remember who the true owner of it is!

- Tiv HaTorah - Behar

טיב ההשגחה

'Ready and able' - 'מוכן ומזומן'

I traveled with my family and my mother-in-law up north. I took them to various places to relax and unwind. At one of the places my mother-in-law said that she wanted to go to Rebbe Shimon bar Yochai. I heard but I did not respond. But my mother-in-law continued to ask and also asked how to get to Rebbe Shimon. I respectfully told her that with Hashem's help we will receive an invitation from Rebbe Shimon, and we will go there. My wife asked me what I meant by that? I told her that I had just enough gas to get home and I had no money in my pocket, but I did not want to tell her that it was not possible so I answered her this way, that if there would be an invitation from the Tzaddik, then he will worry about bringing us to him.

A short time later, I saw my son arguing with one of the park workers. I rushed over there, and it was clear that my son found 300 shekalim on the side of the path and the worker caught my son rushing to the corner to pick up the money, but the Arab decided that the money was his... he did not even know how much money was there. I told him, "This is not yours and it is not his, it belongs to Rebbe Shimon!!!" I took the money, went to a gas station, and filled the gas tank. I bought sweets for the family, whatever everyone wanted, and I said it was in the merit of the Rashbi who wanted us to come to him in a good mood. From there we went straight to Rashbi to *daven* to the joy of my mother-in-law, my wife, and the whole family. As for me, I learned that the Rashbi pays for his guests.

Another time, a group of us hired a driver to take us to the holy places around Tzefas. I asked the driver to take us to Rashbi to *daven*, but he was not pleased with the suggestion since it was the end of the day. To push me off he asked, "Who will pay for the gas?" I told him that Rashbi pays for the guests!!!"

He asked again about the gas and I gave him the same answer, and I guaranteed him Rashbi would pay. We left the *kever* and went back to the ride and he asked where was the money I promised? We went down the mountain and he received a message, 'If someone is in Meron, I forgot my Tefillin on the *bimah* and I will pay 200 shekel to someone to bring them to Beitar.' Just then, he saw the Tefillin and took them to the address which was a few buildings away from his. The whole way home I bothered him, "Nu! Did Rashbi pay the guest?!" This was a great *chizuk*.

נ.ב.ה.

והשמתני אני את הארץ ושממו עליה איביכם היושבים בה: (כו:לב)
I will make the land desolate, and your foes who dwell upon it will be desolate. (26:32)

Rashi explains: I will make the land desolate – This is good for Israel, that the enemies will not find contentment in Israel's land, for it will be desolate of its inhabitants.

We are now in the midst of a *tochacha* [rebuke] too difficult to bear. After the Torah prophesies about the numerous difficult troubles that will befall us if *chaililah* we veer from the laws of the Torah, the posuk before us informs us that in addition, HaKadosh Baruch Hu will *chas v'shalom* send us out of our land. The posuk concludes, 'ושממו עליה' – 'and your foes who dwell upon it will be desolate', and our minds tell us to interpret these words as being bad, since they are said amidst other harsh words. Even after these sentences, the Torah prophesies about our bad lot if *chas v'shalom* we do not keep the laws of Hashem. True, some do interpret these words for bad (see Rashbam and Chizkuni) that the word '*shamamu*' is an expression of '*timahon*' – amazement – that the enemies were amazed with the harsh decree to evict Israel from their land and give it to others. It seems like HaKadosh Baruch Hu exchanged Israel for other nations. There is no harsher bad than this.

Amazingly, Rashi does not explain it like this. Even though this is placed between two rebukes, he explains it for good, that HaKadosh Baruch Hu supervises that the enemies will not find calm in the land of Israel. The result is that the land will remain desolate from inhabitants. This is so that after time, Israel can come back to their land and HaKadosh Baruch Hu will again rejoice to do good for Israel and bring them back up to their land. Then Israel will not have to confront those living in their inheritance.

But once these things were said regarding that Hashem is concealed, we can look at the simple meaning for bad even according to Rashi. That is, after the nations will not have satisfaction in the land, this still not seem to be good news for Israel, for even if they hope to return to their land after many days, they will realize that the land they left filled with fruit has turned into barren land with no inhabitants. It would seem to them even after they return that they will not have the same satisfaction from the land as before. But Rashi informs us that the truth of the matter is that the goodness is hidden in it, and it is from Hashem that their inheritance will be returned to them without bother.

We must learn from this the particular point as well as the general point. If this posuk is prophesying for a specific time of distress and in time will be revealed for good, then all the details of the entire rebuke appears to be for a specific time, but in time, every detail will be revealed for good and consolation. If this were not so, then why does the Torah insert one sentence of good in the middle of other sentences of bad? Also, we must understand that if now it is an unsettled time, then why mention good at all? If it is not as we have said that the unsettled time is only hidden internally, but the love of Yisbarach has not ceased from Israel even for a moment, and all the mentioned curses will convert to blessings.

And so, many Tzaddikim in previous generations have explained the *tochacha* for good, and if this is so then even the plain meaning of the passage is for good. Still, we must have faith in the words of R' Akiva who taught his students that everything the Merciful One does is for the best. Obviously, included in these words are also the prophesies of the *tochacha*, and even if they seem to be bad, it is incumbent on us to realize that mercy is hidden within them.

Based on this, we can now explain the intent of the posuk (Shemos 15:3) 'ה' איש מלחמה' – 'Hashem is the Master of war, Hashem is His Name', that the posuk comes to reveal to us the good attribute of HaKadosh Baruch Hu that even when He must mete out justice and be the 'Master of War' with the wicked, 'Hashem is His Name', the intent is to punish them in a way that in time it will convert to good, for after their sins have been erased, then the reasons for the distress will serve for good.

Now we can also explain the posuk (Tehillim 107:1) 'הודו לה' כי טוב' – 'Give thanks to Hashem, for He is good, for His kindness endures forever', that is, even in bad times you are required to thank Hashem just as you bless for the good (Berachos 54b). This is the proof that even the bad is good. For this he said, 'Give thanks to Hashem' for the attribute of mercy, even while we still think it is 'justice', the reason is 'for He is good', we must believe that there is good hidden within it, for bad does not come out of Hashem. If you say, 'The reality is there is no recognizable good', the response to this is 'for His kindness endures forever', that is, HaKadosh Baruch Hu Who knows the future and Whose actions are not only in the present, rather, He makes an impression 'forever', meaning that these things are meant for the future, and Yisbarach knows that in the future these bad things will turn to good over time. We must realize that the very faith is that the bad things do not have the power to reveal the good hidden within the bad. The Baal HaTanya states in his holy letter (Letter 11), 'Everything is good, but we just cannot obtain it. This belief that everything is truly good, we must believe that what seems bad to us is actually good from Above, but we cannot appreciate it. This is Eden which is above the World to Come. This emunah truly elevates that which seems bad into the hidden good from Above.'

This *avodah* is easy to qualify but hard to quantify. [Easy to say, but hard to do.] When a person is in a difficult situation, you can explain to him his obligation that things are hidden from him now. But to put it into practice, to be happy at a time like this, truly out of clear faith that everything is for the best is something that requires tremendous effort. However, we must know that this is the will of Above at this difficult time, to believe that this is the truth, this is really for his benefit whether it is recognizable or not.

This is how we rule in practical halacha in Shulchan Aruch (Orach Chaim Siman 222 seif 3 in the Remah), 'A person is obligated to wholeheartedly bless for the bad with an aspiring soul, just as one joyously blesses for the good. To those who serve Hashem, bad is their joy and benefit, since if one accepts it with love that which Hashem has decreed on him, we find that the one who accepts the bad serves Hashem, and it is a joy to him.'

When a person sees that he is not capable of this, it is incumbent on him to repeat to himself that nothing bad comes from Hashem Yisbarach, so this must be for his benefit, until he believes what he tells himself. As the holy Rav of Kovrin would say on the posuk (Tehillim 116:10) 'האמנתי כי אדבר' – 'I have kept faith although I say', I have merited to keep faith because I repeated words of faith to myself, for speech works on the inner soul. Then he will hope to see that the very bad will convert to good.

“If you will observe My precepts” Implies that You Should Study Torah Laboriously

The Goal of Serving Hashem Is to Extend the Light of Torah from the Head to the Toes until the Lower Extremities

Follow the Path of the Torah Automatically

One of the parshiyos we read this week is parshas Bechukosai. Thus, in the latter days of the Sefirah, as we prepare for receiving the Torah, it behooves us to examine the opening passuk of this parsha and its implications (Vayikra 26, 3): **אם בחוקותי תלכו**—**if you will observe My precepts**. According to Rashi, this means: **You shall labor in the study of Torah**. We will endeavor to explain how Rashi makes this connection. To explain the connection, let us introduce Chazal’s elucidation in the Midrash (V.R. 35, 1):

“If you will observe My precepts.” This relates to the passuk (Tehillim 119, 59): “I considered my ways and turned my feet toward Your testimonies.” David said: Master of the Universe, every day I planned and thought that I would go to a particular place or to a particular dwelling. Yet, my feet always took me to Batei Kenesses and Batei Midrash. That is the meaning of that which is written: “I turned my feet toward Your testimonies.”

The Midrash intends to explain the obligations and ramifications of **“observing My precepts.”** It obligates us to labor in the study of Torah with such devotion that our legs transport us automatically to the Batei Kenesses and Batei Midrash to pursue our Torah studies, as was the case with David HaMelech. Even when David thought to go elsewhere, his legs took him to prayer houses and study halls.

Notwithstanding, this matter deserves further explanation. What, in fact, was David HaMelech’s intent when he made this statement to HKB”H: **“My feet would take me to Batei**

Kenesses and Batei Midrash”? Clearly, he did not intend to brag. Additionally, what does it mean that his legs carried him automatically, as if without him thinking or wishing to do so?

“Man sees what his eyes behold, but Hashem sees into the heart”

We will begin our explanation by introducing the illuminating words of the Shela hakadosh (Maseches Pesachim). He addresses HKB”H’s statement to Shmuel HaNavi when he was sent to anoint David as the next King of Yisrael (Shmuel I 16, 7): **כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב**—**man sees what his eyes behold, but Hashem sees into the heart**. Shmuel learns that appearances can be deceiving. Now, since the sacred words of the Shela require further clarification, I have elected to clarify the words of this tzaddik, with G-d’s help.

The Shela hakadosh teaches us that when HKB”H created Adam HaRishon, he created him to be a man of G-d; his entire body and being were meant to be holy and intelligent. In other words, all 248 limbs and 365 sinews were designed to be intelligent like the heart. Thus, every limb and sinew would be able to be inspired to serve Hashem just like the heart is inspired. However, as a consequence of the sin involving the Eitz HaDa’as perpetrated by the persuasive arguments of the nachash, the body’s spiritual powers and tendencies were diminished. The heart remained the only organ able to inspire man to serve Hashem. In the words of the Gemara (Sanhedrin 106b): **רחמנא לבא בעי**—**the Merciful One desires that we serve Him with our hearts**.

Therefore, it is apparent that the inspiration to serve Hashem always comes from the heart. We express this fact in the berachah, we recite prior to Krias Shema in Shacharis (Ahavas Olam): "ותן בלבנו בינה, להבין ולהשכיל, לשמוע, ללמוד וללמד" — **instill in our hearts the desire to understand and discern, to listen, learn and teach, to observe and perform, and to fulfill all the teachings of Your Torah with love.** Everything depends on the heart. If one possesses the desire and wisdom to serve Hashem, then the heart influences all of the other bodily limbs and organs to also serve Hashem.

This then is the allusion inherent in the passuk: **"כי האדם יראה לעינים"**. Ever since Adam HaRishon saw fit to succumb to the visual temptation of the Eitz HaDa'as, as attested to by the passuk (Bereishis 3, 6): **"כי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעינים"** — **the tree was good for eating and it was a delight to the eyes** — his entire body became more material and less spiritual; it no longer possessed the wisdom of the heart. Since then, the following holds true: **"זה יראה ללב"** — HKB" only focuses on man's heart, demanding that it focuses on serving Hashem. He does not focus on the other limbs and organs that no longer possess the independent wisdom to serve Hashem, without being influenced to do so by the heart. Hence (Mishlei 16, 5): **"תועבת ה' כל גבה לב"** — **every haughty heart is an abomination of Hashem.** In summary, everything depends on the heart.

Based on this understanding, the Shela hakadosh asserts that this is why HKB" mentions the name **"אד"** in the passuk: **"כי האדם יראה לעינים"**. He was hinting to Shmuel that He chose to make David king, because he was destined to rectify the defect of Adam HaRishon. This is explained by the Arizal in Sefer HaLikutim (Ha'azinu). David HaMelech was a gilgul of Adam HaRishon; and he himself is destined to be the Melech HaMashiach. This is alluded to by the name **"אד"**, which is an acronym for **"אדם, דוד, משיח"** — **Adam, David, Mashiach**. Thus, at the time of the future geulah, when the "cheit Eitz HaDa'as" will finally be rectified, and the dead will be resurrected, man's body will be restored to its original state prior to the sin; his entire body will possess the intelligence and capacity of the heart.

Yaakov Avinu the Radiance of Adam HaRishon Extended Intelligence into His Hands

Applying this wonderful insight, the Yitav Lev interprets the following passuk pertaining to Yaakov Avinu (Bereishis 48, 14): **"וישלה ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה"**

—Yisrael extended his right hand and laid it on Ephraim's head though he was the younger and his left hand on Menashe's head. He moved his hands with intelligence, for Menashe was the firstborn. Rashi comments: **"He moved his hands with intelligence"** — this is to be understood as it is rendered by Targum Onkelos. **"He made them (his hands) wise, with intelligence and wisdom. He made his hands intelligent for this purpose, and he acted deliberately."**

He explains the matter in keeping with the teaching in the Midrash (V.R. 20, 2): **"תפוח עקיבו של אדם הראשון היה מכהה גלגל"** — **the fleshy part of Adam HaRishon's heel outshone the orb of the sun; how much more so, the radiance of his countenance.** This is consistent with what we learned from the Shela hakadosh. Prior to the "cheit Eitz HaDa'as," the light of the intellect spread throughout man's body, from his head to his toes — so much so that the illumination from his heel outshined the illumination of the sun. After the sin, however, when he was lured by the visual appeal of the forbidden tree, his body became material and less spiritual. As a consequence, the light of the intellect remained exclusively in the heart.

Now, in Sha'ar HaPesukim (Vayigash), the Arizal teaches us that Yaakov Avinu was a gilgul and a tikun of Adam HaRishon. This is implied by Chazal's statement in the Gemara (B.M. 84a): **"שופריה דיעקב אבינו מעין שופריה דאדם הראשון"** — **the radiance of Yaakov Avinu resembled the radiance of Adam HaRishon.** Thus, the Yitav Lev asserts that Yaakov Avinu sanctified and restored his entire body to the state of the body prior to the "cheit Eitz HaDa'as." As a result, his hands were permeated with wisdom and intelligence. This then is the implication of that which is written: **"He moved his hands with intelligence"** — he imbued his hands with intelligence. As explained by Targum Onkelos: The wisdom of his intellect extended to his hands.

This coincides beautifully with what we have learned in the Gemara (Ta'anis 5b): **"יעקב אבינו לא מת"** — **Yaakov Avinu did not die.** The Rama of Pano explains in Asarah Ma'amaros that since Yaakov Avinu purified his entire body and restored it to the state of Adam HaRishon's body prior to the "cheit"; therefore, the decree of death imposed on Adam HaRishon and all of creation did not apply to him. This refers to the death sentence imposed on mankind mentioned in the passuk (ibid. 7, 17): **"ומעץ הדעת: טוב ורע לא תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות"** — **but of the "Eitz HaDa'as Tov VaRa" you must not eat thereof; for on the day you eat of it, you shall surely die.**

The Shela Excludes the Brain the Home of the Neshamah

At this point, it is imperative to clarify a crucial point concerning the insight of the Shela hakadosh. Clearly, the Shela cannot mean that intelligence remained exclusively in the heart and not in any of the other organs or limbs. After all, what about the brain, the source of man's intellect?! Therefore, in my humble opinion, the Shela hakadosh is merely speaking about the rest of the human body not including the brain. For, it is the home and sanctuary of the neshamah, the source of intelligence and kedushah.

In Likutei Amarim (Chapter 9), the author of the Tanya discusses at length the arduous battle being waged constantly between the yetzer hara and the yetzer tov. This Midrash (Bamidbar Rabbah 22, 9), expounding on the passuk (Koheles 10, 2), alludes to this incessant battle: **“לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו, זה יצר טוב שהוא נתון בימינו, ולב כסיל לשמאלו, זה יצר הרע שנתון בשמאלו.”** **“The heart of a wise man is to his right, refers to the yetzer tov, which has been placed on his right side, while ‘the heart of a fool is on his left,’ refers to the yetzer hara, which has been placed on his left.**

The author of the Tanya teaches that the root of the yetzer tov—located in the right cavity of the heart—is the neshamah in the brain, which is a piece of G-d from above, in keeping with the passuk (Bereishis 2, 7): **“ויפח באפיו נשמת חיים”**—**He blew into his nostrils the soul of life.** The Sefer HaKaneh explains that anyone who blows, blows from within himself. Hence, with respect to the neshamah in the brain, man longs to fulfill the wishes of Hashem. With respect to the yetzer hara, however—located in the left cavity of the heart—man is drawn to all the whims, desires and pursuits of Olam HaZeh.

In this vein, the author of the Tanya teaches that it is man's mission in Olam HaZeh to have his brain be the master of his heart and control it. In other words, the neshamah in the brain must illuminate the right cavity of the heart, so that the yetzer tov will prevail over the yetzer hara in the left cavity. This is what he writes (Chapter 16):

This is an important principle for those on an intermediate level with regards to the service of Hashem. It is essential to control the natural tendency of the left side of the heart by utilizing Hashem's light that illuminates the divine soul in the brain. By contemplating the greatness of the Almighty, a person will develop an intellectual fear

and reverence of Hashem; this will encourage him to avoid transgressing both Torah and Rabbinical precepts—even those that appear minor. Additionally, he will develop a love of Hashem in the right side of his heart, inspiring him to cling to Hashem by performing mitzvos and studying Torah—which is equivalent to everything else.

Here is a very nice allusion to this concept. No matter what a person is doing, he should always have in mind that the letters of the word **מִיּוֹחַ שְׁלִיט** (action; deed) are an acronym for: **מִיּוֹחַ שְׁלִיט—the brain is the master of the heart.** Thus, the author of the Tanya states explicitly that the divine soul, the neshamah, resides in the human brain. From there, it illuminates the right side of the heart, enabling a person to prevail over the yetzer hara that resides in the left cavity of the heart.

In this manner, we can appreciate the insight of the Shela hakadosh. Prior to the “cheit Eitz HaDa'as,” the intellect in the head illuminated the entire body, from head to toe, just as it illuminates the heart. Therefore, the heel of Adam HaRishon, illuminated by the light of his intellect, outshined the sun. This passuk alludes to this as follows: **“Man sees what his eyes behold”**—because he is enticed by what he sees; **“but Hashem sees into the heart”**—HKB”H only looks at and takes into account what is in man's heart, expecting it to be guided by the intellect in man's brain.

The Legs of the Nachash Were Amputated because It Prevented the Light of Torah from Reaching Man's Legs

Based on this discussion, we can begin to comprehend why HKB”H amputated the legs of the “nachash hakadmoni”—the primeval serpent—after it enticed Adam and Chava to eat from the Eitz HaDa'as. Here is the pertinent passuk (Bereishis 3, 14): **“ויאמר ה' אלקים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל: Hashem G-d said to the nachash, ‘Because you have done this, accursed are you beyond all the cattle and beyond all beasts of the field; upon your belly shall you go, and dust shall you eat all the days of your life.’** Rashi comments: **“רגלים היו לו ונקצצו”**—(it the serpent) **once had legs, which were later cut off.**

To explain the matter, we will refer back to the Midrash cited above: **The fleshy part of Adam HaRishon's heel outshone the orb of the sun; how much more so, the radiance of his countenance.** As explained, prior to the fateful sin, the

Torah Adam HaRishon learned and perceived with his brain illuminated his entire body down to his heels, not merely his radiant countenance. The illumination was so bright that the illumination of the sun was dull in comparison.

Now, the highest part of the human body is called the **head**, because it rests atop the entire body. Conversely, the lowest part of the human body is the heels of the feet. The name **heel** conveys that it is the end of the human body upon which the entire torso stands; they carry the body to wherever it chooses to go. Hence, when a person studies Torah and gains insights in the brain in his head, he must make every effort to ensure that the light of the Torah spreads from his brain to his entire body, even to his lowly feet. Thus, all paths he walks will be guided solely by the precepts of the Torah—in keeping with the notion of the feet running to serve Hashem on their own.

This mechanism was corrupted by the clever “nachash hakadmoni.” His ploy prevented Adam HaRishon from illuminating his lower extremities with the light of Torah in his brain. Otherwise, Adam would never have followed its malicious advice and eaten from the Eitz HaDa’as. This continues to be the stratagem of the yetzer hara in every generation. It aims to prevent man from illuminating his lower extremities with the light of Torah that is in his brain. It is as if man’s legs were amputated and no longer connected to his head. Therefore, the nachash was punished correspondingly, “midah k’neged midah”—measure for measure; its legs were amputated. Thus, man would be sure to always remember to beware of the deceit of the nachash that prevents the light in man’s head from reaching his feet.

This explains very nicely the proclamation HKB”H made to the primeval serpent, the embodiment of the yetzer hara (ibid. 3, 15): **“וְאֵיכָבָד אֲשִׁית בִּינְךָ וּבִין הָאִשָּׁה וּבִין זֶרְעֶךָ וּבִין זֶרַעָהּ הִיא יִשׁוּפְךָ”** (ibid. 3, 15): **“I will put enmity between you and the woman, and between your offspring and her offspring. He will pound you on the head, and you will hiss at his heel.”** Simply understood, the passuk states that man will strike the serpent’s head, and it will bite his heels. Based on our current discussion, however, we can find an allusion in the passuk. With the words: **“הוא ישופך ראש”**—HKB”H was informing the yetzer hara, in the form of the nachash, that if man extends the light of Torah from his head to the soles of his feet, he will succeed in striking a decisive blow to its head with his feet, which contain the light of Torah. On the other hand: **“וְאֵתָהּ תִּשׁוּפֶנּוּ עֲקֵב”**—you,

the nachash, will succeed in causing man’s spiritual demise by biting his heels—by preventing him from extending the light of Torah to his heels.

David HaMelech the Gilgul and Tikun of Adam HaRishon

Following this line of reasoning, let us clarify David HaMelech’s statement: **“Every day I planned and thought that I would go to a particular place or to a particular dwelling. Yet, my feet always took me to Batei Kenesses and Batei Midrash.”** We find the following elucidation in the Midrash (Yalkut Shimoni Bereishis 41) related to the passuk (ibid. 5, 1):

“זה ספר תולדות אדם, העביר לפניו כל הדורות, הראהו דוד, חיים חקוקין לו ג’ שעות. אמר לפניו רבונו של עולם לא תהא תקנה לזה, אמר כך עלתה במחשבה לפני. אמר לו כמה שני חיי, אמר לו אלף שנים. אמר לו יש מתנה ברקיע, אמר לו.” **“This is the account of the descendants of Adam.”** He passed all of the generations before him. He showed him David who was allotted only three hours of life. He said to Him, **“Master of the Universe, will there be no remedy for this?”** He replied, **“This is what I decided.”** He said to him, **“How many are the years of my life?”** He said to him, **“One thousand years.”** He (Adam) asked Him (HKB”H), **“Is it possible to begift in the heavens?”** He answered him, **“Yes.”** He said to Him, **“Seventy years of my life will be his fate.”**

In Sefer HaLikutim (Ha’azinu), our master, the Arizal, explains why David HaMelech was fated to die at birth had Adam HaRishon not bequeathed seventy years of his life to him. As we know, David HaMelech was a gilgul of Adam HaRishon and bore the responsibility of making amends for his sin. So, since Adam was sentenced to death: **“On the day you eat of it, you shall surely die”**—this sentence was to be carried out with David HaMelech; he was to die on the day of his birth. Nevertheless, Adam HaRishon bequeathed seventy years of his life to David to enable him to rectify his failure. Here are his sacred words:

When it is written: “On the day you eat of it, you will surely die,” it is referring to David HaMelech, a”h. It is for this reason that he was meant to be an abortus and die on that very day, because he was Adam himself. Had Adam HaRishon not given him seventy years of his life, he would have died. Since he performed complete teshuvah and

rectified that which he had perverted, not only did he not die, but he lives on in perpetuity. For, David lives on.

And he did not even allow himself to sleep but sixty breaths, akin to the sleep of a horse, so that he would not be subjected to the taste of death. For, sleep is one sixtieth of death. Additionally, not just this, but he would be the opposite of Adam HaRishon. For, Adam HaRishon brought death to all of creation; and they all died. As a result of the tikun, David will come and will be made the Mashiach and will revive all of the dead. This is the significance of the name אֲדָם דָּוִד מְשִׁיחַ; it is the letters of אֲדָם.

This explains very nicely why David HaMelech chose to begin Sefer Tehillim with the words (Tehillim 1, 1): **“אשרי האיש: אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו ייהג יומם ולילה.”** Praised be the man who refrained from following the counsel of the wicked, and stood not in the path of the sinful, and sat not in the session of scorners. But his desire is for the Torah of Hashem, and in His Torah, he mediates day and night. The Midrash Shochar Tov explains: **This is a reference to Adam HaRishon. Adam HaRishon said, “I would have been praiseworthy had I not followed the ways of the nachash; and I would deserve praise, if I hadn’t sat in the session of mockery.”** In light of our current discussion, in this manner, David HaMelech intended to make amends for the sin of Adam HaRishon, for following the counsel of the nachash, which prevented the light of the Torah from illuminating his legs.

**“Praiseworthy are those whose way is wholesome,
who walk with the Torah of Hashem”**

“כנור היה תלוי” in the Gemara (Berachos 3b): למעלה ממתניו של דוד, וכיון שהגיע חצות לילה בא רוח צפונית ונושבת בו ומנגן A harp hung above David's bed. At midnight, the northern wind came and blew on it, and it would play by itself. Immediately, he would rise and engage in Torah-study until the break of day. This then is what David HaMelech conveyed to HKB”H after studying Torah the entire night. He explained that he was making every effort to rectify the cheit of Adam HaRishon. By not sleeping and not tasting a hint of the taste of death, he made amends for the fact that Adam HaRishon brought death to the world. As a result, he successfully extended the light of Torah in his head to his entire body, even to the soles of his feet, like Adam HaRishon prior to the sin.

To prove his point, he said: **“Every day I planned and thought that I would go to a particular place or to a particular dwelling. Yet, my feet always took me to Batei Kenesses and Batei Midrash.”** By studying Torah all night long and extending the light of Torah to his entire body, he succeeded in sanctifying his legs. Hence, they automatically went to Batei Kenesses and Batei Midrash, because all of him 248 limbs and 365 sinews resembled his heart; they all possessed the intelligence to serve Hashem on their own.

We can suggest that this is what David HaMelech meant when he said (Tehillim 119, 1): **“אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'.”** **Praiseworthy are those whose way is wholesome, who walk with the Torah of Hashem.** The purpose of Torah-study is to have the light of Torah in one’s head illuminate one’s entire body; so that even one’s legs are constantly guided by the wisdom and precepts of Hashem’s Torah. This then is the message of his statement (ibid. 81, 14): **“לו עמי שומע”**—**if only My people would heed Me, if Yisrael would walk in My ways.** The purpose of hearing and attaining Torah-knowledge is to **“walk in His ways”**—to have every step your legs take and everything you do be guided by the Torah.

This explains very nicely why the Talmudic sages chose to conclude the Talmud Bavli with the passage that we recite in Shacharis every morning (Niddah 73a): “תנא דבי אליהו, כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא.” שניאמר הליכות עולם לו, אל תקרי “הלכות” אלא “הלכות”. The Academy of Eliyahu taught: He who studies Torah laws every day is assured that he will be in Olam HaBa, as it states (Chabakuk 3, 6): “The ways of the world are His”—do not read “ways” (“הליכות”), but “laws” (“הלכות”). They wished to impress upon us that the purpose of Torah-study and clarification of halachos is to have the Torah spread throughout a person’s entire body, from his head to his toes. This will ensure that all of a person’s worldly activities, facilitated by his legs, will be guided by the light of Torah and the dictates of halachah.

“Emes” Has Legs to Stand On “Sheker” Does Not

It is with great pleasure that we can apply this notion to a passage in the Midrash (Letters of Rabbi Akiva) pertaining to the shape of the letter “aleph”:

”ומפני מה ידו של אל”ף זקוף מצדו ויש לו שתי רגלים כבני אדם, מפני שכתוב בו אמת, ואמת יש לו רגלים, ושקר אין לו רגלים, לפיכך כל אותיות של אמת יש להם רגלים, ושל שקר אין להם רגלים, שכל אותיות של שקר עומדות על חודן”.

Why does the arm (“yud”) of the letter “aleph” stand upright on its (right) side, and it has two legs like human beings? Because “emes” (truth) is spelled with it, and “emes” has legs, whereas “sheker” (falsehood, lies) has no legs. Therefore, all the letters of אמ”ת have legs and (the letters) of שק”ר do not have legs; for, all the letters of שק”ר stand on their tips.

This passage can be explained simply by referring to the Gemara (Shabbas 104a): “קושטא קאי שקרא לא קאי”—truth endures; lies do not endure. Therefore, the shapes of their letters allude to this reality. All three letters of אמ”ת have two legs, alluding to the fact that truth has a sound basis, allowing it to endure. The three letters of שק”ר, however, all stand on a single point—they do not have two legs—alluding to the fact that lies are not well-founded and are destined to be revealed as false.

Let us interpret the Midrash in keeping with our current discussion. We find that the Torah is called “emes,” as explained in the Gemara (A.Z. 4b): “תורה דכתיב בה אמת, דכתיב אמת קנה ואל תמכור”: “emes” is written in relation to Torah-study (Mishlei 23, 23): “Purchase ‘emes’ (Torah) and do not sell.” Similarly, in the formula of the berachah recited over the Torah, we say: «אשר נתן» «Who gave us the Torah of “emes.” Hence, the test to determine whether or not a person is occupied with the Torah of “emes” is to check if the light of Torah in his head descends and illuminates his entire physical being, down to the bottoms of his two feet. In other words, do all of his actions comply with the

teachings of the Torah. Therefore, all three letters of אמ”ת have two legs, signifying that the light of Torah must penetrate every part of the body, including its lower extremities. In contrast, the letters שק”ר do not have legs. This signifies that even if a “rasha” hears words of Torah, he does not extend their illumination from his head to his feet. He is not interested in acting and behaving in accord with the teachings of the Torah.

It is with great pleasure that we will now add what the author of the Tanya writes in Likutei Amarim (Chapter 13): **כי: הנה מדת אמת היא מדתו של יעקב, הנקרא בריח התיכון המבריק מן הקצה אל הקצה, מרום המעלות ומדרגות עד סוף כל דרגין.** **The quality of “emes” is the midah of Yaakov; it is called the middle bar bridging from one end to the other—from the highest qualities and levels to the lowest levels.** In terms of what we have learned, he is teaching us that when a person is occupied with the Torah of “emes,” he enables the light of Torah to extend from one end of his being to the other—from the highest levels in the intellect in his head to the lowest levels of his anatomy in his feet.

This is the lesson we are taught by the opening passuk of this week’s parsha: **“אם בחוקותי תלכו”—if you will observe My precepts.** Recall that according to Rashi, this means: **You shall labor in the study of Torah.** In other words, you should study Torah in such a manner that its light permeates your entire body, from head to toe. Thus, everything you do in this world will be guided and dictated by the Torah. Hence, the Midrash cites the words of David HaMelech: **“I turned my feet toward Your testimonies.”** He sanctified himself to such a remarkable degree that his legs automatically took him of their own volition to the synagogues and study halls to study Torah.

Our thanks and blessings are given to those who donated for the publication of our weekly dvar Torah for the merit of **אחינו בני ישראל**

לעילוי נשמת - Family Madeb
their dear mother
Lea bat Virgini ע”ה

לזכות Arthur & Randi Luxenberg
of their wonderfull parents, children and grandchildren
לעילוי נשמת His Father ר' יצחק יהודה בן ר' אברהם ע”ה

To receive the mamaram by email: mamaram@shvileipinchas.com

To sponsor or dedicate
this publication, please
call the Areivim office:
845-371-2760 or email
info@areivim.com

Areivim

LIFELONG SUCCESS

EMERGENCY HOTLINE
Dial: 845-371-2760
or Text: 914-490-8129
and type the word
"EMERGENCY"

845-371-2760 | INFO@AREIVIM.COM | P.O. BOX 166 HILLBURN, NY 10931 | WWW.AREIVIM.COM

To subscribe to the Weekly Email, please email info@areivim.com
and enter "Subscribe" into the subject line.

Please go to www.TorahAnytime.com to listen to Rabbi Shmuel
Gluck, and other popular speakers, on TorahAnytime.

By Rabbi Shmuel Gluck

In discussing which animals are qualified to be brought as a Korban, the Torah describes a permanent blemish which can't be brought as a Korban. Since this blemish will never heal, it can be redeemed and replaced. There is also the case of a temporary blemish where the animal remains Kadosh and can't be replaced. Instead, the owner must wait until it heals.

There is a third category mentioned in Sefer Malachi, Hakriveihu No Lfesochecho, Hayirtzicho O Hayisa Ponecho, try to bring this as a gift to your governor and see if he will accept this gift. That is describing an animal which is Kosher for a Korban but is old, skinny, or otherwise not appealing. It qualifies on "paper" but not in the real world. Instead of being a gift, it is an insult.

Besides qualifying our actions when we do Mitzvoahs by asking if they are Halachically correct, we also have to ask, "Are we performing the Mitzvah in a manner that we could get away with in any other scenario?". Thinking of it this way would significantly

change how we do Mitzvoahs. Here are some examples:

Is there anything wrong with looking at our phone during Davening? Is there anything wrong with doing that in a potential employer's office? How about during a date?

If someone comes only 10 minutes late each day or comes 4 out of 5 times to Davening, or a Chavrusa, would that work with carpool or showing up to work?

The same is true with how we treat our spouses. Would our behavior be acceptable in any other social setting? If not, then it's probably not acceptable here either.

The overall message is that we try to rationalize our shortcomings in places where we don't see the price we're paying and don't bother to see how the other person or, more importantly, how Hashem feels about how we're acting. That is Malachi's message.

Why Were We Chosen To Be Not Healthy?

By Rabbi Shmuel Gluck

While this topic seems specific to people suffering with health issues, this article can and should be read as a discussion of why anyone finds themselves suffering and unable to improve their situation. (Before they draw such a conclusion, they should seek advice from others. Often, what seems like a situation which is out of one's control can be fixed or, in the least, improved, when approached effectively.)

Specifically, I want to address why the suffering manifests itself in a manner that makes our life seem limited, unable to fulfill our purpose in this world. (For a general discussion on why people suffer I can, by request, send you a pamphlet, or a link to a lecture written on this topic.)

It's common for people to mutter under their breath, "If I were rich, I could do so much more". It's not said loudly because most people appreciate that wealth isn't the norm. It's a bonus. Some people may say, even loudly, "If I were healthy, I could do so much more". It may be said with a subtle, unspoken resentment, where possibly even the one saying it is unaware that the resentment exists. Their underlying question is that, "The vast majority of people are healthy so why couldn't I also be healthy?".

Before I share some thoughts, I would like to acknowledge that

no one understands the suffering of others, myself included. Each person has had their share of it and it is impossible to gauge who has suffered more than the other. Even with similar diagnoses, it will always be apples and oranges. I hope that my thoughts don't appear like I am downplaying anyone's pain.

In the past, when I had this conversation with others, some would interrupt me, responding that, "If you knew how much I suffer, you wouldn't ask this of me". Some treat their suffering as their membership into a private club and non-members have no right to even glimpse inside. They want empathy, not direction. While I am not judging them for that they should be honest as to what they want before asking others for advice.

My thoughts come from my own membership into a sad, exclusive club. I lost a son who was of marriageable age. Yet, I avoid the urge to accept my membership. Insisting that I have an unalienable right to be in pain will cause me to think unhealthy, even toxic thoughts.

I) So my first message is to avoid, with all your energy, becoming obsessed with your status. Yes, it is a part of your life, but you should never allow it to be a primary part. As damaging as denial would be, it is just as damaging to become an invalid instead of

LAYOUT BY RAMAPOST.COM

PARSHAS BEHAR-BECHUKOSAI 5781

being a person who (among the other parts of who they are) is also limited with a handicap. It may seem impossible but it is not. Please call me if you would like some techniques regarding this challenge.

2) As strange as it may seem, everyone is given an equal amount of resources to achieve their mission in this world. This is overlooked because there are multiple moving parts in one's life, some that we are completely unaware are available to us to incorporate into our individual mission's arsenal.

Some people have high-profile strengths (merit would not be the right word as high-profile strengths often cause people to stop growing and, as a result, they aren't strengths). It may be wealth, an easy life, above average intelligence, or a great personality. They seem to be gifted. Others have less noticeable strengths. They may have a great perspective of life, resilience, or the ability to patiently and effectively understand their own life and, by doing so, share it with others.

A wealthy person with a bad perspective isn't wealthy, he just looks like he is. An easy life without the resilience to handle the slightest challenge isn't an easy life. People with multiple challenges and a great perspective are fortunate people even if it is difficult for others to imagine. Nevertheless, it can be asked why some were chosen with one set of "gifts" and others with more challenging ones.

To answer this question people must believe, truly believe, in why they were brought down into this world. In addition, they must certainly believe in Olam Haba. A lip-service belief won't suffice to appreciate what I am about to say. Lip service, for this conversation, is defined as any belief which won't create the effect that the belief is expected to create.

Believing in Olam Haba, for example, should give us the serenity that comes from appreciating how temporary this world is and that the suffering, or the pleasure we receive, only fills a miniscule portion of our Neshama's timeline. If they did, they would appreciate that their terrible suffering is nothing more than an inconvenience. While this is exceedingly difficult, we should completely believe this when speaking in a vacuum. That first step will make it easier to believe it when we live our daily lives.

3) Still, we deserve the answer to the question, "Why me?". The answer is that our individual, even unique, "package" isn't only about Hashem randomly throwing the dice with each person's life. It has a greater purpose. Everyone has an individual mission in this world.

Our Tzaros give us our mission. My son's passing gave me a window into other people's lives that I would not have had, even if I would be great at giving advice. I would never ask for this "job description" but, given to me, I will incorporate it into my list of skills and, therefore, it becomes a part of my mission.

Why are some people given easier life missions and others the more challenging ones? This is an understandable question and, with the answer, it would make people's suffering easier to accept.

Sadly, I can't explain why each individual was chosen. I can only give a general explanation.

Imagine ten people were hired to drive a bus route. One person gets the fun route where hundreds of nice people use that route. Another person gets the long route with few, cantankerous people riding his bus. Someone has to do each route and some people have to be given the preferred route while others get a frustrating one. It's just a reality. Someone is needed to comfort those that suffer and his life had to prepare him to be that person.

But, Hashem, in His kindness, builds into the DNA of those who receive the frustrating mission sufficient resources to succeed in his mission. If he would be aware that he has them, then he would access them. They most certainly include resilience, role model qualities, and a sense of humor or similar trait to allow them to graciously accept their difficult life.

Instead of knowing, "Why me?", they only need to know that their limitations are the mission itself. It may be to demonstrate to others how to accept, and then to teach others, what to do when one's life is limited. No one can deny that this is sorely needed in this world. Your message wouldn't only help medically challenged people but it will guide the 15-year-old who hates homework and the wife of a person who just lost his third job.

4) Finally, and sorry for mentioning something you may have heard too many times, the quality of each person's life is more dependent on their perspective than with the actual quality of their lives. In addition to our Chachamim stating this multiple times, countless hours of research have been done on this subject. Many of those research studies were done by people who have suffered themselves. Anyone can wake up each morning excited about the day, even if it is understandably more difficult for some. It should never be said that it is beyond anyone's grasp.

I have a theory why many people don't attempt this every morning. I believe that some people believe, even if only subconsciously, that if they woke up too upbeat, no one would realize how much they suffer and that knowledge would be comforting to them. I would like to suggest that while there is great comfort in reminding others by our words and or behaviors what we are going through, the advantages don't exceed the disadvantages of waking up every morning with gusto and dignity.

What I described in this article is perspective. There are so many skills required to master this challenge. I will leave readers with one skill. The more people tell others of their suffering the less they will receive empathy. The less they discuss it the more they will. And, don't worry, while they will never be able to appreciate the scope of the suffering, they will realize that it's beyond their scope more by the lack of reminders than by reminding. In addition, people have more empathy for those who carry themselves with dignity than they do for those who seem, even if it's not the case, to be martyrs.

May Hashem ease the pain of everyone in Klal Yisroel.

MIZMOR L'DOVID

Divrei Torah Inspired by the Torah Commentaries of
RAV SHIMSHON RAPHAEL HIRSCH ZT"L

A Study of Shabbos #31 **Shavuos – A Different "Look" at Life and Death** *By David Gurwitz*

I would like to focus on several aspects of what happened, some 3300 years ago, at *Mount Sinai*, as we prepare for *Shavuos* - *Matan Torah* - the gift of Torah. All revolve around "seeing" life and death in a different way.

First, we said the following last week: *Chazal* tell us that on *Shavuos*, our souls flew out of our bodies from hearing the first two commandments, and we came back to life and heard the rest of the *Aseres Hadibros*. We literally died. In *Sefer Tehillim*, kappitel 19, *Dovid Hamelech*, whose *yahrtzeit* is *Shavuos*, says, "*Toras Hashem temimah meshivas nafesh – The Torah of Hashem is complete and restores the soul.*" Learning Torah restores the soul. Receiving the Torah on *Shavuos* was also a soul-restoring experience.

Second, regarding this *Omer* period of preparation, *Rav Shamshon Raphael Hirsch zt"l* in *Lev. 23:20* points out that "the calendar date of *Shavuot* specifically does NOT correspond directly to the day we received the Torah (which, according to the *Talmud*, was on the seventh of *Sivan*), but to the end of seven weekly cycles of spiritual growth evolving from our heightened sense of moral freedom (*Passover*). It is not some ceremony of commemoration that we celebrate, but an opportunity to grow ever-more deserving of and committed to Torah."

As *Rabbi Yisrael Salanter ztl* says, changing a character trait – *midah* - *begematria* 49 - is harder than learning the whole Torah. In essence, one needs to let an old part of oneself die and replace it with a better version – constantly.

Third, many of us don't sleep on the night of *Shavuos*. Why? I know many early risers – I am one. ALL overslept? *Chazal* tell us that we all overslept

the next day, awaiting *matan Torah*. How is that possible?

Reb Chaim Yaakov Safran, the *Komarna Rebbe*, in the *Hakdama* to the *Chumash Heichal HaBracha*, adds to our understanding of what happened that night:

"The *Rambam* says that there are many levels of *nevuah* - prophecy. Typically, it is an out of body experience where the *Navi's* *neshama* reaches such a high level that it leaves his body, which remains in a trance, while the *neshama* receives the *nevuah*. The *Rambam* calls this *sheina* - sleep. In order to prepare to hear Hashem's words at *Har Sinai*, the *Bnei Yisrael* brought themselves to this state of *sheina*. On the other hand, *Moshe Rabbeinu*, who had purified his soul and body to a state of perfection, was the only *Navi* in history that was able to receive *nevuah* in a perfectly conscious state. This is called '*Aspaklariya HaMeira*'. This explains the *Midrash*. *Bnei Yisrael* went to 'sleep' or 'sheina' to enable themselves to hear Hashem's words. Until, that is, *Moshe Rabbeinu* woke them up. He brought them up to his level of *Aspaklariya HaMeira* in order for the Torah to be given to humans and not angels. At *Har Sinai* we heard, for the only time in history, Hashem speak while we were fully conscious. "

Now we see another connection to *King Dovid* - sleep and Torah. He died on *Shavuos*. Sleep is considered like a bit of death in this world. Before *Dovid* died, he never fell into a deep sleep. Therefore, on his *yahrtzeit*, we try to avoid this 'taste of death' by staying up all night. The *Talmud* tells us that sleep is 1/60th part of death. One part in 60 is considered the basic threshold of perception. In a similar way, *Shabbos* is a 'taste' of the World-to-Come. The *Talmud* also tells us, in *Shabbos*, that *malach hamaves* - the angel of death - came to *King David* to try and take his life. But he was immersed

in learning Torah and Torah is the essence of the life-force in this world.

The only way that the angel of death could take King David's life from him was through distracting King David from his learning, and he was able to take his life from him. So on this night of Shavuot - the anniversary of the giving of the Torah AND the end of King David's life - we stay awake all night and immerse ourselves in Torah study.

Fourth, *Sefer Shemos* 20:15 says: "the entire people saw the thunder - voices - and the flames, the sound of the shofar, and the smoking mountain; the people saw, they trembled and stood from afar." The words "they stood from afar" in Hebrew are "vayamdu mai'rachok". The word for "voices" in Hebrew is "Hakolos".

The *Chidushei Harim*, the grandfather of the *Sfas Emes*, explains why it is called *Matan Torah*, and not *kabbalas haTorah*, receiving of Torah: "Giving Torah took place only once, at Sinai, whereas the receiving of Torah takes place every single day." Of course, this raises a question that we should consider - daily: what takes place constantly, every day and all day, inside of us, that can really connect us to that event where Hashem revealed Himself at *har Sinai*?

We hear voices all day. Some are internal, and some are external. Too much media stimuli - external - limit our ability to hear our internal voices. Many people tend NOT to be good listeners, whether to external or internal voices.

We should reconsider this state of affairs, perhaps by looking deeply at the structure of "kol." Letters are called *osios*, also meaning signs. They teach us endless things. The word *kol* is made up of a *kuf*, a *vav*, and a *lamud*. These are the lowest letter in the *aleph beis* - *kuf* - the connector letter - *vav* - and the highest letter - *lamud*. Our voice comes from our deepest part and extends to the highest point. *Kuf* to *lamud*. We need to find our voice, as well as the voice of others.

Kol sound like the word *Col* - meaning all. A voice contains many sub voices, many undertones. How we train ourselves to hear them is an art, and requires practice. The Torah tells us that the voice, the *kol* of the *shofar* at *har Sinai*, kept getting louder, which is impossible from a human source.

Let's try and learn from these words how to increase our capacity for seeing. "Hakolos" - the voices - is *begematria* 541, the same value as that of the word *Yisrael*! We saw *hakolos* - we saw ourselves! The Torah is a reflecting device - the deeper you look

into it, the deeper you can find yourself. "Vayamdu" - and they stood is *begematria* 136, which is the same value as that of "kol"! "Vayamdu mai'rachok" - They stood from afar, which is *begematria* 490 - the same as the word *matan*!

That is how we reflect the *matanah*, the gift - we must stand back, afar, FAR, from other influences! Not only did we see the sounds, and not only did we see ourselves reflected in those sounds, as a people - but all our souls were there, our sages tell us, and they all went up to the *Kisei Hacovod*, when our souls left our bodies when Moshe *Rabbeinu* spoke the first two commandments!

Our job today is to reflect the DAILY receiving of Torah, which we must take from this one time giving called *Shavuot*. Again, the value of "they stood from afar" equals the value of *matan*. Therefore, we must learn to NOT be distant from our voices and *hakolos* - *begematria* *Yisrael* - ourselves. Most important, we must remember where each voice comes from - Hashem, and *matan Torah*.

We must stand afar - 490 - ten times the 49 day *Omer* count, the full expression of that 49 day journey - from many things in this life to be able to stand, before our creator, when we pray, when we learn, when we take the *Matan* daily, and turn it into a *kabbalah*, a receiving. It requires work, patience, and something even harder - listening by seeing.

Rabbi Akiva Tatz beautifully explains "seeing the sounds" as follows: In this world, we can't really see, but only hear, which means putting pieces of information together. Thus, we cover our eyes for the recital of *Shema*, which means to hear. In the World to Come, after we die physically, we will be in the world of *emes*, we can only see, and we can't put things together anymore. Therefore, at *Har Sinai*, Hashem, in effect, combined both abilities of seeing and hearing by bringing all of *Shomayim* down to the mountain. Therefore, since we shared the *chushim*, or senses, of this world and the next, of hearing and seeing, we were able to see the sounds.

The way to "stand afar" (equalling *matan*) and complete the *Omer* growth period is to allow the voice to do what it did then - keep growing inside us.

Chag Sameach.

David

Parashas Behar-Bechukosai

תשפ"א

פרשת בהר-בחוקתי

BEHAR

כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו... ואיש כי לא יהיה לא גאל והשיגה ידו ומצא כדי גאלתו

If your brother becomes impoverished and sells part of his ancestral inheritance... if a man will have no redeemer, but his means suffice and he acquires enough for his redemption. (25:25,26)

An ancestral field should not be sold. It is supposed to remain within the family. If it must be sold in order to generate badly needed funds, it may be sold only for the number of crops it will yield until Yovel, the upcoming Jubilee year, when it reverts back to its original owner. If the owner does not have the necessary funds to redeem his field before the Jubilee year, the responsibility falls on his relatives to help him out. If he has no "redeemer," relative, to assist in extricating him from his bind, the field remains with the purchaser until Yovel. In his commentary to the *pasuk*, *Rashi* asks the obvious question: "Is there a Jew who has no relatives at all? This refers to relatives who are themselves also in a poor financial state, and, thus, unable to help out. So, the seller has to do it himself.

The *Piltzer Rebbe*, *zl*, the *Sifsei Tzaddik*, wonders why the Torah writes, "If a man will have no redeemers," and follows up with, "And he acquires enough for his redemption." This is similar to saying, "If he cannot do it on his own, so, he will have to come up with a way to do it on his own." Why did the Torah not simply say: "If he will have sufficient funds to redeem his friend?" Why must we be informed that he was short on funding, and then he came up with the money? Just say that he was able to somehow provide the funds. Apparently, the Torah wants us to know that this man who today has the money to redeem his field, was the other day up against the proverbial wall, with no funds and no hope of obtaining support. Then, apparently something happened. That "something" was Hashem.

He quotes his grandfather, the saintly *Chidushei HaRim*, *zl*, who teaches that, "In every darkness, there exists a light that is ready and waiting to be revealed." Hashem will never give a person a test/darkness from which he cannot prevail. If Hashem determines that this person cannot triumph over the challenge, then he will not be challenged. We find that Chananyah, Mishael and Azaryah walked into a fiery cauldron rather than bow down to an idolatrous image. *Chazal* teach (*Kesubos* 33b) that had these three been forced to endure corporeal punishment, they would have been unable to withstand the pain and persecution, so that they would have capitulated to Nevuchadnetzar's demands. This shows that Hashem only subjects a person to what he can physically (and emotionally) endure.

Every *hester panim*, concealment of the Divine Countenance, exists for man to seek and discover the hidden light within the darkness. The well-known cliché, "Behind every dark cloud there is an ever-shining sun," aptly applies here. It appears bleak – he has no money – how will he make it? Trust in Hashem, and you will find the means. To write simply that he had the means diminishes the message. He *did not* have the means, but he persevered and prevailed, because Hashem always provides the solution/light before He envelops us in darkness.

The *Chasam Sofer* writes: "When a person senses that he is up against an overwhelming, impenetrable, hopeless situation, and he despairs of all human assistance – (he realises that his salvation is not humanly achievable) *then* – he will merit Heavenly salvation. The salvation was always available. His problem was that he looked and relied on the wrong source. Hashem is our only Source of salvation.

והי אחיך עמך

And let your brother live with you. (25:36)

The *Talmud* (*Bava Metzia* 62a) discusses the *halachah* of a hypothetical case in which two men are stranded in the wilderness with one serving of life-sustaining water between them. What do they do? If both drink – both die; if one drinks, he will survive, but his friend will not. *Ben Peturah* derives from the words, *V'chai achicha imach*; "Better they should both perish than one should see his friend die, while he survives. (Your brother shall live *with* you.) This was the accepted opinion until Rabbi Akiva came and taught, "And your brother shall live *with you*" – indicating that your life takes precedence over the life of the other. The *Chidushei HaRim*, *zl*, posits that only someone of Rabbi Akiva's spiritual plateau, who was able to declare (*Berachos* 61b), "All my days I was troubled by the *pasuk*, *B'chol nafshecha*; 'with all your soul,' meaning even if He takes your soul. When will the opportunity come to my hands that I may fulfil this *pasuk*?" Rabbi Akiva made this statement as he was martyred by the Romans. Indeed, he drew out his suffering (so to speak), so that his soul would leave him as he recited the word, *Echad*. Rabbi Akiva lived his life for the purpose of sanctifying and glorifying Hashem's Name. Only such a person has the right to demand that *Chayecha kodmin*; *your* life takes precedence. A Jew who has lived his life for the purpose of perpetuating his own pleasures, however, to satisfy his own whims – what right does he have to say, *Chaycha kodmin*?

The concept of living solely to sanctify Hashem's Name, or, as it was coined during the Holocaust, *Kiddush HaChaim*, was realised by the holy Jews who made every effort to live amidst pain and deprivation, so that they could serve Hashem and glorify His Name with every last ounce of their being. I write about three distinguished *Rabbanim*, the last three rabbinic leaders to survive the purges and deportations from the Warsaw Ghetto: *Horav Shimshon Stockhammer, zl*, *Horav Menachem Ziemba, zl*, *Horav David Shapiro, zl*.

העלון מוקדש לעילוי נשמת

Ellis Goldberg z'l

29th Iyaar 5776

Always loved,
Never forgotten,
Forever missed.

Angela Goldberg and our children

אליהו ומתיתיהו גולדברג בן יעקב יהושע ז"ל
שנלב"ע בכ"ט אייר ה'תשע"ו
תנצב"ה

Publisher and distributor of
worldwide Peninim edition until May 2016

Hebrew Academy of Cleveland

Dedicated to the memory of Ellis Goldberg z'l publisher and distributor of the worldwide edition of Peninim

It was the summer of 1942, when the Jewish community of Warsaw first learned of Hitler's extermination camps. Rav Yaakov Rabinowitz, brother of the *Munkatcher Rebbe*, *Horav Baruch*, *zl*, managed somehow to escape the Treblinka Camp and make his way back to Warsaw. He shared with its leadership a tale of horror and chaos. Although there were those few who did not believe their ears, the *Rabbanim* of Warsaw urged all Jews to hide their children and to seek every which way to get them out of the ghetto – especially their daughters.

It did not take long for conditions in Warsaw to deteriorate. Thousands of Jews were rounded up and deported to various concentration camps. By early 1943, the three aforementioned *Rabbanim* were all that remained of the rabbinic leadership of Warsaw. On April 19, 1943, they were given a chance to escape, when the Judenrat received a message from Warsaw's Catholic Church stating that if the three clergymen were to leave within twenty-four hours, the church would guarantee their safe passage. They had one hour to render their decision.

After a brief discussion, Rav Shapiro declared, "I am the youngest of this group so my words are not binding on you. We know that we are unable to help our people. While we cannot save them, our presence among them gives them courage and strengthens their hopes. This is the only encouragement we can give these remaining Jews."

Rav Menachem Ziemba was the group's spokesman. He told the church officials that they had no room for discussion: they were not abandoning their brothers and sisters. A short while later, during the Warsaw Ghetto uprising, Rav Menachem Ziemba died a martyr's death. Rav Stockhammer spent the next two years in different concentration camps. He lived through terrible deprivation, but never stopped "living," because he knew that every moment of life was a *Kiddush Hashem*. Right before *Pesach* of 1945, Rav Stockhammer decided that he would not eat any *chametz* for all eight days of *Pesach*. This meant not eating anything, because some form of *chametz* derivative or absorption was in everything that they were "served." He proclaimed, "I am aware of the *halachah* (that under the circumstances he could and should eat); there are, however, 2,500 Jews in this camp. At least one Jew among us should refrain from eating *chametz* this year. I have decided to do so. I have undertaken the responsibility with love and joy!"

For all eight days of *Pesach*, Rav Stockhammer lived like a *malach*, Heavenly angel. He ate no food, subsisting only on a little water. His efforts at sanctifying life were superhuman. Despite his weakened state, he performed his daily slave labour as demanded by his cruel taskmasters.

When the Germans saw that their end was near, they evacuated their Jewish prisoners, forcing them to walk for days on long death marches, cramming them by the hundreds onto trains heading toward the west. A mere three days before the liberation, the train on which Rav Stockhammer was forced to ride was attacked and struck by a bomb. Rav Stockhammer suffered serious wounds, to which he succumbed. Very little is known of this holy *neshamah* whose *yahrzeit* is *Iyar* 13. He lived his life *b'kedushah*, sanctifying every fibre of his being in his service to Hashem. So many brothers and sisters perished under the most inhumane conditions, many of whom did not reach *kever Yisrael*. They were murdered because they were Jews, but they merited to sanctify Hashem's Name both in life and in death. We have a collective moral obligation to perpetuate their memories by sanctifying our own lives, *b'Kiddush HaChaim*.

BECHUKOSAI

אם בחוקותי תלכו

If you will follow My decrees. (26:3)

Rashi explains that this *pasuk* refers, not to *mitzvah* performance, but rather, *shetiheyu ameilim baTorah*, that we engage in intensive Torah study, with the intention that such study will lead to *mitzvah* observance. Contrary to the mistaken notion that observance and study are two distinct Jewish functions, *mitzvah* observance is actually a function of Torah study – not its goal. An observant Jew's life

revolves around Torah study which guides and defines his *mitzvah* observance.

The *Talmud* (*Shabbos* 31a) teaches that when one arrives in *Olam Habba*, the World-to-Come, he is asked, *Kavaata ittim laTorah*, "Did you set aside specific times for Torah study?" It seems that studying Torah is insufficient; the significance is placed on *kvias ittim*, setting aside time. As long as one is learning, what difference does it make if it is a *kvius*, a set time, or not? It is related in the name of *Horav Ovadyah Yosef*, *zl* (*Horav Yaakov Galinsky*, *zl*, quotes the *Sephardic* Chief Rabbi cited by *Rav Michael Perets*, *Oros HaChumash*), who explains the following: We have a *halachic* principle regarding *sfeikos*, doubts: *Kol kevua k'mechta al mechta dami*; if something (a piece of meat) is separated from a *kavuah*, fixed place, it is treated as *mechta* 50/50, even if the permitted (meat) is in the majority. For example, if one finds a piece of meat and most stores are kosher – the meat is considered kosher. If one takes the meat from a store, however, and it is unknown from which store it came, then it is a 50/50 doubt – even if the majority is kosher. [*Horav Akiva Eiger*, *zl*, explains that in the case of *kavua*, the reality was once established. Thus, in principle, a specific *halachah* is assigned to this case. The doubt is: What is that *halachah*? In such a case, we do not invoke the rules of majority, and every doubt is treated as an equal doubt. In the case of found meat (*kol d'parish*), the reality has never been established, because this meat never before stood out from the rest of the meat. [From the instance that we encounter it – we are in doubt, unlike *kavua*, in which the doubt concerns the stores, which are a reality.]

One who is *kovea/kavua*, fixes his time for learning, even for one or two hours daily, transforms that fixed time as if it were fifty percent of the day, as if he is spending twelve hours a day learning!

Horav Michael Perets explains that when one is *kovea ittim*, his entire day revolves around that set hour or two in which he learns. He makes sure to push off appointments, meetings and trips, because he does not want to infringe on his *kvius*. The result is that his entire day is filled with Torah. Such a person deserves that his reward for *limud haTorah* should at least be for fifty percent of his day. The attitude that we demonstrate towards an activity will define what that endeavour means to us. When one establishes a *kvius*, he makes a statement: my learning is a reality which I value. Everything revolves around it. A similar idea might apply to *davening/shul* attendance. One who attends a *minyan* at a specific time should arrive sufficiently early prior to *davening*, so that he can *daven* in sync with the *chazzan/tzibbur*. Running in right before *Borchu* and leaving after *Kedushah* is a telling affirmation of his *davening* values. The only saving grace for such an individual is that he probably manifests the same attitude with regard to everything else that he does.

It goes without saying that an observant Jew knows and understands the centrality of Torah in his life. The meaning of "centrality," however, regrettably changes with each generation. The following story underscores this idea. *Horav Aharon Kotler*, *zl*, once told a businessman who had a night *sefer chavrusa*, Torah study partner at night, that he should have a morning session – because one hour of learning in the morning, when the mind is fresh, is worth two at night. The following incident demonstrates how distant our present definition of early morning Torah study has changed.

When *Horav Chaim Soloveitchik*, *Brisker*, *zl*, was first married, he could not acquire his own set of *Arba Minim*, Four Species. He would use those of his grandfather-in-law, the *Netziv*, *zl*. The custom was that the *tzibbur*, congregation, did not begin the recitation of *Hallel* until Rav Chaim had *bentched Esrog*, made the blessing over the *Lulav* and *Esrog*. One year when it came time to recite *Hallel*, the congregation looked around and noticed that Rav Chaim was not there. When the *Netziv* noticed Rav Chaim's absence, he instructed the congregation not to wait any longer, but to begin *Hallel*. A few minutes later, Rav Chaim appeared and the *Netziv* hurried over to enable him to make the *brachah* on his *Arba Minim*. Surprisingly, Rav Chaim demurred, saying that he would soon explain his behaviour. When the prayers were concluded, the *Netziv* asked Rav Chaim for an explanation. His actions clearly required some sort of clarification.

Rav Chaim explained that this year a *shailah*, *halachic* question, had arisen with regard to the *Netziv's Lulav* and *Esrog* which precluded Rav Chaim from making a *brachah*. He added, "This question applies only to me – not to anyone else." The *Netziv* did not agree, "Surely, if a *shailah* exists concerning the validity of the *Esrog*, it applies equally to me as it does to you." Rav Chaim explained why it did not: "This year is the eighth year of the *Shemittah–Yovel* cycle, and your *Esrog* came from *Eretz Yisrael*. Veritably, it comes from a non-Jew, but, since it was harvested during the seventh/*Shemittah* year, I am *machmir*, especially stringent, concerning myself. "If this is so," said the *Netziv*, "it is a *shailah* for me as well."

The next day, the second day of *Yom Tov*, at four in the morning, Rav Chaim was awakened by a knock on his door. He quickly ran to answer. It was the *Netziv's shamash*, attendant, who had been sent by the *Netziv* to summon Rav Chaim. Rav Chaim was disturbed. What could be so important that he had to be called so early in the morning? He quickly dressed and ran over to his grandfather-in-law's home. As he walked in the door, the *Netziv* happily called out, "I have wonderful news for you!" Rav Chaim heard this as he walked into the *Netziv's* study, to be welcomed by the *Netziv* whose head was buried in the mound of *sefarim* that surrounded him, "You can make a *brachah* today with no problem. Immediately after our discussion, I sat down to study through and analyse all aspects of the question. I have been sitting here since yesterday poring through all of the 'data' and sources, and I have concluded, beyond any reasonable doubt, that there is no question: you may recite the *brachah*!"

The *Netziv* did not allow Rav Chaim to digest his words before he began elaborating on the *shailah* and his reasoning for permitting the blessing. Rav Chaim politely interrupted him and asked him to stop. Apparently, he ran over to the house without having first recited *Bircas HaTorah*. Rav Chaim went to the side, and, as was his custom, he recited the blessing with great *kavanah*, concentration/devotion, and fervour. When he concluded his blessings, he turned to the *Netziv* who was weeping. Rav Chaim was taken aback; why was his grandfather-in-law weeping? "What is it?" he asked. "Why are you crying?" "How can I not weep, when I see a young *avreich*, married scholar, like you, who, at four in the morning, has not yet recited *Bircas HaTorah*? What will become of the next generation (if its future leadership is still sleeping at four in the morning)?"

Rav Chaim was wont to relate this story to his son, the *Brisker Rav*, *Horav Yitzchak Zev*, *zl*, with a caveat: "Everyone is aware of the concept of *yeridas hadoros*, the subsequent descent of generations (subsequent generations spiritually truncate in comparison with the previous generation). But I will add to this: *yeridas hadoros* exists even from one generation to the next. Point in reference, look at the huge gap between the *Netziv* and myself. He could not fathom how I could become a *gadol*, Torah giant, if on *Yom Tov* I was still sleeping at four o'clock in the morning! It upset him so, that he began to weep profusely. And we – what do we have to say for ourselves?"

And I add a postscript: What do we have to say for ourselves?

העשירי יהיה קדש לד'

The tenth one shall be holy to Hashem. (27:32)

According to *halachah*, the tenth animal to pass through the pen is designated as *maaser beheimah*, tithe of animals, and becomes holy – even if the owner does not actually verbalise the words, *Kodesh l'Hashem*, "Holy to Hashem." Nonetheless, the Torah demands that one articulate the words. *Horav Moshe Feinstein, zl*, derives an important lesson from here, which can – and should – be applied not only to educating and raising our children, but, indeed, to all interpersonal relationships. Even if something is already holy, its *kedushah*, sanctity, must be maintained. If not – it will lose its sanctity. Likewise, although a human being is born with an innate capacity for *kedushah*, it is not like "money in the bank." The parents cannot assume that their child will automatically grow into a great, holy Torah giant without parental educational input. We take so much for granted: good boy/girl; right school; proper friends – what can go wrong? Sadly, "things happen," and the most perfect scenario can become a horror story without supervision, guidance and vigilance.

The flipside is also true. A student might hail from a less-than-desired background, be born without the greatest innate talents, or deal with a host of issues, both personal and/or social, and still grow into a great Torah scholar, a distinguished lay leader, a credit to his people and to Hashem. It takes someone who cares, who gives of himself to reach out and make a difference in a young boy or girl's life. It might be something as innocuous as a smile, a compliment, an acknowledgement that he/she is relevant, doing a good job, is noticed and well-liked. That can make the difference in a young person's life trajectory.

Horav Isser Zalmen Meltzer, zl, maintained a profound sense of gratitude toward *Horav Reuven Zelig Bengis, zl*. This was obvious at the funeral cortege of the latter, when Rav Isser Zalmen, who at the time was elderly and one of the generation's pre-eminent *gedolim*, Torah giants, walked the distance behind the coffin, weeping bitterly. It was the *Liflegos Reuven* who had made the difference in Rav Isser Zalmen's life.

The boy who would one day inspire and teach the Torah world with his magnum opus, *Even Ha'Ezel*, entered the *Volozhin Yeshiva* in total abject poverty. His clothes were tattered and no longer fit, and, as a result, overwhelmed with shame, he had in his mind to take his bag and return home. He had difficulty concentrating on his learning, because he was so self-conscious about his appearance. The very next day, Rav Reuven, who, at the time, was one of the *yeshiva's* premier students, approached him and related with great excitement that the *Netziv, zl*, the *Rosh Yeshiva* of *Volozhin*, had the other day told the older students that a young student by the name of Isser Zalmen had stunned him with a brilliant explanation to a question that he had. Rav Reuven did not stop with this one comment, but circled around from group to group of students in the *yeshiva*, spreading the word concerning this special young man that had just enrolled in *Volozhin*. It was these insightful, warm complimentary words that gave Rav Isser Zalmen the courage to ignore his clothes, forget about his abject poverty, and focus entirely on his spiritual growth. It was Rav Reuven's thoughtfulness that turned what could have been a downward spiral into upward growth, and the making of Rav Isser Zalmen – *Rabban shel Yisrael*.

It is noteworthy to relate that in an attempt to demonstrate the *hasmadah*, diligence, of Rav Isser Zalmen, Rav Reuven said that, one day, in order to accommodate an event, it was necessary to empty the *bais hamedrash*, study hall, of its chairs. The students who were moving the chairs did not notice until later that when they moved Rav Isser Zalmen's seat, they moved it with him sitting in it. He never realised that they were moving – so engrossed was he in his learning.

Va'ani Tefillah

נתת לנו... תורת חיים

Nasata lanu... Toras Chaim.

You have given us... a Torah life/a living Torah.

Referring to the Torah as a "living" Torah implies that: A) It is not archaic, a relic of the past, long gone and forgotten epoch in Jewish history. Its meaning for our generation is as vital and poignant today as it was thousands of years ago when Hashem gave us the Torah through Moshe *Rabbeinu*. The Torah is our unshakable foundation that has not shifted with time. Its moral standards remain the same, rooted in inviolate *halachah* as authored by its Divine Author – Hashem. The Torah is a constant in a world of flux, a haven of stability in a society that is utterly subjective and altered constantly based on the whims and fancies of whomever is influential at the time; B) As *Horav Shimon Schwab, zl*, explains, this description of the Torah as being alive conveys the notion that it was not meant to be accepted by individuals; rather, it was given to be taught by fathers and mothers to their children, by *rebbeim* to their *talmidim*, to be learned and studied among Jews with their friends. Torah is not stagnant. It is alive; it pulsates and resonates with life. It requires people to engage in its study together with one another, thus enhancing each other's understanding. When I study with my *chavrusa*, when he and I develop a deeper understanding of His Torah, the Torah lives, strengthening peace between man and his fellow man.

This publication is available worldwide via email and e-readers.

For info call: ISRAEL 02 532 6058 / USA (216) 371-7609 / e-mail: peninim@dvar.info

Yearning for Mitzvos

אם בחקתי 34: 26
תלכו, ואת מצותי
תשמרו ועשיתם אתם.
ונתתי גשמיכם בעתם.
ונתנה הארץ יכולה ועץ
"השדה יתן פרי"

"If you will follow My decrees and observe My commandments and perform them. Then I will provide your rains in their time, and the land will give its produce and the tree of the field will give its fruit." Why does the Posuk say, "ונתתי גשמיכם בעתם" – instead of just saying that if one follows the decrees of Hashem, then he will perform the Mitzvos of Hashem?

The word, "תשמרו" is a Loshon of "מצפה" – looking forward to something, as the Posuk in Bereishis 37:11 says, "ואביו שמר את" – "And his father (Yosef's father, Yaakov Avinu) yearned for the day when the words of Yosef would come true." One should not say that he cannot wait until a Mitzvah comes his way so that he can perform it and receive reward for it, rather he should wait for the time that he can perform the Mitzvah in order to be able to do it – for the sake of Hashem, for that is the Rotzon Hashem. There was a story with a king who needed twenty specific vessels made out of gold. He hired two professional craftsmen to build these vessels, each one was to build ten vessels. He gave them each pieces of paper which had the plans on them for how the vessels were to be made, and he told them that would they would receive five hundred gold coins upon completion within six months time. At the six-month mark, both craftsmen returned to the king with the vessels they had crafted. The first one came to the king wearing a jacket which had it on the plans with which to build the ten vessels. The king inspected them and was very satisfied. He gave the craftsman five hundred gold coins, and then gave him an additional thousand gold coins as a gift. The next craftsman came in, wearing a jacket that had a picture of five hundred gold coins. He too presented his vessels to the king. The king was satisfied with the vessels, paid him the five hundred gold coins and had him escorted out of the palace. The servants of the king asked him why the first craftsman received an additional thousand gold coins, but the second one did not. The king explained that the first craftsman had a jacket with the plans for the ten vessels. He was demonstrating that his focus was on the performance of making the vessels, as that was the king's will. However, the second craftsman, by having five hundred gold coins drawn on his jacket, was showing that his focus was on the money he was going to receive. He put it on his jacket so that the king would remember to pay him. So, while

they both did what they were supposed to, the first one did so for the sake of the king, and thus received an additional gift, while the second one did it solely for the payment. So too with one's Avodas Hashem. Yes, it is true, that Hakodosh Boruch Hu will give reward to those who perform the Mitzvos of the Torah, even if they do so solely for the reward. However, the one who does so for the sake of fulfilling the Rotzon Hashem, in addition to him receiving the reward and pleasure of fulfilling the Rotzon Hashem, he will also receive more reward. (עוד יוסף חי)

If one will completely connect himself to the Torah, so that even when he is on the way travelling, his thoughts are on the Torah, then he will be Mekadesh the base part of himself, and he will be able to control his desires, and serve Hakodosh Boruch Hu properly. Regarding eating and drinking, his desire will crop up only on Shabbos and Yom Tov, days that it is a Mitzvah to eat and drink, but during the week, he will not be overcome with desire to indulge in food and drink. The same is true in regards to all the desires of a person. If one will accustom himself to always ask when Mitzvos will come his way, for he has a true desire to fulfill them, then even if those Mitzvos do not come his way, and he is not Zoche to actually fulfill those Mitzvos, Hakodosh Boruch Hu connects those positive thoughts to actions, and it is as if he was actually Mekayeim those Mitzvos. Although there are numerous Mitzvos which one does not have the ability to perform them, the way to be Mekayeim all the Taryag Mitzvos is this way – in where he wants to perform them, and then it is considered as if he did. "אם בחקתי" – "תלכו" – We don't need to say that one should not have his mind leave the Torah when he is sitting in his house, but even when he is travelling and, on the way, somewhere, his thoughts should be in Divrei Torah. "ואת מצותי" – The Loshon of תשמרו is a Loshon of "מצפה" – looking forward to something, as the Posuk in Bereishis 37:11 says, "ואביו שמר את" – "And his father (Yosef's father, Yaakov Avinu) yearned for day when the words of Yosef would come true." One must always look forward and await the opportunity of Mitzvos to come his way for him to be able to Mekayeim them. If one does this, then, "ועשיתם אתם" – Hakodosh Boruch Hu will consider it as if he actually performed those Mitzvos. The reward for one who keeps the words of Torah in his thoughts even while travelling, and one who always looks forward in anticipation to perform Mitzvos, is "ונתתי גשמיכם" – then he will receive his Gashmiyos, "בעתם" – in the right time – meaning that he will only have physical desires for matters of Gashmiyos at the correct times, such as eating and drinking on Shabbos

and Yom Tov, so that everything he does will further his Avodas Hashem, and keep him far away from sin. (אדרת אליהו)

Bereishis 6:9 "אלה תולדות נח נח איש" – "צדיק תמים היה בדרתיו" – Iyov 42:3 "מי הקדימני" – "Whoever came before Me, I can reward him, for everything under the heavens is Mine." Chazal tell us that a Bas Kol is going to hover over the top of the mountaintops and say, "Who had a Bris Milah that I did not give them a son? Who made Tzitzis that I did not give them the article with which to put the Tzitzis on? In other words, without Hakodosh Boruch Hu giving everyone everything what they have, they would not be able to perform any Mitzvos. One can perform the Mitzvah of Bris Milah for Hakodosh Boruch Hu gave him a son, and one can perform the Mitzvah of Tzitzis because Hakodosh Boruch Hu gave him clothing. Therefore, one is not entitled to any reward, for Hakodosh Boruch Hu is the main part in the person performing the Mitzvah. However, the Meforshim explain that those who perform Mitzvos with זריזות וחשק – alacrity and desire, are not part of מי הקדימני, for being that they are showing their intense desire to perform the Mitzvos, they are entitled to reward for their alacrity and desire. A Siman to this is, "זריזין" – "Those who perform the Mitzvos with alacrity – they come before the Mitzvah." רבינו מהר"א מגרמזא says that the last letters of the words, "נח איש צדיק" spell, "אלה תולדות נח" – These are the Toldos of Noach – these are the Ma'asim Tovim of Noach, which made him into an איש צדיק. If one will ask, but why did his Ma'asim Tovim make him into a Tzaddik, when we know the concept of, "מי הקדימני" – "נח איש צדיק" – "נח איש צדיק" – the last letters of these words spell, "חשק" – that because Noach had a great desire to serve Hakodosh Boruch Hu, it is considered that he came "before the Mitzvos" and was therefore entitled to reward. (נחל קדומים)

The Loshon of "תשמרו" is a Loshon of צפיה – of waiting anxiously. The Torah is telling us how we can be entitled to reward for our actions. Even though we may not be able to do the Mitzvah yet, we must wait with great anticipation and yearn to do it. If we yearn for it, then Hakodosh Boruch Hu will give us the reward as if we did it on our own without any help, and then we will be Zoche to much reward for it. Those who perform Mitzvos with זריזות וחשק – alacrity and desire, are not part of מי הקדימני, for being that they are showing their intense desire to perform the Mitzvos, they are entitled to reward for their alacrity and desire. May we be Zoche to serve Hakodosh Boruch Hu with great Zrizus and Cheshek.

If you want to outshine others, be the one spreading the light.

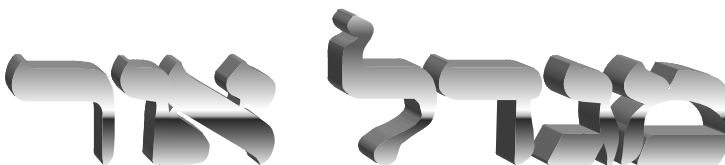
Print, e-mail, and share Migdal Ohr with others.

You'll be glad you did.

E-mail 'Subscribe' to

info@JewishSpeechWriter.com

©2021 – J. Gewirtz

A publication dedicated to Harbotzas Torah

This week's issue is dedicated in honor of our amazing daughter

Bracha Gewirtz

upon her birthday, 23 Iyar.

You have grown into an amazing woman and we are so proud of the person you have become. Much continued hatzlacha in all you do, and you do so much!

Love, Mom and Dad

Zmanim for שבת

Wesley Hills, NY

7:41 - הדלקת נרות שבת

7:59 - שקיעה

8:31 - זק"ש מ"א

9:19 - זק"ש גר"א

10:30 - סוף זמן תפילה

8:00 - שקיעה

8:48* - צאת הכוכבים

9:12 - צאת 72

Tuesday 8:31:08 AM מולד סיון

Rosh Chodesh is Wednesday

Times courtesy of MyZmanim.com and

EzrasTorah.org

Now You Know!

Parshas Bechukosai begins by saying that if we study the Torah and keep it, we will enjoy a fantastic life. In addition to financial blessings, we will be granted peace and dwell securely in our land. But then the Torah says something strange:

"You will chase your enemies and they will fall before you to the sword." If we are at peace, why do we have enemies? If we have no swords in our land, how will they fall before us?

The meforshim offer a plethora of insights and we must understand that this is not merely a time of peace and diplomatic relations, nor a time of successful warfare.

Rather, the promise here is that we will have nothing to fear from anyone as we will dwell securely in our land. The enemies we speak of are the enemies of Hashem, those who hate us and what we stand for.

They will fall not by our hand, but by the hands of their fellow gentiles. These brothers-in-arms will destroy each other. And in what merit?

That we dwell in peace together. When Klal Yisrael is united, the nations fear us even if we don't leave our borders. They fall over each other fleeing from our righteousness. However, if we are divided within, and consider other Jews our enemies, then this bracha cannot come to fruition, as we obviously have not come to a clear enough understanding of the Torah.

Thought of the week:

Don't try to be better than others. Strive to be better than yourself.

"ולא תונו איש את עמיתו ויראת מאלקיד כי אני ה' אלקיכם." (ויקרא כה:יז)

"And a man shall not wrong his fellow and you shall be fearful of your G-d, for I am Hashem, your G-d." (Vayikra 21:5)

This verse, say Chazal, refers to Ona'as Devarim, words that are harmful, mean, or give bad advice. In fact, this type of harming another is more insidious than hurting someone financially, as shame can outlast the effects of monetary wrongdoing. Additionally, one may appear to others to be giving sincere advice, and it may be harder to identify the misdeed.

This is why the Torah says, "and you shall fear G-d," for though others may not recognize what you're doing to another, Hashem is fully aware of your motives. Perhaps this is also why the posuk seems to reiterate Hashem's presence, by identifying Who your G-d is – the One who is, was, and always will be; the One before Whom all is known.

It is curious, though, that this posuk begins with the letter vov, which is usually a conjunction. Most of the time, a posuk beginning that way is a continuation of the previous topic, such as two sins that are intertwined or two that have some sort of causative relationship. However, the previous verse discusses being equitable in that since a person's land goes back to the original owner at the Yovel, the buyer of said property pays a price based on the number of crops.

Since there is no opportunity to take advantage of someone in that scenario, as the prices are set and well-known, what sort of connection could there be to the next topic, that of causing someone harm? The answer is shocking in that it reveals a side of human nature most of us would like to pretend didn't exist.

Though in the case of the land there is no way to take advantage of people, some people have an urgent need to have the upper hand. If they can't "win" by making a killing on a sale, they will find some other way to feel superior. Either they will speak down to the other party, demean them, or trick them by giving them bad advice.

Therefore, this posuk says, "Do not harm your fellow in ANY way, even one that does not involve money. Why? Because you shall fear your G-d, for I am Hashem your G-d." This awareness of Hashem is crucial for Mankind in order to act properly.

One who seeks to best another, believes that his success is his own. His perceived superiority is a testament to his own power and greatness. But this is a mistake. One who thinks this way must begin to see G-d for Who He is, the One who makes everything happen. We must abide by the rules, and one should not try to sidestep them in order to stroke his own ego. He should instead focus on Hashem, and not seek to cause harm or denigration of any sort, even if he [thinks he] is the only one who knows about it.

A Lesson Can Be Learned From: A Charedi woman came to ask R' Chaim Kanievsky Shlit"a a shailah about her father who had just died the day before. She said that her father was not religious, and he had written in his will that he wished to be cremated. She wished to know what to do, since Chazal say that it is a mitzvah to fulfill the wishes of the deceased.

R' Chaim shocked those who were present, answering that they could allow him to be cremated as he had written. When the woman and her family left, R' Chaim was asked to explain his Psak. R' Chaim replied that one who wished to be cremated has thereby denied Techias HaMeisim, has no portion in Olam HaBa, and is deemed to be a non-Jew.

"But the woman asking is Charedi!" R' Chaim said, "Yes, because her mother is presumably a Jew. But her father is not, and therefore, there is no reason not to do as he asked". **[How careful we must be to keep Hashem's will within our focus!]** h/t R. Leibi Sternberg

בדיחות הדעת

קבצן דופק על דלתו של איש עשיר ומבקש נדבה.

אומר העשיר: "אני לא נותן נדבות, אבל... יש לי בחור שמכסה את הדשא שאני נותן לו מאה שקל. תעשה אתה את העבודה ואתן לך מאה וחמישים".

אומר הקבצן: "אין צורך שתפגע בפרנסה שלו. תן לו שימשיך לכסח במאה ותן לי את החמישים העודפים".

העלון מוקדש

להצלחת

דיאנה בת אמילנה

להקדשת העלון: 02-5308000

הם ניחנו בנטיית עין חדה, הם שומעים טוב, ובמיוחד את השיחות שלנו באנגלית או בצרפתית אחרי דלת המטבח או חדר השינה. הילד יודע לזהות ולהבחין בשפת הדיבור ושפת הגוף שאנו משדרים לכן הזוג, והבעיה היא שהוא לא תמיד יכול להבחין שיננים מצבים "מתוחים" שבהם לפעמים מותר להתווכח ואולי אפילו לריב.

מו"ר הרב שלום ארוש שליט"א אמר פעם בכנס הורים: "אין יותר ילדים אומללים ומסכנים, מילדים שחווים בעיות של "שלום בית" ובמיוחד ילדים להורים גרושים".

חובה עלינו להיזהר כפליים

עלינו להפנים, כי כל מילה שלנו נמדדת, כל הערה ומריבה נחרטת. אני בטוח שאף אחד מאיתנו אינו רוצה ילדים עם בעיות, חסרי בטחון עצמי או מופחדים וכבויים. ולכן אנחנו חייבים לשמור על שטח סטרילי, נקיפידי על לשון וסגנון מכובד, זה לטובת ילדינו ולטובתנו. אם נשכיל להבין שכל מריבה פוגעת בילד שלנו- אנחנו נתאמץ, נשתדל ונבליג. כמו שאומרים "בשביל הילדים" זכרו היטב, הילד אינו וותרן, וכשהוא יגדל הוא יבין עד כמה ההתנהגות האנוכית שלנו ההורים גרמה לו להיות "בעייתי" מבחינה נפשית כמו שהוא עכשיו. נלמד לוותר בשביל הילדים שהרי אף אחד לא רוצה להיזדקק עם חצי מעיל.

הרב אבוחצירא- יועץ, מאבחן ומטפל
לייעוץ טלפוני ללא תשלום
בימים ג' - ד' משעה 8-10 בערב
נייד: 054-8434435

חינוך באהבה הרב יצחק אבוחצירא

סמכות הורית ומשמעת בגיל הרך פרק יב'

בשבוע שעבר, הזכרנו, שכאשר אנחנו מגדלים ילדים שטועמים לעיתים קרובות, בעיות בזוגיות ושלום בית- עלינו לדעת שאנחנו מגדלים אותם על חבית מלאה אבק שריפה. בכל יוכו ומריבה חדשה שלנו ההורים, אנחנו מוסיפים עוד אבק שריפה לחבית. הילדים שלנו פיקחים מאוד, והם מבינים ומרגישים כל תנועה רגשית שלנו ההורים. בדרך כלל, בזמני מריבה או אפילו בזמני יוכו קל, הם מפחדים וחוששים ולכן הם שותקים. אך אם היינו יכולים לשמוע את רחשי הלב שלהם, היינו מתביישים. לעיתים הילדים אפילו מעיזים, ודורשים מאיתנו להפסיק, ואין בושה גדולה מזו.

נושא ה"שלום בית" וקשיי התקשורת הזוגית בין ההורים, הוא עניין מרכזי, שעולה בכל נושא חינוכי ובכל שכבת גיל, נושא זה טעון מאוד מבחינה רגשית ולכן עלינו להציגו בכל הזדמנות עם הורים, ובפרט בבואנו לדון על בעיות משמעת בגיל הרך.

למי החצי השני?

חכמים מספרים, על אדם עשיר שלא השכיל לכבד את אביו. למרות שידע שאביו חסר אמצעים וחסר בית, לא עשה מאומה כדי להביא רווחה לאביו. מעולם לא הציע לו עזרה ואף לא הסכים להכניסו לביתו. הבן התגורר בבית מפואר, ישן בחדר מוסק ונעים, מיטות הבית היו מוצעות סדיני משי רך ומלטף, ושמיכות נעימות ומחממות היו פרוסות עליהן, לעומת זאת האב, ישן ברחובה של עיר על ספסל, מכוסה בכמה סמרטוטים וקופא מקור.

מידי כמה ימים היה מגיע הסבא לבית בנו, נוקש על הדלת, מנסה להיכנס, אך האבא היה דוחה את אביו הסבא, בלך ושוב. והנה פעם אחת, ראה הנכד בדרכו לבית הספר את הסבא בביזיון, על הספסל, ולבו נחמץ. בשכלו הישר, הבין הבן שמשהו אינו כשורה בהתנהגותו של אביו כלפי הסבא. החליט ומיד עשה, מידי יום משתדל היה להביא לסבא מעט אוכל מהבית, בהיחבא, כך שהאב לא ידע ולא ירגיש. ואמנם, הסבא הכיר לו טובה והגיב בברכות חמות ואהבה כנה. באחד מימי החורף הקפואים כשמדד המעלות הורה לכיוון האפס, פנה הסבא לנכדו וביקשו כי יאמר לאביו שהוא קופא מקור, אולי

מה המסר

אין זה מעניינינו, אם אותו אב הבין את המסר, יתכן גם שהתפקיד אותו נטל הילד בסיפור זה - לחנך את אביו - לא מיועד עבורו.

אך אין ספק, שסיפור זה מעורר בלבו של כל מתבונן מספר נקודות הראויות לבדיקה, הוא מעורר מחשבות אודות הדוגמה האישית ומעלה הרהורים על כיבוד הורים. נכון, המקרה הוא קיצוני, אך תמיד במטרה למדוד דרך ממוצעת, כדי להקצין ולראות כיצד הדברים נראים בקיצוניות.

היסודות לבניין החינוך

כדי שילדינו לא יהיו אלו המחנכים אותנו, וכדי שאנו נהיה אלו המחנכים אותם, עלינו להראות דוגמה אישית טובה, הנהגות מתוקנות, מעשים ישרים ודיבורים נקיים.

כאשר נהיה ישרים איתם, יהיו גם הם ישרים איתנו, כך נניח בע"ה את היסודות לבניין אישיותם. הילדים ילמדו כיצד אנחנו מתמודדים עם הניסיונות וכך גם הם יוכלו לשותף אותנו בהתמודדות שלהם. ואני לא מדבר רק על הורים למתבגרים, אלא בעיקר להורים לילדים בגיל הרך, כי שם זה מתחיל.

הילדים מבינים הכל

ילדי הדור שלנו, ניתנה מתנה לא כ"כ נעימה: "שכל, פקחות והבנה".

הילדים שלנו, מבינים הכל, קשה להסתיר מהם דברים,

חוק האמונה החוק המנצח!

סדרת הספרים המובחרים של הרב שלום ארוש

הלימוד היומי
לחיים מבורכים

חדש על המדף!

052-2240696

ילדון חידודון

באיזה גיל פי ארבע מוכפל ערכך? ומתי פוחת ערכך בבת אחת, בשבעים אחוזים ביום אחד?

תשובה פרשת תזריע מצורע: בטהרת הצרעת משתמשים בעץ ארז, אזהב וצמר הצבוע בתולעת שני (ויקרא יד ד). בפרשת חוקת, תהליך הטהרה של טמא מת דורש אף הוא את השימוש ברכיבים אלה. בעסף לאפר פרה אדומה (במדבר יט ו).

זוכה: משפחת חיים, באר שבע.

al5308000@gmail.com | 02-5812252

אייר
מזל החדש שור - רפואה -

ברפואה אין שום טבע ואין שום חקיות! יש רק השגחה פרטית!
(א.ב. של החיים)

לקבלת מסרים מחזקים - 052-6672221

רוצה לזכות בפרס? שלח לנו סיפור תודה בעל תוכן ייחודי ותזכה בפרס ללא הגרלה
al5308000@gmail.com | 02-5812252

ילדים מספרים תודה

כך נולד סיפור חדש

שלום, שמי רחל ואני קוראת בקביעות את העלון המחזק - "חוט של חסד".

ובמיוחד אני אוהבת את כל המדורי ילדים, וכאחת שקוראת את סיפורי התודה, רציתי מאוד גם לשלוח איזה סיפור תודה.

אז התחלתי לחשוב מה אני מאוד רוצה שיהיה לי או שיקרה לי, וזה עדיין לא קרה.

ואז נזכרתי שיש לי אחות שהיא גדולה והיא צריכה להתחתן ואני כל הזמן מתפללת עליה שתמצא חתן.

וזהו - פשוט התחלתי לומר תודה לה, דיברתי איתו ואמרתי לו תודה על זה שאחותי עדיין לא התחתנה, זה היה ממש תענוג.

אפילו לא שמתי לב איך הזמן עבר ואני כבר מדברת עם ה' חצי שעה! לא האמנתי

על עצמי והבנתי שלא משנה מה יהיה ומתי אחותי תתחתן - התודה ממש חשובה ומאוד נותנת שמחה וסיפוק בלב.

וכך גם יום למחרת אמרתי תודה ודברתי עם ה'.

ביום השלישי שאני אומרת תודה, כשאני חזרתי מבית הספר אמא שלי סיפרה לי בהתרגשות שאחותי סגרה וורט.

אני ממש שמחת והתרגשתי, לא האמנתי שזה יהיה כל כך קרוב ומהר.

סיפרתי לאמא שלי וכולנו הודינו לה' על הטוב הזה...

תודה רבה לכם העלון הנפלא ועל המדור המחזק.

אמרתי תודה ונולד סיפור של ישועה

מטרונות יש לשלוח למייל
al5308000@gmail.com
או למקס: 02-5812252
יש לציין שם מלא, כתובת מלאה וטלפון

מדור ילדים שעשועון מגוון

כתב חידה

1. פתרו את כתב החידה, לפי "את בש" 2. מצאו את המקור לפסוק שהתקבל:
לדוג: בכפי- שום

ל מ א ש פ ת פ ת כ צ ת ג ה ת ב ג ת ט מ

ט פ א ט כ ל י פ ב ש א צ צ ת ג ה ב ש א כ צ

עלון "חוט של חסד" | 7

זוכה פרשת תזריע מצורע: ברוך מרדכי פרל, ביתר עילית.

תפילת השל"ה

הסגולה הידועה לבנים צדיקים, יש לאמרה בערב
ראש חודש סיון (כ"ט אייר)

עולם שום פסול ושמץ, אך שלום ואמת וטוב
וישר בעיני אלהים ובעיני אדם, ויהיו בעלי
תורה, מארי מקרא, מארי משנה, מארי תלמוד,
מארי רזא, מארי מצוה, מארי גומלי חסדים,
מארי מדות תרומיות, ויעבדוך באהבה וביראה
פנימית, ולא יראה חיצונית. ותן לכל גויה וגויה
מהם די מחסורה בכבוד, ותן להם בריאות וכבוד
וכח, ותן להם קומה ויפי וחוץ וחסד, ויהיה אהבה
ואחווה ושלום ביניהם, ותזמין להם זוגים הגונים
מזרע תלמידי חכמים מזרע צדיקים, וגם הם
זוגים יהיו כמוהם ככל אשר התפללתי עליהם,
כי זכרון אחד עולה לכאן ולכאן.

אתה יי יודע כל תעלומות, ולפניך נגלו מצפוני
לבי, כי כונתי בכל אלה למען שמך הגדול
והקדוש ולמען תורתך הקדושה. על פן ענני
יי ענני בעבור האבות הקדושים אברהם יצחק
ועקב, ובגללם תושיע בנים להיות הענפים
דומים לשרשם, ובעבור דוד עבדך רגל רביעי
במרכבה, המשורר ברוח קדשך.

שיר המעלות אשרי כל ירא ה' החלף בדרךיו.
יגיע פסוק כי תאכל אשריך וטוב לך. אשתך כגפן
פריה במרתי ביתך בנך כשתלי זיתים סביב
לשלחנה. הנה כי כן יברך גבר ירא ה'. יברכה ה'
מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חייה. וראה
בנים לבניך שלום על ישראל.

אנא יי שומע תפלה, יקים בנו הפסוק. ואני זאת
בריתי אותם אמר יי רוחי אשר עליך ודברי אשר
שמתי בפיה לא ימוש מפיה ומפי זרעך ומפי
זרע זרעך אמר יי מעתה ועד עולם. יהיו לרצון
אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי:

אתה הוא יי אלהינו עד שלא בראת העולם, ואתה
הוא אלהינו משראת העולם, ומעולם ועד עולם
אתה אל. ובראת עולמך בגין לאשתמוע אלהותך
[כדי שתפורסם מלכותך] באמצעות תורתך
הקדושה כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה.
"בראשית", בשביל תורה ובשביל ישראל, כי
הם עמך ונחלתך אשר בחרת בהם מכל האמות,
ונתת להם תורתך הקדושה, וקרבתם לשמך
הגדול. ועל קיום העולם ועל קיום התורה בא
לנו ממך יי אלהינו שני צווים. כתבת בתורתך
"פרו ורבו", וכתבת בתורתך "ולמדתם אותם
את בניכם", והכונה בשתיהן אחת, כי לא לתהו
בראת כי אם לשבת, ולכבודך בראת, יצרת אף
עשית, כדי שנהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי כל
עמך בית ישראל יודעי שמך ולומדי תורתך.

ובכן אבוא אליך יי מלך מלכי המלכים, ואפיל
תחנוני, ועיני לך תלויות עד שתחנני ותשמע
תפילתי להזמין לי בנים ובנות, וגם הם יפרו
וירבו הם ובניהם ובני בניהם עד סוף כל הדורות
לתכלית שהם ואני ואנחנו כלנו יעסקו בתורתך
הקדושה ללמוד וללמד לשמר ולעשות ולקיים
את כל דברי תלמוד תורתך באהבה, והאר
עינינו בתורתך ודבק לבנו במצוותיך לאהבה
וליראה את שמך. אבינו אב הרחמן, תן לכלנו
חיים ארפים וברוכים, מי כמוך אב הרחמים
זוכר יצוריו לחיים ברחמים, זכרנו לחיים נצחיים
כמו שהתפלל אברהם אבינו "לו יחיה
לפניך", ופרשו רבותינו זכרונם לברכה,
"ביראתך". כי על כן, באתי לבקש
ולחנן מלפניך שיהא זרעי וזרע זרעי
עד עולם זרע כשר, ואל ימצא
בי ובזרעי ובזרע זרעי עד

גזור ושטור

באדיבות "חוט של חסד"

לתפילה וברכה ע"י הרב שלום ארוש
בליל שבועות: 02-5308000

* שמות לברכה יתקבלו במערכת עד ב' סיון

הרב שלום ארוש על חסד

שו"ת אקטואלי השאלות שלכם, התשובות של הרב

שידור חי

על ידי הרב שלום ארוש שליט"א
בכל יום שלישי, בשעה 20:00

שאלות ותשובות

ניתן לשלוח שאלות במייל
me5812210@gmail.com
או כמסרון לנייד:
052-6672221

לכם את כל הצרות, כמו שכתבתם גם בספר בגן העושר כדאי מאוד לקרוא אותו, אך גם תראו איך להפסיק עם צ'קים, כי כשמשלמים בכסף מזומן יש יותר חישוב מה באמת הכרחי ומה פחות, מטבע הדברים כשאדם משלם באשראי הוא לא מרגיש את ההוצאה ורק בסוף החודש זה פתאום מתפוצץ בפנים. וגם נחשבות לו הרבה הוצאות שאנן מוכרחות כל כך, שכל עוד שהשתמשתם באשראי וצ'קים, היה מפתה להוציא. כאשר אין שימוש בצ'קים יותר צועקים לה' ושצועקים לה' עוזר. תראו איך להסתפק עם מה שה' נותן לכם, ה' קובע את רמת החיים שבה אתם תחיו, תלמדו לשמוח בחלקכם, אתם לא יכולים להתעקש לחיות ברמת חיים, שהיא יותר מהיכולת הכספית שלכם. אם הסכום שה' יקציב לכם לא מספיק לכם, נשארת לכם עצה אחת - לצעוק לה', תרבו בתפילה ותבקשו מה' מתנת חיים שיוסיף לתקציב החודשי שלכם. ותודו לה' על הסכום שנתן לכם ה', תשתפו את ה' בצער חסרון פרנסתכם, וכך תגידו לה': "ריבונו של עולם תודה לך, שנתת לי כך וכך כסף, ועזרת לי עד היום, אבל אינני מצליח להסתדר עם הפרנסה שאתה נותן, זה אינו מספיק לי. ואתה צדיק על כל הבא עלי, אמת עשית ואני הרשעתי. הניי יודע, שעוונתי גרמו שקיפחתי את פרנסתי, אבל גלוי וידוע לפניך ריבונו של עולם, שעד שאדם זוכה להיות איש כשר, לוקח זמן, לעת עתה תן לי בבקשה, תוספת פרנסה בחסדך, מידך הרחבה... ותוסיפו מדעתכם תפילות ובקשות. כאשר אדם מרבה בתפילה, הוא רואה עין בעין, איך ה' עוזר לו, ומשלים לו את כל החסרונות כפי כפלים. אתם צריכים להסתפק במועט, אל תקחו הלוואות שאתם לא יכולים לפרוע, אפילו לצורך שבת, וגם אם תצטרך לאכול לחם ומים, ולעשות שבת כיום חול. ועדיף לכם להיות חייבים לעצמכם דברים מאשר להיות חייבים לאנשים. מפני שבגלל הקפדות מאנשים יכול להיות מצב יותר גרוע. ותרשמו בפנקס מה שאתם צריכים, ותתפללו על חסרונות אלו, ובבא העת תקנו דבר דבר. אל תפזרו בעבור עצמכם או בעבור בני ביתכם, ואל תרבו במותרות, ותהיו שמחים בחלקכם, אדם שזוכה להיות שמח בחלקו, לא רץ להיות עשיר. צריך לדעת להמתין לישועה ה', ולא לעשות מעשים במהירות וכלי ישוב הדעת. כל זה היה חלק ראשון לבעיית החובות, החלק השני הוא לעשות תשובה על העברה שבגללה נהייתם בעל חוב. תשובה זה לדבר עם ה', לבקש מה': "תראה לי על מה בא לי הקושי בפרנסה, תראה לי מה אני עוד צריך לתקן, הרי אין יסורים ללא עוון, סלח לי על העוון שבגללו אין לי פרנסה". דברים עיקריים שמביאים חסרון פרנסה, ושצריך לעשות תשובה: פגם ברית קודש, חסרון בשמירת טהרה, לשון הרע. בהצלחה רבה.

שאלה: המשוכלבת בסיפור: זכיתי להיות בשיעור של כבוד הרב לאחר התלבטות לא קלה נתתי לזה הזדמנות! בסופו של דבר יצאתי בוכה! לא יודעת כיצד להכיל את כל הדברים ששמעתי. על אמונה, התנהלות בענייני פרנסה וכו'...

כתבתי לכבוד הרב מכתב קצר על כך שיש לנו קשיי פרנסה, 4 ילדים, המשכורת נכנסת ומסתיימת באותה השנה! החלטתי כשאני מגיעה הביתה אני גוזרת את כרטיס האשראי ואם בעלי רוצה לעשות שינוי וללכת ללמוד תורה אני לא אסמנו ממנו! מהיום רק בורא עולם! הגעתי הביתה גזרתי את כרטיס האשראי ובבית אין פרוטה. מה עושים? התבודדות! בקשתי מבורא עולם, אא תושיע אותנו. יום ועוד יום עובר מבכי לשמחה דמעות תחנונים ו... כלום! רושמים במכולת, מבקשים ממשוה כסף כדי לקנות מטרנה לתינוקת. הגיע שיש בבוקר, לקחתי על עצמי להתפלל תפילת שחרית. כל הזמן חשבתי בראש בורא עולם עוד מעט שבת ואין לי אגורה תעזור לי. המחשבה שהייתה בראש אס' יהיו לי 200 שח' אני אסתדר. התפללתי חזק מתוך הלב כשעתיים, סיימתי את התפילה ובמילה האחרונה בעלי מסמן לי הרצפה. אנחנו רואים מעטפה סגורה, פתחנו את המעטפה והיו במעטפה 200 שקלים, בשטרות של 50. מה שהרגשתי אני לא יכולה אפילו להתחיל לתאר תפילתי התקבלה וזה היה רק ההתחלה. מאז הניסים והישועות שאנחנו רואים בלי סוף, אין לנו כסף ולא חסר לנו כלום. אבל אנחנו בהחלט זקוקים להדרכה. יש לנו חובות גדולים, בעלי גם התייעץ עם רב שאמר לו דעת תורה לא לעזוב את העבודה, אנחנו יותר מקצת מבולבלים. אנחנו לומדים את הספרים שלך יחד, משתדלים לפעול לפיהם, עושים התבודדויות ומבקשים יישוב הדעת ומתפללים לקבל החלטות נכונות. אז מה עושים עכשיו??? איך ממשיכים מכאן?

תשובה: כמו שאת מספרת ברוך השם אני רואה שלקחתם את התודה וההודאה לכיוון נכון, אבל ההדרכה למעשה היא: בשלב ראשון, לעשות חשבון מה הן ההוצאות החודשיות, ואז לראות אם יש הכנסות המכסות לפחות את ההוצאות החודשיות. אם אין לכם הכנסות מספיקות, צריך לעשות השתדלות נוספת לפרנסה כדי להחזיר את החובות מעט, נכון שאנחנו מתחזקים בתודה והודאה ובתפילות אבל אדם צריך להיזהר שלא יהיה בגדר של 'לזה רשע ולא ישלם', ולאחר מכן לכנס את בעלי החובות ולהסביר להם על המציאות שבה אתם נמצאים וששמעו כשי תעמדו בסכום סמלי בכל חודש עד שתסיימו את החובות. לגבי הכרטיס אשראי טוב שגזרתם אותו, זה אחד הדברים שגרם

**מחקרים מה לחזן פה -
הכל הדרכים...**

**להזמנת מסיבות ומוצרים נוספים:
050-9931931**

אני אוהב כל יהודי

*יריחון לרכב עם תפילת הדרך מאחור

**מצוה על כל אדם לאהוב
את כל אָחָד וְאָחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּגֹפוֹ
שְׁנֵאמָר:
וְאַהֲבַת לְרֵעֵךְ כָּמוֹךָ"**

עלון "חוט של חסד" | 5

הסדרה לשלום הבית
מאת הרב שלום ארוש
052-2240696

שלום הבית שלי הרב שלום ארוש שליט"א

בצר הרחבת לי

בחדר הסגור שלו - מי יפריע לו? ומכיוון שכל דבר היה לו רק לעצמו, הוא גם לא למד להתחלק עם אחיו ולחיות עם החברה ולהתמודד. נכנסה בו תכונה כזו, שהוא רוצה את השקט שלו, את המנוחה שלו, שלא יפריעו לו וכו' וכו'. וכל שכן אם היה לו בחדר אינטרנט וכל מיני גיהנומים, שבוודאי ה"פרטיות" שהייתה לו היתה הנפילה שלו...

נמצא, שהפיקוק והחיסרון בקשיים הזיקו לנפשו, שהוא נעשה אנוכי ובעל אופי לא נוח וכו'. כמובן, זה לא היה חייב להיות ככה, וגם בן העשרים, אילו היה זוכה להשתמש בתנאי חייו הטובים כדי לעזור ולזכות ולחפש אתגרים בתחום החסר וכו', היה גם הוא זוכה להתחזק מתנאי חייו, אלא שזה יותר קשה ורחוק מהמציאות שיהיה כך, כי על פי רוב, רק מי שדעתו שפלה זוכה להתעלות, שלכן נאמר: היזהרו בבני עניים שמהם תצא תורה.

לכן, כל אחד וכל אחת ישליכו את מה שלמדו כן לכל תחום בחיים, כגון: מקום עבודה לא נח, משכורת קטנה, ילד עם בעיות ל"ע, בעל קשה, אשה קשה, חובות וכו' וכו' - על הכול צריכים להסתכל בעין חיובית, בעין האמונה, ולהאמין שבוודאי הכול לטובה גמורה, ולהתחזק ולהודות על הכול, ולעבור את הכול בשמחה, ואז בוודאי יראה בעיניו, איך מכל המצב הקשה והלא נוח, יצא רק טוב, והוא יראה את השגחה ה' וגם נפלאות, ויוכל לכתוב את כל הישועות שראה.

להם באופן טבעי. הם מסתדרים עם אנשים, ופשוט להם להתחלק אתם. הם לא צריכים אפילו לעבוד על מידה זו, כי זה דבר טבעי בשבילם, שבא מהבית, כי מעולם לא היה להם חדר משל עצמם, ועל ידי זה הם לא התנפחו באנוכיות. והם היו צריכים להתחלק במשחקים עם אחיהם, והם רגילים לרעש ולהמולה וכו' וכו'.

כל זה הם זכו, כשקיבלו את התנאים הקשים של חייהם באמונה, וזה הכין אותם להצלחה בעולם הזה. אלו היו ממורמרים על תנאי חייהם, לא היו מקבלים את המתנות הללו שהיו גלומות באותם תנאים. על פי דוגמה זו רואים, שאם מסתכלים על השכל של כל דבר, זה טוב מאד כשיש קשיים. לומדים לשמוח בחלקו, במה שיש.

לעומת זאת, ישנם אנשים שהתנאים ה"טובים" שהיו להם בילדותם, הזיקו להם, לדוגמה: אחד מפונק שהיה לו חדר משלו וכל הצעצועים לעצמו, אזי מפני שהייתה לו "פרטיות", שאף אחד לא רואה מה הוא עושה, הוא הרבה להתבטל וישן יותר ממה שצריך, ובזבז את הזמן

מה שכתבנו בשבוע שעבר לגבי התחזקות ולעבוד את ה' בכל מצב. זה הוא הדבר נכון לכל מיני מצבים בגשמיים שהם קיצוניים, קשים, לא כמו שרגילים, לא מצויים וכו' וכו' - שהנקודה הפנימית להתמודד עם זה היא רק האמונה: יש כאן השגחה מדויקת ואלו התנאים המדויקים בשבילי, וככה ה' רוצה שאני אעבוד אותו, בתנאים האלו ולהתחזק, ועל זה נאמר: בצר הרחבת לי - תמיד מתוך הדחק צומחות ישועות עצומות.

וזה בא לתקן טעות רווחת מאד, שחושבים שרק אם תנאי החיים הם נוחים, זה טוב, ולמעשה זה אינו נכון, ואדרבה, בהרבה מקרים מתגלה למפרע, שאותם חיים שהיו בהם קושי ואי נוחות, היו בריאים לנפש האדם, שלמד לחיות ולהתמודד גם כשלא הכי נח.

דוגמה לכך היא עניין חינוך הילדים: ילדים רבים שגדלו בבתי עם תנאים לא קלים, יצאו בריאים בנפשם ומוכנים להתמודדות עם קשיי החיים. לדוגמה: ילדים שגדלו במשפחה מרובת ילדים, ההצלחה בחברה באה

רבינו משה חיים לוצאטו - הרמח"ל זצוק"ל זיע"א כו אייר

לאורם נלך הילולא דצדיקיא

קו האמונה
02-6444250

בצורתא דזוזא (בצורת מטבע) אינו יודע ואינו רוצה לידע מתענוגי העולם הזה.

עקב מחלוקת שפרצה על הרמח"ל הק' עזב הוא את עירו והמשיך בדרכו מפרנקפורט לאמסטרדם. שם חיבר והדפיס את ספריו "דרך ה'" ו"מסילת ישרים" שאינם עוסקים בקבלה בגלוי אלא בצניעה. הרמח"ל הק' כותב בתחילת ספרו מסילת ישרים: "החיבור הזה לא חיברתי ללמד לבני האדם את אשר לא ידעו, אלא להזכיר את הידוע להם כבר. אם כי יש הטוענים כי יש בספר רעיונות מקוריים, וכי שרברב לספר דברי קבלה בין השיטין".

כשנת ה'תק"ג עזב הרמח"ל הק' את אמסטרדם עם אשתו ובנו בדרכו לארץ חסדה- ארץ ישראל. והשתקע בעכו וידוע כי התגורר בסמוך למסל. הרמח"ל כתב כמאה עשרים ספרים ורוב ספריו עוסקים בקבלה בין ספריו המפורסמים יותר: "מסילת ישרים" "דרך ה'" "זענת תבונות" "קל"ח פתחי חכמה" רבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א היה מורה למקורבים חדשים שילמדו בספר מסילת ישרים (אבני"ה ברזל) בעל שו"ת לב דוד כותב עליו: "כי האיש משה הדור הוא לכל החסידים והישרים וממשה ועד משה לא קם חכם כמשה המאיר עיני ישראל בתורת אמת וחוקים ישרים". קצרה היריעה לגולל עליה אפס קצה מפעולות איש האלוקים בהשגות אלוקות אשר השיג כתב ולימד בחכמה זו בה העפיל לרום והיה אחד מיחיד הדורות. הרמח"ל הק' נפטר במגפה עם אשתו ובנו היחיד בכ"ו באייר ה'תק"ו, ונקבר ליד קברו של רבי עקיבא בטבריה. וזכות תורתו הקדושה תגן עליו באלף המגן אכ"ר.

רבינו משה חיים לוצאטו נולד באיטליה בשנת ה'תס"ז, לאביו רבי יעקב ח' זצ"ל שהיה תלמיד חכם מופלג והיה עוסק במסחר, ולאחר מרת דיאמנטה. מראש ינקותיו היה עולה תמימה לשמים וכל חפצו מילדותו היה רק לגשת אל הקדוש והיה חכם בחוכמות ותבונות התורה וכמו שמעיד בעל מחבר עיני ישראל שהתארך בבית אביו וראה אותו בילדותו והתבטא עליו: "רא שמים מנעוריו ונזר אלוהים היה הנער מבטן אמו, אביו הקדישו לשמים על התורה ועבודת הקדוש תמיד".

מגיל צעיר היה רבו המובהק רבי ישעיהו באסאן ז"ע, שחיבב אותו מאוד, ולימד אותו בעיקר תלמוד ופוסקים. בשנת ה'תפ"ו (בגיל 21) הוסמך הרמח"ל ז"ל לרבנות בצוואת עם ידידו המבוגר ממנו רבי משה דוד ואלי ז"ע. והועמד בראש חבורת "מבקשי ה'", והם קבעו לעצמם תקנות מיוחדות רבות לסדר הלימוד בבית מדרשם. בין התקנות היה לימוד רציף ובלתי פוסק בתורות כל שעות היום בספר הזוהר בבית המדרש. בראש חודש סיון ה'תפ"ז נגלו אליו מראות אלוקים וזכה לקבל תורה מפי מגיד אמת אשר גילה לו את סודות התורה ומכמניה. והרמח"ל הק' מתאר התגלות זו:

"נרדמתי ובהקיצתי שמעתי קול אומר: לנלאה נחיתא רזין טמירין דמלא קדישא (תרגום: נלגלות דיוט טמירים של המלך הקדוש ירדתי)... ואני לא רואה אותו אלא שומע קולו מדבר מתוך פי". על פרישותו מחבלי העולם התבטא עליו רבו: "כחד משרפי מעלה עזב את תענוגות בני האדם והבליהם והקדיש את כל חפצו ורצונו לקרבת אלוקיו, לא הלך אחרי שווא, ובשרירות והבלי הילדות והשחרות עד כמעט אפילו

חיזוקון
לומדים הלכה

הלכות בן אדם לחברו

**אמר אחד הצדיקים
לאהוב כל יהודי,
זה דומה לסוכר
בכוס תה.
שאדם מוכן להמיס
את עצמו, כדי
להמתיק לזולתו.**
(הנהגות אהבת ישראל)

לקבלת מסרים מחזקים 052-6672221

רוצה שהוא יהיה צדיק כמו רבי נחמן ומתמיד כמו הגאון מוילנה והרשימה עוד ארוכה ולמעשה היא אינסופית - כך בדיוק ה' רוצה לתת לך ולעזור לך ברוחניות בלי סוף.

אם חכם לבך ישמח לבי

אז למה אתה עדיין לא הגעת לזה? פשוט כי אתה לא בא לקחת. איך באים לקחת? בתפילות. אז לא חבל? אתה יכול לקבל בלי סוף - האם זו לא טיפשות לא לבוא ולקחת?

אם אתה רוצה לטעום טעם של אהבה ה' אמיתית ובאמת להתפנק מכל השפע הרוחני שבורא עולם רוצה לתת לך ולפנק אותך - **אל תהיה טיפש, תבוא לקחת.** תבחר לך דבר שאתה רוצה ברוחניות ותקבע לעצמך חצי שעה בכל יום לבקש על אותו הדבר. ולפני שאתה מבקש, תזכיר לעצמך שאתה **לא בא לשכנע** את ה' כי הוא כבר משתוקק לתת לך, אלא **אתה רק בא להכין כלים ולקבל את כל הטוב שהוא רוצה לתת.**

והטיפשות הגדולה לא לבוא לקחת את השפע - זה מצד האדם. אבל צריכים להתבונן גם מצד הקדוש ברוך הוא. הרי מה הסיפוק הגדול ביותר של אבא? **הנחת והסיפוק הגדולים ביותר הם כשהבן מצליח בחיים.** בגשמיות וברוחניות. אז כשאתה בא לבקש מה' ואתה אכן מקבל ומצליח - אתה גם "עוזר" כביכול לה' שרוצה לתת לך, **ובנוסף** אתה גם עושה לו את הנחת רוח הגדול ביותר שאתה באמת מצליח בחיים - שזו כל שמחתו.

ולעומת זאת כשאתה לא בא לבקש, חוץ מהטיפשות, יש כאן גם מניעת נחת לה'. זה מצער מאוד את אבא שבשמיים שהוא רואה אותך שוקע במסכנות של עצמך ולא מצליח בחיים. אין דבר ששובר את הלב של האבא יותר מזה.

מוסיפים טעם לחיים

לפעמים שואלים אותי: "כבוד הרב, אני מרגיש שההתבודדות שלי היא כמו תבנית קבועה, אני קצת מודה, קצת עושה חשבון נפש, קצת מבקש, אבל אני מרגיש סוג של יובש. מה לעשות כדי שההתבודדות לא תהיה יבשה?"

ומה שכתוב כאן זה הפתרון.

אין דבר שמחיה את ההתבודדות כמו לראות תוצאות, אבל הכול תלוי בגישה שלך, האם אתה יודע שרוצים לתת לך. תחשוב שאתה נמצא עם אבא שלך בחנות שיש בה את כל הדברים שבעולם והאבא רוצה לקנות לך מה שאתה רוצה, ואתה מסתובב אתו בחנות ורק ממלא את העגלה שלך בכל העולה על רוחך - האם תרגיש בזה יובש?

כשאתה מתבודד, אתה בחנות הרוחנית הגדולה בעולם. בורא עולם נמצא שם ומחכה לך ורוצה לתת לך כל דבר, כל מה שנתות לך הוא **לדעת את זה בידיעה שלימה וברורה ורק למלא את העגלה בכל טוב...** בהצלחה.

חשיבות וזהירות עניית "אמן"

ואמר:
תתקיים

אמן, והשיבו כי לא ענה אמן כיוון שהיה מתפלל. כאשר שאלו את ענה היהודי אמן תלש את שערות ראשו וצעק בעבור היהודי הזה לא הברכה שלא ענה אמן על ברכת.

כאשר שמע המלך את דברי הכומר קצף המלך מאוד על היהודי והתהפך לאכזר וציווה את עבדיו להרוג את החסיד ולנתחו לנתחים ונפטר החסיד במיתה משונה רח"ל, ואחר כך גירש המלך את היהודים.

היה שם עוד חסיד אחד, שהיה חברו של החסיד הנהרג, והוא ידע מחסידות וצדקתו של אותו חסיד הנפטר, אך בליבו חשב כי וודאי עבר איזה עבירה בצנעה כי אין הקב"ה חשוד חלילה במעשיו. והיה החסיד מתענה וזוכה ומתפלל שיודיעו לו מן השמים על איזה חטא נהרג החסיד הנ"ל במיתה משונה?

לפתע נתגלה חברו החסיד הנפטר מעולם האמת. ויחד החסיד חרדה גדולה. מייד הרגיעו הנפטר ואמר לו החסיד הנהרג אל תירא. שאלו החסיד החי: "יודע אני שחסיד גדול היית רק אמור לי על מה עשה ה' לך ככה ומה חרי האף הגדול הזה?!", השיב החסיד הנהרג: "אני אמר לך באמת מימי לא עשיתי שום עבירה רק הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה, ורוב העולם אינם נזהרים בזה החטא. אירע פעם אחת בירך בני הקטן ברכת המוציא לחם וכי' ושמעתי ולא עניתי אמן על הברכה והאררתי לי הקב"ה אפו עד המעשה שעשעתי לי בעמדי לפני מלך בשר ודם שלא עניתי אמן על ברכת המלך ויחר המלך מאוד, באותה שעה דט אותי על שלא עניתי אמן על ברכת בני. הורשיתי לבוא ולספר לך את סיבת המעשה למען תספר באזני בך ובן בך ולכל באי העולם את המעשה הזה ותזהירם על גודל חומרת עניית אמן, ופרח לו איש האמת ...

כשסיים החכם הספרדי הנ"ל לספר את המעשה הזה לרבי מרדכי יפה בעל הלבושים אמר לו: "אל תתרגע עלי שנידיתי אותך כי עשיתי זאת למען תהיה הבושה ההיא כפרה על עוונך, ואני מוחל לך אבל בתנאי שתדורש ברבים ותספר להם את הסיפור להזהירם על עניית אמן."

בזמן הגאון רבי מרדכי יפה בעל הלבושים אירע המעשה. הגאון רבי מרדכי יפה היה תלמידו של חכם אבובי הספרדי במשך כרבע שנה למד ממנו כל החכמה באר הטיב, כאשר נראה חכמתו בספרו לבוש בהלכות ראש חודש. פעם אחת אירע שבמקום לימודם היה שם תינוק אחד בן הרב החכם כבן חמש שנים, ואכל פרי וברך ברכת "בורא פרי העץ" בקול רם וענו כל בני הבית "אמן" על ברכת התינוק. הגאון בעל הלבושים לא ענה אמן שלא במתכוון. רבו של הבעל לבושים ראה שלא ענה אמן כעס עליו כעס גדול נידה אותו וגער בו בנזיפה.

המתין בעל הלבושים עד שעברו שלשה ימים כפי הדין כשרבי מחרים לתלמידו, ואח"כ בא ורצה לפייס את רבו אך הוא לא רצה למחול לו. שוב ביקש את רבו שימחל לו ויאמר לו מה פשעו נגדו? השיב לו החכם: ידוע תדע שאהבה גדולה ושלימה שאינו תלוייה בדבר אהבתך יותר מבני, אבל תדע נאמנה שהיית חייב מיתה בשעה שלא ענית אמן על הברכה של התינוק, אמנם באמת ובתמים אני מוחל לך רק בתנאי זה שכל מקום וקהילה אשר תדרוך כף רגליך תדרוש ברבים ותודיע להם את החטא והפגם הגדול של מי שאינו עונה אמן על כל ברכה ששומע מישראל. וגם תצווה לבניך ולבני בניך עד סוף כל הדורות שישפרו את המעשה הגדול והנורא שאספר לך. וזה הסיפור:

במדינת שפניא היו קהילות קדושות קודם גזירות תתנ"ו. באותה המדינה היה מלך אחד שרצה לגרש את היהודים כמה פעמים, והיה שם אב"ד חסיד ועניו גדול ועושר גדול והיה נושא חן בעיני מלך, ובכל פעם שהיה דעתו לגרש את היהודים היה החסיד הנ"ל מפיר עצתם.

יום אחד כעס המלך על היהודים וצווה לגרש אותם. באו כל בני הקהילה להחסידי הנ"ל שילך למלך להמליץ בעדם לבטל הגזירה. החסיד שמע לדבריהם והלך לחצר המלך. כאשר ראה אותו המלך נשא חן בעיניו וירץ לקראתו ויחבקו וינשקו. משראה החסיד כך, סבור היה בדעתו שבזוודאי יבטל המלך הגירוש. ודיבר עם המלך. לפתע נכנס אל המלך כומר אחד ממדינות רחוקות. נפל הכומר על רגליו של מלך ובירך את המלך ברכה ארוכה חשובה בלשון לע"ז, והחסיד הנ"ל לא הבין את דבריו וכשראה החסיד שיעבור הזמן תפילת מנחה הלך ולהתפלל מנחה, בדעתו חשב החסיד שיסיפיק לסיים תפילתו עוד לפני שיסיים הכומר את ברכתו הארוכה.

כשהיה החסיד עדיין באמצע תפילת העמידה, קם הכומר וצווה לכל ב"ב וכל הנוכחים העומדים שם לענות אמן על הברכה שתתקיים ברכתו. וענו כולם יחדיו אמן. אך החסיד ענה אמן כי טרם סיים את תפילתו. שאל הכומר אם ענו כולם אמן השיבו כן, ושאל אם ענה היהודי

מוסר הכרשה הידושים לפרשת שבוע

אם-בְּחֻקֵּי, תִּלְכוּ

הרב חיד"א בספרו פני דוד שואל אודות הכפל שנכתב בפסוק: "בחוקותי תלכו, מצוותי תשמרו", והסביר הדברים על פי דברי ר' שלמה אלקבץ ז"ע שהסביר את הנאמר ברות (א) ו"לך איש מבית לךם יהיה" על פי הפסוק הנאמר בשמות (ב) ו"לך איש מבית לך" שהלך בעצת בתו שהדברים הנעשים במתן ועצה יקראו בשם הליכה ע"ש באור. ואפשר כי צריך עצה ומיתון להרגיש במרמז ה"היצה" וליעצל ואז תיכון עבודת ה', וזה שכתוב: "אם בחוקותי תלכו" במתן ועצה אז את "מצוותי תשמרו ועשיתם אותם" כי פרי המהירות- חרטה.

זה כוונת חז"ל שדרשו בת"כ: "שתהיו עמלים בתורה", שעסק התורה הוציאה בלשון הליכה, להורות דדברי תורה צריכים מיתון ועצה מהגדולים לכון את ההלכה, ואחר שתהיה הלכה ברורה ומסכנה דשמעתא אליבא דהלכתא אז את מצוותי תשמרו ועשיתם אותם.

יסוד היסודות בעבודת ה' הינה הליכה והתייעצות עם החכם בכל משפטי ועסקי התורה, כמו שדרשו חז"ל על הפסוק (דברים יא כב) "ולדבקה בו" - אפשר לומר כן והלא אש אוכלה הוא אלא הדבק בתלמידים ובחכמים ומעלה אני עליך כאילו נדבקת בו.

כלומר דרך ההתדבקות בקב"ה הוא על ידי החכם שיורה לנו את הדרך בחכמה ובמתינות שנזכה לכוון אליבא דאמת, וכמו שכתוב בספר ליקוטי עשות (ערך עצה ג) על ידי פגם אמונת חכמים אין לו עצה שלמה

לעולם ותמיד הוא מסופק ועצות חלוקה ואינו יודע לתת עצות בנפשו בשום דבר. והיוצא מהדברים הללו שלא רק במשפטי התורה עצות חלוקה אלא אפילו בענייני העולם הזה עצות חלוקה תדיר, כי הוא לא יחפץ בתבונה כי אם בהתגלות לבו העקום.

זהו אשר צריכים אנו לתקן עתה בתקופת ספירת העומר בו נפטרו כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא, שגם שם היה שורש של מחלוקת ומחסור באמונת חכמים כמובא במדרש קהלת [פרשה יא, ו] על פסוק בבוקר זרע את זרעך איתא שמתו על שהיתה עיניהם צרה בתורה זה כזה. וביאר ע"כ בספר נהר שלום שהגדרת כבוד לא נהגו אחד בשני הוא מונעים תורה זה מזה דאין כבוד אלא תורה.

כי בעניין זה של אמונת חכמים יש 2 בחינות. 1. קבלת עצה מהחכם. 2. ביטול האני, כמו שכותב רבי נחמן מברסלב בליקוים ששורש עניין של התבטלות לחכם הוא ביטול העצמיות ביטול האני.

זה מה שמלמדת אותנו התורה הקדושה בפרשתנו "אם בחוקותי תלכו" זה ענין הליכה במתינות ובהתבוננות (כמובא בחיד"א לעיל) וזה אפשר ע"י התייעצות עם החכמים, ולהתאבק באבק רגליהם, וכמו שאמרו חז"ל (ברכות דף מז עמוד ב) "קרא ושנה ולא שמש תלמידי חכמים הרי זה עם הארץ" כלומר כמה שיהיה האדם חכם אם לא יתבטל ויבוא לשמש את החכם וישמע לקחו ועצותיו הרי הוא עם הארץ, וכתוב בשיחות הר"ן

פנינים חסידות ברסלב

רבינו אָמַר: "בְּעֻקְבָּתָא דְּמִשְׁחָא מְנַהֵי הַקְדוּשָׁה-בְּרֻךְ-הָאֵל אֶת הָעוֹלָם בְּעֵדֵינָתָא רַבָּה כְּעֻבְדֵּת סִיבִי בְּרַזְלָל דְּקוֹיִם" הַסְבָּכִים זֶה בְּזֶה, דְּהֵינֵי שְׂאֵין מְכִינִים כָּלֵל אֶת הַנְּהַגְתּוֹ יִתְבָּרָךְ. (ש"ש ק ב-צט)

עוֹד בְּהִיוֹת רַבֵּנוּ כְּכֹן אֲרַבַּע שָׁנִים, בָּעֵת שְׂאָמוּ הָיְתָה מְרִדָּתָא אוֹתוֹ קְשֵׁה־בְחִין רַבֵּנוּ שְׂהָיָא נְרָדְמָה, הָיְתָה יוֹרֵד בְּלֹאט מְסֻטָּתוֹ, וְהָלַךְ לְהַתְפַּלֵּל עַל הַכֶּר הַכְּעַל-שֵׁם-טוֹב זְקֵנוֹ. (שם ב-קצב)

בְּכָל עֵת הַתְּפִלָּה, הָיְתָה הָרֵב בְּעַל הַתִּנְיָא, נוֹטָה לְטוֹבֵת רַבָּנוּ. (שם ב-ר"ד)

(ס"ז): מי שאינו שומע ומציית לדברי חכמים אמתיים, הוא יכול להשתגע. כי עיקר השיגעון של כל המשוגעים הוא רק מחמת שהוא אינו מציית ושומע לדברי ה'בעלי-שכל'. כי המשוגע, אם היה שומע ומציית לדברי אחרים, שהם ה'בעלי-שכל', בודאי לא היה משוגע כלל. נמצא שעקר השיגעון הוא רק מחמת שהוא אינו רוצה לשמוע ולציית לדברי חכמים.

נמצא, שצריך כל אחד לציית לבעל השכל, שיוזע את השכל של התורה בשלמות, וללמוד דבריו היטב ולהתפלל לקיימם, ואז בודאי יהיה בריא בנפשו.

הקב"ה יזכנו שנזכה לילך בעצת הצדיקים ולהאמין בדבריהם בתמימות ובפשיטות ולא נסור מדבריהם ימין ושמאל אמן.

שו"ת של חסד ע"י בית הוראה "חוט של חסד"

שאלות שנשאלו בקו ההלכה

ישנתי לילה בבית מלון ובבוקר כשקמתי משנתי וחפשי כוס לעשות נטילת ידיים של הבוקר לא מצאתי, האם אני יכול לעשות נטילת ידיים בלי כלי ולברך על נטילת ידיים?

אף שלכתחילה ראוי להקפיד על כלי גם בנטילת ידיים של בוקר, מכל מקום אם נקלע למצב שבו אין לו כלי יכול לטול ידיו תחת הברז שלש פעמים לסירוגין ויכול אף לברך על נטילה זו. (אור לציון חלק ב' פרק א' אות ה').

מכיון שאני לומד הרבה נושאים יחד לכן אני רגיל להדביק סימניה על הספר במקום שבו סיימתי לימודי בפעם האחרונה (הסימניות הצבעוניות שנדבקות על הספר עם סימון חץ) האם מותר לי להדביק את הסימניה בשבת?

אף שאסור להדביק ניירות בשבת ומי שמדביק ניירות

בזמן חזרת השליח ציבור כשהציבור אומר "מודים דרבנן" האם צריך לעמוד או שאפשר לשחות מעט כשהוא יושב?

בשעת אמירת מודים דרבנן יש לעמוד ולכרוך, ולא יאמרנו מיושב אלא אם הוא זקן ביותר או חולה. ארוחת חיים (תפילה סימן מד) והביא בית יוסף סימן קכ"ז.

אדם שיוצא מהשירותים לאחר עשיית צרכים, או שנטל ציפורניו האם צריך לטול ידיים דווקא עם כלי או שאפשר להעביר ידיו תחת הברז?

כל הדברים הללו אינם צריכים נטילת ידיים בכלי, שלא הצריכו נטילת ידיים בכלי אלא רק לסעודה ויש אומרים שגם לקם משנתו בבוקר, אבל לדברים אחרים שהצריכו לטול אחריהם ידיים אין צורך דווקא בכלי אלא יעביר את ידיו תחת זרם המים ג' פעמים בסירוגין. (כלומר פעם ימין ופעם שמאל כך יעשה שלש פעמים).

אור לציון (חלק ב' פרק א' הלכה ט"ז)

2 | עלון "חוט של חסד"

הרה"ג ר' ירון אשכנזי שליט"א ר"כ חושן משפט בישיבת "חוט של חסד" מנהל רוחני ב"קו ההלכה" קו ההלכה הספרדי: *3030

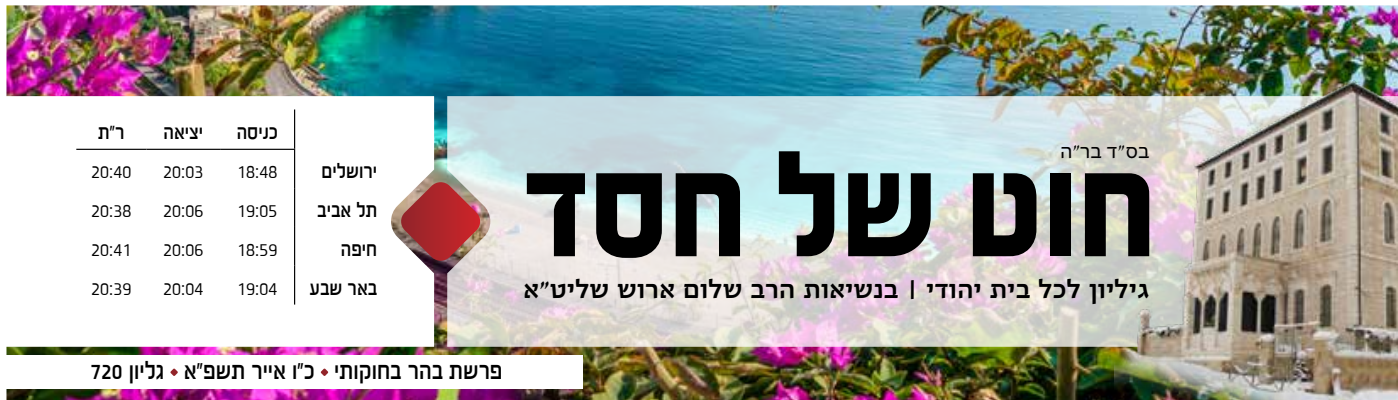
עובר על איסור תופר. (שלחן ערוך סימן ש"ט סעיף י"ד) בכל אופן את הסימניות הג'ל מותר להדביק, והסיבה משום שיש להם קצה שאינו מודבק ועשוי באופן שאדם יוכל לתלוש את הסימניה ולהעביר אותה לדף הבא, וזה נחשב ל"בית אחיזה" שכל דבר שיש לו בית אחיזה מוכיח שלא נעשה לקיום ולא נחשב לתפירה, ולכן מותר. על פי השלחן ערוך סימן ש"ט סעיף י'.

חברים ישבו יחד ורוצים להבהיל את חברים המשותף בצחוק, האם מותר הדבר?

מבאר בשלחן ערוך שאסור לצער את חבריו וזה נחשב בגדר "אונאת דברים" שאסורה. (שלחן ערוך חושן משפט סימן רכ"ח סעיף א'). ובשלחן ערוך נפסק שאם אירע לחבירו נזק בעקבות הבהילה, אף שפטור בדיני אדם חייב לשלם כדי לצאת ידי חובה כלפי שמיים. שם סימן תכ"ב סעיף י"ב.

חוטי הציצית שלי ארוכים מאד, האם אני יכול לגזוז אותם במספרים של ברזל?

נהגו להיזהר לכתחילה שלא לגזוז את חוטי הציצית על ידי סכין או מספרים של ברזל, משום שנאמר לגבי אבני המזבח "לא תניף עליהם ברזל" ולכן נזהרים גם בברזל. לכן ראוי להקפיד לחתוך רק במספרים קרמיים, או לחתוך בפיו אבל לא לחתוך בסכין או מספרים של ברזל. כף החיים (פלאני סימן י' אות י"ב).

ר"ת	יציאה	כניסה
20:40	20:03	18:48
20:38	20:06	19:05
20:41	20:06	18:59
20:39	20:04	19:04

ירושלים
תל אביב
חיפה
באר שבע

חוט של חסד

בס"ד בר"ה

גיליון לכל בית יהודי | בנשיאות הרב שלום ארוש שליט"א

פרשת בהר בחוקותי • כ"ו אייר תשפ"א • גיליון 720

יו"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"

רח' שמואל הנביא 13 • ת.ד. 50226 • טל: 02-5812210
פקס: 02-5812252 • מייל: al5308000@gmail.com

לא קיבל באהבה, ומסילא הקושי הכריע אותו; אבל השני ידע שה' אוהב אותו, ומסילא קיבל באהבה, ולא רק שלא נחלש ולא התבטל, אלא הקושי והצער רק דרבנו אותו להתקרב יותר לה' בתורה ובתפילה.

על פי זה ה' זיכה אותי לפרש ש"ייסורים של אהבה" הם **כשאתה יודע שה' אוהב אותך**, ומסילא אין בהם ביטול תורה ותפילה כמו בסיפור שלנו. אבל כשאתה לא יודע שה' אוהב אותך, אז זה נקרא שהייסורים "אינם של אהבה", ומסילא יש בהם ביטול תורה ותפילה.

הצייר המוכשר

בשבוע שעבר כתבתי שהיצר הרע העיקרי הוא המחשבה השקרית שה' לא אוהב אותך, והיצר הטוב העיקרי הוא הידיעה שה' אוהב אותך. על פי זה אני מבאר את המילה "יצר" מלשון ציור. היצר הוא צייר. היצר הרע מצייר לך שבורא עולם לא אוהב אותך ומסילא כל המציאות מצטיירת בעיניך כרעה. ואילו היצר הטוב מצייר לך שבורא עולם אוהב אותך ומסילא כל המציאות מצטיירת בעיניך כטובה. הכול טוב!

והציור הזה קובע את כל החיבור עם התפילה, והחיבור עם התפילה קובע את כל הצלחת החיים.

יהודי צריך לדעת את האמת: בורא עולם אוהב אותך כמו אב לבנו. כמו שאתה רוצה שהבן שלך יצליח, כך בורא עולם רוצה שתצליח. וכל מה שבן אדם לא מצליח להשתנות ולהתקדם בחיים האלה - הכול בגלל שחשירה לו הידיעה הזאת.

כי מי שיוודע שה' רוצה לתת לו ורוצה שהוא יצליח בכול - הוא בא לבקש מה'. **ה' רוצה לתת אבל אתה צריך לבוא לקחת.** בגשמיות זה מובן. מה שאתה צריך, תבקש מה'. אבל הגשמיות זה הכסף הקטן. ההצלחה האמתית בחיים וההתקדמות האמתית זה ברוחניות. וגם ברוחניות ה' רוצה לתת לך הכול. בדיוק כמו במשל שלנו: כמו שאתה רוצה שהבן שלך יהיה שומר הברית כמו יוסף הצדיק ותלמיד חכם כמו משה רבינו, כמו שאתה

המשך בעמ' 3

מאמר ראש הישיבה

חנות כל-בו

בבליה. או יותר נכון, לא הייתי נרדם בבליה.

"והרגשות שהציפו אותי אז - מה אומר ומה אדבר? גן חיות שלם של שנאה, נקמה, כעס, צער, עצבות, ודיכאון. שקעתי בבזבז טובעני שמרר מאד שאב אותי עמוק לתוכו. אושר? סיפוק? רוגע? שלוה? מי חלם על זה?"

"אבל מאז שלמדתי מסך שה' הוא אבא טוב ועושה רק טוב ושצריכים להודות לה' על מה שנראה לנו כרע, כי זה רק **נראה** לנו וזו **לא האמת** - מאז השתנו לי החיים במאה ושמונים מעלות. אני לא אומר שהם חזרו להיות **כמו שהיו** קודם, כי הם נהיו **הרבה הרבה יותר טובים** מאשר לפני כן. ממש אין מה להשוות.

"ההודיה לה' הכניסה לי את הקדוש ברוך הוא חזק לתמונה. הפסקתי לחשוב על כל הדמויות שמסביבי, שהבנתי שהן לא באמת מציאות. המוח שלי התנקה, הלב שלי התנקה. ישנתי עם חיוך וקמתי בהודיה לה'. הבנתי שה' רוצה לקרב אותי ואכן נענית לי ברצון. התחלתי לקבוע עתים לתורה, להוסיף בעבודת ה', להתבודד. כמעט לא היה לי זמן לחשוב על המשפטים ועל הסכנות שנשקפו לי. זה ממש לא עניין אותי."

מהם ייסורים של אהבה?

את ההבדל בין שני הסיפורים האלה הסברתי על פי הגמרא בברכות. הגמרא אומרת שייסורים של אהבה זה ייסורים שאין בהם ביטול תורה ותפילה, והנה בסיפור שלנו אצל האחד היה ביטול תורה ותפילה ואצל השני לא. ומה ההבדל? הראשון לא ידע שה' אוהב אותו, ומסילא

ניסיון אחד ושתי דרכים

דיברתי עם יהודי חשוב ומפורסם מאוד שעבר מערכה משפטית קשה ומתקשרת שהשפיעה עליו ועל משפחתו במשך שנים. והיום, לאחר שחזר לשגרת חיון ולעשייה הברוכה שעסק בה לפני אותה תקופה - היום הוא זוכר את התקופה הזאת כסיטון. הוא סיפר לי באיזה חושך היה שרוי, כמה לא היה מסוגל לתפקד, כמה היה קשה לו להרים את עצמו, כמה המחשבות והחששות אכלו אותו יומם ולילה, כמה צער ועצבות ודיכאונות היו מנת חלקו עד שהוא נאלץ להזדקק לתרופות, ומי מדבר בכלל על עבודת ה'? ולעומת זאת, לאחרונה סיפר לי יהודי, שגם הוא עבר ניסיון דומה. וגם הוא קיבל את זה בהתחלה מאוד קשה, אבל אז דימנו לו משמיימים חוברת שלי שבה כתבתי להודות לה' על הרע. הוא התחיל לשמוע שיעורים

ולקרוא בחבורות ובספרים שלי, וזה פשוט החזיר אותו לחיים.

החיים נהיו טובים יותר

הוא בא אלי ואמר לי: "כבוד הרב, אתה היחיד שכותב במפרש להודות לה' על הרע.

זה מה שהציל אותי בתקופה הקשה. לפני שלמדתי מסך להודות על הרע, המוח שלי התעסק בצרות שלי עשרים וארבע שעות ביממה שבעה ימים בשבוע, כל המחשבות שלי היו רק על התובעים, על החוקרים, על השופטים, על הפחדים, על החששות, על מה אני אגיד ומה אני אעשה. הייתי קם עם זה בבוקר ונרדם עם זה

פותרים את הקיץ
עם השיעורים העוצמתיים של הרב שלום ארוש שליט"א
ניתן להזמין שיעורים בטל: 052-8985551

עלון "חוט של חסד" | 1

אולם לפי האמור יש לבאר כוונת המדרש, על פי מה שמצינו כי התורה נקראת אמת, כמבואר בגמרא (עבודה זרה ד:): "תורה דכתיב בה אמת, דכתיב (משלי כג-כג) אמת קנה ואל תמכור". וכן אנו אומרים בברכת התורה: "אשר נתן לנו תורת אמת". והנה המבחן לדעת אם אדם עוסק בתורת אמת הוא, אם אור התורה שבראשו יורד ומאיר בכל קומת גופו עד סיום שתי רגליו, שכל הליכות העולם הן על פי דרכי התורה, לכן אותיות אמת יש להן שתי רגלים, לרמז שאור התורה צריך לחזור עד סיום הגוף בתוך הרגלים.

יומתק לבאר בזה הטעם שנקרא יעקב אבינו בתואר אמת כמו שכתוב (מכה ז-ז): "תתן אמת ליעקב", על פי מה שכתב בעל ה"תניא" ב"לקוטי אמרים" (פרק ג'): "כי הנה מדת אמת היא מדתו של יעקב, הנקרא בריח התיכון המברח מן הקצה אל הקצה, מרום המעלות ומדרגות עד סוף כל דרגין".

לפי דברינו יש לבאר הכוונה בזה, שכאשר אדם עוסק בתורת אמת, הרי הוא זוכה שאור התורה מברח מן הקצה אל הקצה, מרום המעלות בשכל שבראש עד סוף כל הדרגות בסיום קומת האדם בתוך הרגלים, אבל אותיות שק"ר אין להן רגלים, לרמז על הרשע שאפילו כששומע דברי תורה, אין הוא ממשיך את אור התורה מראשו עד רגליו, שהליכות העולם תהיינה על פי דרכי התורה.

הנה כי כן על כך מלמד אותנו הכתוב בפרשתנו: "אם בחוקותי תלכו", ופירש רש"י: "שתהיו עמלים בתורה". פירוש, שתעמלו בתורה עד כדי כך שאור התורה יחדור מהראש עד סיום הרגלים, שכל הליכות עולם תהיינה על פי התורה, ועל כך מביא המדרש מה שאמר דוד המלך שזכה למדרגה הגדולה: "ואשיבה רגלי אל עדותיך", שהרגלים עצמן הביאו אותו לבתי כנסיות ובתי מדרשות לעסוק בתורה.

ויש לומר כי זהו שאמר דוד המלך שרגליו הוליכו אותו לבתי כנסיות ובתי מדרשות: "אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה'". כי תכלית לימוד התורה היא שאור התורה מן הראש שהוא ראש לכל האיברים עד סיום קומת הגוף הרגלים שילכו בכל הליכות העולם בתורת ה'. וזהו שאמר (תהלים פד-יא): "לו עמי שומע לי ישראל בדרכי יהלכו". כי תכלית שמיעת והשגת התורה היא: "בדרכי ילכו", שכל הליכות העולם ברגלי הגוף תהיינה בדרכי התורה.

ונראה לבאר בזה מה שבחרו חכמי התלמוד לסיים תלמוד בבלי במאמר שאנו אומרים בכל יום בסיום תפלת שחרית (נדה עג): "תנא דבי אליהו, כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן עולם הבא, שנאמר (חבקוק ג-1) הליכות עולם לו, אל תקרי הליכות אלא הלכות". בכך ביקשו ללמדנו כי תכלית לימוד ובידור ההלכות בהשגות שבראשו, היא שתתפשט התורה בכל הגוף מראשו עד שתי רגליו, כדי שכל הליכות העולם ברגליו תהיינה רק באור התורה.

"אמת יש לו רגלים" ו"שקר אין לו רגלים"

הנה מה טוב ומה נעים לבאר בזה מאמר המדרש (אותיות דרכי עקיבא אות י) בענין צורת אות א': "ומפני מה ידו של אל"ף זקוף מצדו ויש לו שתי רגלים כבני אדם, מפני שכתוב בו אמת, ואמת יש לו רגלים, ושקר אין לו רגלים, לפיכך כל אותיות של אמת יש להם רגלים, ושל שקר אין להם רגלים, שכל אותיות של שקר עומדות על חודן".

בדרך הפשט הכוונה בזה כמו ששינוי בגמרא (שבת קד): "קושטא קאי שקרא לא קאי". פירוש אמת יש לה קיום ושקר אין לו קיום. לכן בג' אותיות אמ"ת יש לכל אות שתי רגלים לרמז שיש לה קיום, אבל ג' אותיות שק"ר אין להן שתי רגלים, לרמז שאין לשקר קיום כי בסופו של דבר מתגלה אפסיותו.

אלא כי יהיה הפוך מאדם הראשון, כי אדם הראשון הביא המות על כל העולם וכולם מתו, ועל ידי התיקון יבא דוד ויעשה משיח ויחיה כל המתים, כי זהו אד"ם אותיות אדם דוד משיח.

יומתק לבאר בזה מה שבחר דוד המלך לפתוח את ספר תהלים (מזמור א): "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד ובמושב לצים לא ישב, כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה יומם ולילה". ומפרש במדרש שוחר טוב (שם): "מדבר באדם הראשון, אמר אדם הראשון, אשכני אם לא עמדת בדרכיו של נחש, ואשכני אם לא ישבתי במושביו של ליצנות". לפי האמור התכוון לתקן בכך מה שחטא אדם הראשון שהלך בעצת הנחש, שמנע ממנו מלהאיר את אור התורה בתוך רגליו.

"אשרי תמימי דרך" ההולכים בתורת ה'

והנה שינוי בגמרא (ברכות ג): "כנור היה תלוי למעלה ממטתו של דוד, וכיון שהגיע חצות לילה בא רוח צפונית ונושבת בו ומנגן מאליו, מיד היה עומד ועוסק בתורה עד שעלה עמוד השחר". הנה כי כן אחרי שעסק בתורה כל הלילה אמר לפני הקב"ה, שהוא משתדל לתקן החטא של אדם הראשון שגרם קלקול בקומת האדם, על ידי שאצלו יאיר אור התורה שבראשו בכל קומת הגוף עד סיום רגליו שילכו בדרכי התורה.

וזהו שאמר: "חשבתי דרכי", שאני גלגול אדם הראשון שחטא וקלקל את הגוף, "ואשיבה רגלי אל עדותיך", ומפרש הכוונה בזה: "בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות". כי בזכות שעמלתי בתורה כל הלילה, המשכתי את אור התורה בכל קומת גופי עד סיום רגלי, עד כדי כך שהרגלים הלכו מעצמן לבתי כנסיות ובתי מדרשות, כי כל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו היו בבחינת הלב שהשכילו מעצמן לעבוד את ה'.

תודתנו וברכתנו נתונות לאלו שנדבו את הוצאת הגליון לזיכוי אחינו בני ישראל

משפחת מהדב הי"ו - לעילוי נשמת אמם האשה החשובה מרת לאה בת וירג'ני ע"ה

להורדת המאמרים shvilei.com

לקבלת המאמרים באימייל: mamarim@shvileipinchas.com

פרשת בהר - בחוקותי תשפ"א | ד

ב"שער הפסוקים" לרבינו האריז"ל (פרשת ויצא ד"ה ויאהב יעקב): "כי ישראל"ל הם אותיות ל"י רא"ש".

לפי האמור יש לומר הביאור בזה, כי על ידי שתיקן יעקב את חטא אדם הראשון, וזכה להמשיך את אור הנשמה ואור התורה שבראשו בכל קומת הגוף עד לעקבי רגליו, על דרך שנאמר אצלו "שיכל את ידיו", שהכניס את אור השכל בתוך ידיו, לכן נקרא בשני שמות הללו יעקב וישראל, על שם החיבור הנפלא בין יעקב"ב שהוא עקב רגליו, עם ישראל"ל שהוא אותיות ל"י רא"ש".

דוד המלך גלגולו ותיקונו של אדם הראשון

בדרך זו במסילה נעלה לבאר מה שאמר דוד המלך: "בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות", על פי מה שדרשו במדרש (ילקוט שמעוני פרשת בראשית סימן מא) מה שכתוב (בראשית ה-א):

"זה ספר תולדות אדם, העביר לפניו כל הדורות, הראהו דוד, חיים חקוקין לו ג' שעות. אמר לפניו רבונו של עולם לא תהא תקנה לזה, אמר כך עלתה במחשבה לפני. אמר לו כמה שני חיי, אמר לו אלף שנים. אמר לו [אדם להקב"ה], יש מתנה ברקיע, אמר לו הן, אמר לו שבעים שנים משנותי יהיו למזל זה".

וביאר רבינו האריז"ל ב"ספר הלקוטים" (פרשת האזינו) הטעם שהיה דוד המלך צריך למות מיד בלידתו, ולולי שנתן לו אדם הראשון שבעים שנה משנותיו, כי דוד המלך היה גלגולו של אדם הראשון שתיקן את חטאו, וכיון שנגזר על אדם (בראשית ב' יז): "כי ביום אכלך ממנו מות תמות", היה זה צריך להתקיים אצל דוד שבו ביום שיוולד - ימות, אלא שאדם הראשון מסר לו שבעים שנים משנותיו כדי שיוכל לתקן בהן את אשר פגם, הנה הדברים בלשון קדשו:

"ומה שכתב כי ביום אכלך מות תמות, הוא מדבר בדוד המלך ע"ה, שלזה הסיבה היה ראוי להיות נפל וימת ביומו כי היה אדם עצמו, ולולי שנתן לו אדם הראשון השבעים שנה מימיו היה מות, ובהיות ששב בתשובה שלמה ותיקן מה שעיוות, לא די שלא מת אלא חי וקיים, כי דוד חי וקיים הוא.

ואפילו שינה לא היה ישן, כי אם שתין נשמי כשינת הסוס, כדי שלא יטעום טעם מיתה, כי השינה היא אחת מששים במיתה, ועוד לא די זה

ייטב לב: "שיכל את ידיו", יעקב אבינו שופריה דאדם הראשון זיכך את גופו והכניס את השכל בידיו

שני שמות יעקב ישראל על חיבור הראש עם עקביו, יעקב"ב לשון עקב ישראל"ל הוא אותיות ל"י רא"ש

דוד המלך שהיה גלגולו ותיקונו של אדם הראשון, זכה לקדש את גופו בבחינת אדם הראשון שלפני החטא

"חשבתי דרכי", שאני גלגולו של אדם הראשון, ואשיבה רגלי אל עדותיך", שילכו הרגלים עצמן לעבודת ה'

פירוש, לא השארתי את אור התורה בתוך המוח שבראש, אלא המשכתי אותו בתוך מעי כדי שיאיר בכל קומת הגוף.

הנה כי כן ירווח לנו להבין דברי השל"ה הקדוש, שלפני חטא עץ הדעת היתה הנשמה שבראש מאירה בכל קומת הגוף עד כף רגלו כמו שהוא מאיר בלב, ולכן היה תפוח עקבו מאיר באור השכל עד כדי כך שהיה מכהה גלגל חמה, אלא שאחרי שחטא נתגשם כל הגוף, ולא נשאר רק הלב שהוא מסוגל לקבל את השכל שבמוח. וזהו רמז הכתוב: "כי האדם יראה לעינים", בגלל שהלך אחר מראה עיניו, "וה' יראה ללבב", מסתכל הקב"ה רק על הלב לדרוש ממנו שילך אחר עצת השכל שבראש.

קיצוץ רגלי הנחש שמונע אור הנשמה מן הרגלים

חשבתי דרכי לבאר בזה הטעם שקיצץ הקב"ה את רגלי הנחש הקדמוני אחרי שהחטיא את אדם וחוה בעץ הדעת, כמו שכתוב (בראשית ג' יד): "ויאמר ה' אלקים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על גחונך תלך ועפר תאכל כל ימי חיך". ופירש רש"י: "רגלים היו לו ונקצצו".

ויש לבאר הענין בזה על פי מה שכבר למדנו ביאור המדרש: "תפוח עקביו של אדם הראשון היה מכהה גלגל חמה, קלסתר פניו על אחת כמה וכמה", כי לפני החטא זכה אדם הראשון להאיר מאור התורה שלמד והשיג במוחו, כל קומת גופו מראשו עד עקביו, שהאירו באור כל כך גדול עד שגלגל חמה היה כהה כנגדם.

אולם בחטא עץ הדעת התחכם הנחש הקדמוני להפילו ברשתו, על ידי שמנע מאדם הראשון להאיר את אור הנשמה ואור התורה שבמוחו בתוך רגליו, למנוע מהן מללכת בעצת

רשעים לאכול מעץ הדעת. וכן בכל דור ודור ממשיך היצר הרע למנוע מן האדם להאיר מאור התורה שבראשו בתוך רגליו, והרי זה כאילו מקצץ ומפריד את הרגלים מן הראש, לכן נענש מדה כנגד מדה שנקצצו רגליו, כדי שיזכור האדם תמיד להישמר מהנחש שמונע את המשכת האור מן הראש עד הרגלים.

יומתק להבין בזה מה שאמר הקב"ה לנחש הקדמוני שהוא היצר הרע (בראשית ג' טו): "ואיבה אשית בינך ובין האשה ובין זרעך ובין זרעה הוא יושף ראש ואתה תשופנו עקב". בדרך הפשט הכוונה בזה, שהאדם ירוצץ את ראשו ואתה תנשון אותו בעקביו. אולם לפי האמור יש לומר שרמז לו הקב"ה בכך: "הוא יושף ראש", האדם יצליח לרוצץ את ראשו של הנחש בעקב רגליו שהמשיך בהן את אור התורה, "ואתה תשופנו עקב", אתה הנחש תצליח להרוג את האדם על ידי שתנשכנו בעקב, שתמנע ממנו להמשיך את אור התורה בעקב רגליו.

ב' שמות יעקב וישראל החיבור של העקב עם הראש

על פי האמור יפתח לנו פתח להבין מה שזכה יעקב אבינו בשני שמות יעקב וישראל, כמו שכתוב (בראשית לה-י): "ויאמר לו אלקים שמך יעקב, לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל". שנינו על כך בגמרא (ברכות יב:): "לא שיעקר יעקב ממקומו, אלא ישראל עיקר ויעקב טפל לו".

ויש לבאר הענין בזה על פי מה שמבואר בספרים הקדושים [תולדות יעקב יוסף (ויחי), קדושת לוי (וישלח), דגל מחנה אפרים (שם), זרע קודש (שם), אור לשמים (שם) ועוד], כי השם "יעקב" הוא מלשון "עקב" שהוא בסיום הגוף, ואילו השם ישראל"ל הוא אותיות ל"י רא"ש. ומקור הדבר

**ביאור קדושתו הגדולה של דוד המלך שרגליו
הביאו אותו מעצמן לבתי כנסיות ולבתי מדרשו**

**של"ה הקדוש: לפני חטא עץ הדעת היו כל רמ"ח איברי הגוף
בבחינת הלב שמושגל להתעורר לעבודת ה'**

**אחרי החטא נתגשמו כל איברי הגוף ונשאר רק הלב
שמושגל להתעורר ולכוון לעשות הכל לשם שמים**

**"כי האדם יראה לעינים", על ידי שהלך אדם אחר מראה עיניו,
זה' יראה ללבב", דורש הקב"ה רק מהלב**

הנפש, ולכן כל התאוות והתפארות וכעס ודומיהן
הן בלב, ומהלב הן מתפשטות בכל הגוף, וגם עולה
למוח שבראש לחשב ולהרהר בהן ולהתחכם
בהן, כמו שהדם מקורו בלב, ומהלב מתפשט לכל
האברים, וגם עולה למוח שבראש.

אך מקום משכן נפש האלקית הוא במוחין
שבראש, ומשם מתפשטת לכל האברים, וגם בלב
בחלל הימני שאין בו דם וכמו שכתוב לב חכם
לימינו, והיא אהבת ה' כרשפי שלהבת מתלהבת
בלב משכילים, המבינים ומתבוננים בדעתם אשר
במוחם בדברים המעוררים את האהבה."

לפי זה ממשיך ה"תניא" לבאר כי תפקידו
של אדם בעולם הזה שהמוח יהיה שליט על
הלב, כלומר שהנשמה שבמוח תאיר לחלל הימני
שבלב, עד כדי כך שיתגבר על היצר הרע שבחלל
השמאלי, כמו שכתב (פרק טז):

"וזה כלל גדול בעבודת ה' לבינונים, העיקר הוא
למשול ולשלוט על הטבע שבחלל השמאלי, על
ידי אור ה' המאיר לנפש האלקית שבמוח, ולשלוט
על הלב, כשמתבונן במוחו בגדולת אין סוף ברוך
הוא, להוליד מבינתו רוח דעת ויראת ה' במוחו,
להיות סור מרע דאורייתא ודרבנן, ואפילו איסור
קל של דבריהם חס ושלום, ואהבת ה' בלבם בחלל
הימני בחשיקה וחפיצה, לדבקה בו בקיום המצוות
דאורייתא ודרבנן ותלמוד תורה שכנגד כולו."

אמנם ראוי לדעת כי כמו שהנשמה שבמוח
צריכה להאיר לכל קומת הגוף, כך כאשר אדם
עמל בתורה וזוכה להשיג במוח שבראשו את
אור התורה, הרי הוא עדיין צריך שיאיר אור
התורה שבמוחו לכל קומת הגוף, עד עקב רגליו
שהוא סיום הגוף, כדי שכל הליכותיו יהיו רק על
פי דרכי התורה, באופן שהרגלים עצמן ירצו
לעבודת ה', ועל כך אמר דוד המלך (תהלים ט-ט):
"לעשות רצונך אלקי חפצתי ותורתך בתוך מעי."

לפני שחטא בעץ הדעת, נתבטלה אצלו גזירת
המיתה שנגזרה על אדם הראשון בעקבות החטא,
כמו שכתוב (בראשית ז-ז): "ומעץ הדעת טוב ורע לא
תאכל ממנו כי ביום אכלך ממנו מות תמות".

כוונת השל"ה היא מלבד המוח שהוא מקום משכן הנשמה

אלא שכאן המקום להעיר הערה חשובה
בביאור דברי השל"ה הקדוש, כי לכאורה קשה
איך כתב השל"ה שמכל האיברים שבגוף לא
נשאר רק הלב שהוא שכלי, שהרי ישנו באדם
גם המוח שבראש ששם נמצא שורש השכל.
לכן נראה לפי עניות דעתי ברור שכוונת השל"ה
הקדוש היא רק בנוגע לכל הגוף, מלבד המוח
שבראש שהוא משכן הנשמה שהיא שורש
השכל והקדושה.

והביאור בזה על פי מה שהאריך בעל ה"תניא"
ב"לקוטי אמרים" (פרק ט), לבאר המלחמה הקשה
שבין היצר הרע ובין היצר טוב, לפי מה שדרשו
במדרש (במדב"ר כב-ט) מה שאמר החכם מכל אדם
(קהלת יב-ב): "לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו, לב
חכם לימינו, זה יצר טוב שהוא נתון בימינו, ולב
כסיל לשמאלו, זה יצר הרע שנתון בשמאלו."

מבאר בעל ה"תניא", כי השורש של היצר טוב
שנמצא בחלל הימני של הלב, הוא בעצם הנשמה
שבמוח שהיא חלק אלוך ממעל, כמו שכתוב
(בראשית ז-ז): "ויפח באפיו נשמת חיים". ומבואר
בספר "הקנה" כי כל הנופח מתוכו הוא נופח, לכן
מצד הנשמה שבמוח משתוקק האדם לקיים רצון
ה', אלא שמצד היצר הרע שנמצא בחלל השמאלי
שבלב נמשך האדם לכל תאוות העולם הזה. לפי
זה מבאר בעל ה"תניא" בלשון קדשו:

"והנה מקום משכן הנפש הבהמית שמקליפת
נוגה בכל איש ישראל, הוא בלב בחלל שמאלי
שהוא מלא דם, וכתוב (דברים יב-כג) כי הדם הוא

שחטא. וכשחטא היה הלבוש של הנשמה (אויב
י-א) עור ובשר תלבישיני, שהוא הגוף העכור.

ונתקיים בו הרמז, האדם יראה לעינים וה' יראה
ללבב, רצונו לומר כאשר הלך האדם אחר מראות
עיניו, כמו שכתוב וכי תאווה הוא לעינים, אז נתלבש
בחומריות ולא נשאר בו שכלי רק בלב, כי הלב
עדיין מבין, וזהו וה' יראה ללבב, שאינו רואה [בעת
החטא] שום רעה בגוף האדם רק בלב שלו. וזה
שנאמר (בראשית ו-ו) ויתעצב אל לבו, רצונו לומר אל
לבו של אדם, שלא נשאר בו רק הלב מבין".

יעקב אבינו שופריה דאדם הראשון המשיך את השכל בתוך הידים

ב"ייטב לב" (פרשת ויחי) מבאר על פי יסוד
נשגב זה כמין חומר, מה שכתוב אצל יעקב אבינו
(בראשית מח-ד): "וישלח ישראל את ימינו וישת על
ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש
מנשה, שיכל את ידיו כי מנשה הבכור". ופירש
רש"י: "שיכל את ידיו, כתרגומו אחכמיון לידוהי,
בהשכל וחכמה השכיל את ידיו לכך ומדעת".

וביאר הענין על פי המבואר במדרש (ויק"ר
כ-א): "תפוח עקיבו של אדם הראשון היה מכה
גלגל חמה, קלסתר פניו על אחת כמה וכמה".
הכוונה בזה כפי שלמדנו מדברי השל"ה הקדוש,
כי לפני חטא עץ הדעת היה אור השכל מתפשט
בכל קומת הגוף של אדם הראשון מראשו עד
כף רגלו, עד כדי כך שעקב רגלו היה מאיר יותר
מגלגל השמש, אלא שאחרי שחטא והלך אחר
מראה עיניו בבחינת "כי האדם יראה לעינים",
נתגשם גופו ונתקיים בו "וה' יראה ללבב", שלא
נשאר אור השכל כי אם בלב.

והנה מבואר ב"שער הפסוקים" לרבינו
האריז"ל (פרשת ויגש), כי יעקב אבינו היה גלגולו
ותיקונו של אדם הראשון, ועל זה רמזו חכמינו
ז"ל בגמרא (ב"מ פד): "שופריה דיעקב אבינו מעין
שופריה דאדם הראשון". לפי זה מבאר ה"ייטב
לב" כי יעקב אבינו קידש את כל גופו כמו שהיה
לפני חטא עץ הדעת, עד כדי כך שהכניס את
חכמת השכל בתוך הידים. וזהו שכתוב "שיכל
את ידיו", שהשכיל את ידיו, ומפרש בתרגום
"אחכמיון לידוהי", שהמשיך את חכמת השכל
בתוך הידים.

יומתק לצרף מה ששינוי בגמרא (תענית ה):
"יעקב אבינו לא מות". וביאר הרמ"ע מפאנו ב"עשרה
מאמרות" (מאמר א' כל חי ח"ג סימן יא), כי מאחר
שזיכך וקידש את כל גופו בבחינת אדם הראשון

"אם בחוקותי תלכו - שתהיו עמלים בתורה"

תכלית העבודה להמשיך אור התורה מהמוח שבראש בכל קומת הגוף עד שהרגלים עצמן ילכו בדרך התורה

אחר מראה עיניו לאכול מעץ הדעת, כמו שכתוב (בראשית ג-ו): "כי טוב העץ למאכל וכי תאוה הוא לעינים", נתגשם כל גופו שאין באיבריו בינה כמו הלב, ומאז נוצר מצב, "וה' יראה ללבב", שהקב"ה מסתכל רק על לבו של אדם, לדרוש ממנו שיכוון לעבוד את ה', ולא על שאר האיברים שאין בהם שכל עצמי לעבוד את ה', כי אם מה שמשפיע עליהם הלב, ומטעם זה (משלי טז-ה): "תועבת ה' כל גבה לב", כי הכל תלוי בלב.

מוסיף השל"ה הקדוש לבאר לפי זה הטעם שהזכיר הקב"ה את השם אד"ם באומרו "כי האדם יראה לעינים", כדי לרמז לשמואל הטעם שבחר להמליך את דוד, משום שהוא עתיד לתקן הפגם של אדם הראשון, כמבואר ב"ספר הליקוטים" לרבינו האריז"ל (פרשת האזינו) שדוד המלך היה גלגול אדם הראשון, והוא עצמו עתיד להיות מלך המשיח, ונרמז בשם אד"ם שהוא נוטריקון אד"ם דוד משיח, והנה בזמן הגאולה כשיתוקן חטא עץ הדעת ויחיו המתים, יחזור גופו של אדם להיות כמו לפני החטא, שכל גופו יהיה שכלי כמו הלב.

חידוש נשגב זה מובא גם בשל"ה הקדוש ב"הקדמת תולדות אדם" (בית ישראל תליתאה אות רכז), אחרי שהאריך בענין גופו של אדם הראשון שהיה לפני החטא בבחינת "כתנות אור" כולו רוחני, ואחר החטא נתגשם כולו ונעשה בבחינת "כתנות עור", כתב בלשון קדשו:

"מבואר מזה שלבוש של הנשמה שהיה לאדם קודם שחטא, היה גוף קדוש ונקי נוטה לרוחניות, וכן יהיה לעתיד שעליו נאמר (ישעיה יא-ט) כי מלאה הארץ דעה, רצונו לומר אף הארציות דהיינו הגוף, הוא הכל שכל ודעה, כמו שהיה לאדם קודם

"כי האדם יראה לעינים" וה' יראה ללבב"

פתח דברינו יאיר לבאר הענין בזה על פי הקדמה יקרה שלמדנו ממשנתו הטהורה של השל"ה הקדוש (מסכת פסחים דרוש מצה עשירה דרוש רביעי), אשר דיבר בקדשו לפרש מה שאמר הקב"ה לשמואל הנביא, בשעה ששלח אותו להמליך את דוד למלך על ישראל (שמואל א-טז-ז): "כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב". והיות שדבריו הקדושים צריכים קצת תוספת ביאור, אמרתי לברר מקחו של צדיק להרחיב הדברים בעזרת השי"ת.

השל"ה הקדוש מבאר כי כשברא הקב"ה את אדם הראשון, בראו באופן כזה שיהיה איש אלקים שכל גופו יהיה קדוש ושכלי, דהיינו שכל רמ"ח איבריו ושס"ה גידיו יהיו שכליים כמו הלב, באופן שכל אחד מהם יוכל להתעורר לעבוד את ה' כמו התעוררות הלב, אלא שבסיבת החטא הקדמון שהלך אדם אחר עצת הנחש לאכול מעץ הדעת, נתמעטו כוחות הרוחניים של הגוף, ולא נשאר בו רק לב האדם שיכול להתעורר לעבוד את ה', כמו ששנינו בגמרא (סנהדרין קו:): "רחמנא לבא בעי".

לכן מצינו תמיד שהתעוררות לעבודת ה' היא מן הלב, כמו שתיקנו להתפלל בברכת קריאת שמע של שחרית (אהבת עולם): "ותן בלבנו בינה, להבין ולהשכיל, לשמוע, ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה". כי הכל תלוי בלב שאם יש לו בינה לעבוד את ה', הרי הוא משפיע על כל שאר איברי הגוף שיעבדו גם הם את ה'.

הנה כי כן זהו רמז הכתוב: "כי האדם יראה לעינים", מאז שאדם הראשון ראה לעינים, שהלך

בפרשתנו פרשת בחוקותי דבר בעתו מה טוב להתבונן בימי הספירה שהם הכנה לקראת קבלת התורה, במה שפתח הכתוב פרשת בחוקותי (ויקרא כו-ג): "אם בחוקותי תלכו". ופירש רש"י ומקור הדבר בתורת כהנים: "אם בחוקותי תלכו, יכול זה קיום המצוות, כשהוא אומר ואת מצוותי תשמרו הרי קיום המצוות אמור, הא מה אני מקיים אם בחוקותי תלכו, שתהיו עמלים בתורה". וצריך להבין מהו הקשר בין ההליכה בתורה למה שנצטוונו להיות עמלים בתורה. ונראה לבאר ענין זה על פי מה שדרשו במדרש (ויק"ר לה-א):

"אם בחוקותי תלכו, הדא הוא דכתיב (תהלים קיט-נט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך, אמר דוד רבונו של עולם, בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך, והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות, הדא הוא דכתיב ואשיבה רגלי אל עדותיך".

בכך התכוון המדרש לפרש מה שכתוב "אם בחוקותי תלכו", שתהיו עמלים בתורה בדביקות כל כך גדולה, עד שהרגלים עצמן יובילו אתכם לבתי כנסיות ובתי מדרשות לעסוק שם בתורה, בבחינת דוד המלך שאפילו כשחשב ללכת בכל מיני מקומות, היו רגליו מביאות אותו לבתי כנסיות ולבתי מדרשות.

אמנם כל הענין הזה עדיין צריך ביאור עמוק, ראשית כל מה היתה כוונתו של דוד המלך שאמר להקב"ה: "והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות", שהרי ברור שלא היתה כוונתו להתגאות לפני הקב"ה. עוד צריך ביאור להבין הענין שהיו רגליו מביאות אותו מעצמן, איך יתכן שילכו מעצמן בלי המחשבה שבראש.

המזרח, ולא יתנגד לעשות המצוה כמנהגו. לפיכך העמידו אפוא את כלונסאות החופה בתוככי בית הכנסת פנימה, פרסו מעליהם את היריעה המקושטת, והמתינו לבוא הרב כדי לסדר החופה וקידושין כדת וכדין.

כשהופיע הרב בהדרו וראה את החופה העומדת במרכז בית הכנסת חרה אפו מאוד, הוא הכיר היטב את המחנות שהינם מבני עדות האשכנזים הנהוגים לערוך החופה בחוץ, וציווה על אותו לפרק את החופה ולהעמידה מחדש בחוץ תחת כיפת השמים, אל תוך המסר הסחוף...

בני המשפחה נעלבו מן הדרישה, והחלו לבקש ולהתחנן שזה בלתי אפשרי בכפור שכזה להוציא את כל הקהל החוצה, אל תוך הסופה המשתוללת במלוא עוצה. הלא כך נוהגים כאן רוב בני העיר, טענו בלהט, וגם הרב עצמו נוהג כן, ומדוע יש להתעקש כל כך בדבר שאינו אלא מנהג בעלמא, והחופה והקידושין שפיר תופסים לכולי עלמא ב'חלות' שלמה וגמורה גם בתוך הבית.

אבל הרב לא שעה להפצרותיהם כלל וכלל, והתורה בביור, שאם לא תיערך החופה בחוץ לא תהיה פה הערב חתונה! אני עם הרמ"א זצוק"ל לא מתעסק!! - חתם הרב את הויכוח.

בתוקף כח רבנותו היה בידו לעכב את כל מהלך הנישואין, שכן מלבד מה שכיבוד 'סידור הקידושין' היה שייך לרב ולא ניתן לכבד בו אדם אחר ללא רשותו, גם עצם הנישואין של בני הזוג היה נצרך ל'הכשר' מן הרב שיאשר נישואין אלו. - לא נותרה אפוא למשפחה שום ברירה אחרת והם נאלצו 'להתקפל' ולהעמיד מחדש את החופה תחת כיפת השמים, כדרישתו הנחרצת של הרב.

ואכן ערך להם הרב את החופה כדת וכדין, בשמחה גדולה ועצומה על ביצור חומת הדת וקידוש שם שמים שהיה באותה חתונה, שהמעשה התפרסם בכל גלילות העיר. וכבר נודע גדל עת הרצון של עריכת חופה תחת הגשם, שמסוגל מאוד לעשירות!

צא ולמד, כמה היו גדולי ישראל הצדיקים מוסרים נפשם למען קדושת בית ה', 'בית מקדש מעט', שלא תתחלל קדושתו חלילה, ובשמירה בעוז ותעצומות על קיום מנהגי ישראל קודש, שלא לזוז מהם כמלוא נימה!

ואת מקדש תירא - א"י ה'

[פרסיות, שיחה בענין שמירת מנהגי ישראל]

• § § •

דורשי רשומות רמזו בסגולה טובה לאריכות ימים ושנים, בשמירת קדושת בית הכנסת, והשתיקה בשעת התפילה. בתיבת "שיבה" שיש בה נוסריקון: ש'תיקה יפה בשעת ה'תפילה! וכן ראשי תיבות: ש'תיקה יפה ב'בית הכנסת! ואת מקדש תירא - א"י ה'!

האולם בתפאורה נוצצת המושכת את העין, ועם הרבה כלי זמר, ומקהלות בערבוביא רח"ל וכו'. והיו הרבה מאחזיו בני ישראל שנהו אחריהם, שהיה נראה כמו חופה מפוארת, ובפרט הצעירים שנמשכו אחר הקדמה...

רבינו ה"שדה חמד" כמו כל גדולי ישראל נלחם בהם כארי בכל כוחותיו הקדושים, בעוז רוחו והשפעתו הגדולה טרח וייגע על שמירת כבוד 'בית מקדש מעט', וקיום מצות 'ומקדש תירא' בשלמות ובהידור רב. - בין שאר מלחמותיו כנגדם עמד בגאון בפרץ שלא להתיי לערוך החופה בשום אופן לא בבית, ובחודאי שלא בבית הכנסת. וכפי שהאריך בזה יפה בספרו הק' 'שדה חמד' (ח"ז) מערכת חתן וכלה ס"ק א' ע' 400 ואילך), עיין שם הרבה חלופת מכתבים עם גדולי דורו בזה.

באחת ההזדמנויות נקרא השדה חמד לסדר חופה וקידושין בעיר, כאשר בתור רב העיר היה כיבוד זה שייך לו, בכל החתונות שנערכו בעיר. המחנות היו אומנם שייכים לעדת האשכנזים, אבל בהיות שהיה זה יום חורפי מאוד, ובחוץ התחוללו סופות כבדות של גשמים ושלגים קשים, העמידו בני המשפחה את החופה בתוך בית הכנסת. - שכן כך לא יירטבו האורחים, ולא יתלכלכו בגדיהם החגיגיים בבובן ובטיט, וגם יתחממו בהסקה הנעימה שבפנים.

הם חשבו לתומם שהרב בוודאי לא יקפיד על כך, כאשר בין כך רוב החופות הנערכות בעיר הינם מן הספרדים העושים החופה בבית, וכך רגילים בני העיר שחופה נעשית בפנים. וגם הרב עצמו הלא הוא מבני עדות

לשנות בזמנם היה בעיניו "קדושת בית הכנסת", בהיותם רחוקים מיראת שמים כרחוק המזרח מן המערב היתה מצות 'ומקדש תירא' לצנינים בעיניהם. וחיששו דרכים רבות לשנות סדרי עולם ומנהגי קודש שנהגו בכל תפוצות ישראל בחרדת קודש מדורות עולם, וניסו בקלקלתם להפוך את 'בית הכנסת' למקום מפגש חברתי ולעריכת פעילות חברתית... גם את התפילה עצמה הפכו למעין 'הופעה' של שירה חמרה חיצונית, רחמנא ליצלן.

אין כאן המקום להאריך בכל אותם שינויים שניסו המשכילים להכניס בבתי כנסיות של ישראל, שכיניו אותם בלשונם: "טעמפל"... ומכניסים כלי עוגב ומקהלות נערים וחזנים למיניהם... שינו את מקום התיבה שעמדה באמצע ההיכל כדי שלא תפריע לקהל... שינו את המחיצות... שינו את סידורי התפילה, ועוד, ובעקבותיהם המשיכו הרפורמים למיניהם בכל בתי התפילה שלהם.

[כבר האריכו האחרונים בכל עניינים אלו, ראה נא לדוגמא בשו"ת 'יהודה יעלה', למרן המהר"י אסאד זצוק"ל (ח"א א"ח סי' לט) בתשובה אריכתא שהעלה: "אל שלומי אמוני ישראל, כבוד ידידי הנכבדים אפרתים תורנים מופלגים רעים האהובים,

נוטרים את כרם ה', שומרים משמרת ה' בתורה ובמצות בלב ונפש ומאד, ה"ה עדה קדושה בקהל עם ה', ישמרו ה' וכצנה רצון יעטרם אמן. - על דבר שאלתכם מאתי, להורות לכם דעת תורה הק' בענין בית הכנסת אשר זה חדשים מקורב בקרב שנים באו באיזו עיירות, באות נפשם שאפו רוח הזמן, רוצים להרוס ולנתון, ולעקור הרבה מהישנות המקובלות בדינו, ולעשות כוונות ולהתדמות ממש בנימוסי שארי הדתות והעמים. גם בצורת בנין בתי כנסיות, כדמות היכליהם קאהר טעמפל, ובדרכי שיר ומלבושים וכיוצא בזה, עד שהרבה אנשים משארי הדתות מעידים שהם כדמות כנסיה שלהם שוה בשוה ממש. - ונפשכם חשקה לדעת האם בית הכנסת כזה מותר או אסור, לאנשים אשר קרבת ה' יחפצון" עכ"ל, יעין שם באורך דברי קדשו בזה, ועוד הרבה באחרונים].

בטיב המעשה שלפנינו נספרה נא על אחד המנהגים הנפוצים שהיו המשכילים נלחמים לשנות ולעקור, והוא בענין מקום עריכת החופה. כאשר ידוע חילוקי המנהגים בזה, שאחזו הספרדים בני עדות המזרח נהגו לערוך החופה בתוך הבית, ואילו האשכנזים יוצאי אשכנז עושים החופה תחת כיפת השמים. [עיין היטב דעת המחבר והרמ"א בשולחן ערוך אבן העזר (סימן נה ס"א) ובנושאי כלים על אתר].

ואלו המשכילים שיצאו מארץ אשכנז וגרמניה, שינו את מנהגם של ישראל קדושים, והחלו לערוך את החופה בתוך הבית 'טעמפל' שלהם, שם היו מקשטים את

על הברכה יעמדו

לקבלת העלון בפייל (דוא"ר) נא לשלוח לפייל הפצ"ב

התורמים להפצת העלון

ניתן להצניח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

האחים היקרים העומדים תמיד ליסין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים • יוסף בן טילה רחא לרפ"ש • שרה שיינדל בת טילה רחא להצלחה בכל העניינים

shivti11@gmail.com

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך מוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור מגוריך ולהיות שותף לייכויו הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון בפייל (אפשר גם ישירות לדפוס) בקובץ להדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zeligk@gmail.com or text 718-249-7173

ד

ומקדשי תיראו

רבינו עובדיה ספורנו ז"ל מפרש פסוקי קודש הללו כהמשך אחד עם הפסוקים הקודמים, ומתייחסים אל ימי הגלות. - כאשר בפסוקים קודמים דברה תורה מישראל שנמכר והשתעבד לעכו"ם, ולזה הסמיך תיכף הכתוב: "לא תעשו לכם אילים ופסל וגו', את שבתותי תשמורו ומקדשי תיראו, אני ה'". כלומר: "שאף על פי שתשתעבדו לאומות, כמו שעשה זה שמכר עצמו לגויים, לא תמירו כבודכם בלא יועיל וכו'". 'את שבתותי תשמורו. אף בימי השעבוד, אף על פי שהמנוחה בהם זכר לחירות. ומקדשי תיראו. המקומות המקודשים בגלות, והם

בתי כנסיות ובתי מדרשות אף על פי שחורב בית המקדש. כאמרו (יחזקאל יא, טז) 'ואני להם למקדש מעט', ואמרו ז"ל (מגילה כט). אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות" ע"כ. נמצינו למדין ביסוד דין "ומקדשי תיראו", שהוא אמור גם על 'בתי מקדש מעט', אלו הם בתי כנסיות ובתי מדרשות. לפי דרכו בקודש יש לפרש טעם סמיכות שתי מצוות הללו יחדיו, מצות שבת ומצות מורא מקדש בהדי הדדי, ובחזק מחתא מחתינהו. - משום שבכל ימות החול כשבא האדם לבית הכנסת, אין הזמן פנוי בידו להאריך שהותו בו, מחמת עיסוקי הטרדות של ששת ימי המעשה, שכל אחד ממנה לצאת לדרכו.

לא כן בשבת קודש, יום מנוחה ושבתה זכר לחירות, הרי ממילא מאריך אדם את שהותו בביהמ"ד. וביהמ"ד. כמו שנהגו ישראל קדושים להאריך בתפילות שבת, בקריאת התורה ובשיעורים שונים, וכן בסעודה שלישית וכדומה. ומתוך כך עלולים להקל בקדושת בית הכנסת, בדיבורים מיותרים ומפוקפקים ח"ו. לפיכך חיברם הכותב יחדיו, להזהיר ולהזכיר דוקא בשבת קודש את חומרת דין "ומקדשי תיראו", להיזהר שלא לזלזל חלילה בכבוד בית הכנסת.

וכתב מוה"ח וויטאל ז"ע בספר "שער הכוונות" (דרושי כוונת הברכות): "ראיתי למו"ר [רבינו האר"י] ז"ל, נזהר בתכלית הזהירות שלא לדבר כלל בבית הכנסת, אף שלא בשעת התפלה. וכמעט שאפילו בדברי מוסר ותוכחות ותשובה, לא היה רוצה לדבר, כדי שלא ימשך מזה איזה דיבור של חול" עכ"ל.

ואם מו"ר האר"י הקפיד אפילו על דברי מוסר ותוכחות ותשובה, מה נענה אנו. וכבר נודע ומפורסם בשער בת רבים גודל חומרת זה העוון שהחמירו בו שלא לדבר כלל מאדון עולם עד אדון עולם, גם לא בין גברא לגברא. מה נאמר ומה נדבר בענין הזלזול בשיחה בטלה בבית הכנסת ח"ו, בפרט בעת התפלה וקריאת התורה, שעל זה נפסק (א"ח סי' קכד ס"ז) שגוערים בו, כי גדול עונו מנשוא! ועל כך ידוע כל הדוברים.

ובזה הענין כבר האריך רבינו הגה"צ שליט"א בספרו היקר "טיב ההתחזקות - תפילה", [הנדפס בשלוש שפות: לשון הקודש אנגלית ורוסית], ושם מבאר רבינו בארוכה כי ה' הטובה, עיין שם ותרונה נחת.

ויהא רעוא שנזכה לקיים כדן "ומקדשי תיראו" ביתר שאת ועו, בפרט ביומא דנשמתא שבת קודש! ובכך נזכה להחיש את גאולתנו, ואת פדות נפשנו, בבנין בית קדשנו, ובית תפארתנו, במהרה בימינו, אמן.

[על פי ספר "טיב התורה" פרשא דין]

• § • § •

טיב ההשגחה

סיפורי השגחה פרטית
שנשלחו לערכת ט"י הקוראים

מוכן ומזומן

נסעתי עם משפחתי וחמותי לטייל בצפון הארץ. לקחתי אותם לכל מיני אתרים לחילוף עצמות. באחד מהאתרים אמרה חמותי שצריך גם לנסוע לרבי שמעון בר יוחאי. שמעתי אך לא הגבתי. אלא שחמותי המשיכה לבקש מאוד ואף לדרוש לנסוע לרבי שמעון. השבתי לה בכבוד שבעזרת ה' נקבל הזמנה מרבי שמעון וניסע אליו. אשתי שאלה אותי בצד מה בכוונתי לעשות? השבתי לה שיש לי דלק בדיק לחזור הביתה ואין לי פרוטה נוספת בכיס, אבל לא רציתי להגיד שאין אפשרות אז השבתי בצורה כזו ובאמת שאני מאמין שאם תהיה הזמנה של הצדיק הוא כבר ידאג להביא אותנו אליו.

לא חלפו כמה דקות וראיתי את בני מתווכח עם עובד של הפארק. מיהרתי לשם והתברר שהבן שלי מצא שלוש מאות שקלים בצד הדרך והעובד קלט את בני ממחר לפינה להרים את הכסף והישמעאלי החליט שזה הכסף שלו... הוא אפילו לא ידע את הסכום שהיה שם. אמרתי לו: "זה לא שלך ולא שלו זה של רבי שמעון!!!"

לקחתי את הכסף נסעתי לתחנת דלק תדלקתי את הרכב. קניתי ממתקים לכל המשפחה כל אחד מה שבחר לעצמו ואמרתי שזה בזכות הרשב"י שרוצה שנבוא אליו במצב רוח טוב, משם עלינו ישר לרשב"י להתפלל לשמחת חמותי אשתי וכל המשפחה. מיני אז למדתי שהרשב"י משלם במזומן.

כעבור תקופה נסענו כמה חברים ברכב גדול של חבר למקומות הקדושים באזור צפת. בקשתי מחברי הנגה שיזויל בטובו לקפוץ לרשב"י להתפלל אבל הוא לא כל כך שמח על הרעיון מכיוון שזה היה בסוף היום ובכדי לחמוק שאל: "אבל מי ישלם על הדלק?"

תיכף השבתי שהרשב"י ישלם במזומן!!! הוא המשיך לשאול אודות הדלק ואותה תשובה קיבל כבראשונה והתחייבתי שיקבל מהרשב"י במזומן. ירדנו מהציון חזרה לרכב והוא שוב שואל בנימה מציקה היכן המזומן שהובטח... בקושי ירדנו את ההר והוא מקבל הודעה: "מי שנמצא במירון, שכחתי תפילין על הבימה מוכן לשלם 200 ₪ למי שיביא לביתר" באותו שנה הוא עשה פרסה ואסף את התפילין והביא לכתובת של כמה בנינים מהבית שלו. כאשר כל הדרך חזר אני מציק לו בשאלה: "נו!!! הרשב"י משלם מזומן?!" והיה לנו חיוך עצום מזה. ישנם עוד סיפורים רבים אך בחרתי באלו למען ספר נסיך ונפלאותיך.

בעל המעשה: ג.ב.ה.

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית
מוכן לשלוח אל ר' שפתא ספואלס
בפקס: 15326517922
או ל: o.y.wines@gmail.com

הרה"ק רבי פנחס מקוריץ זצוק"ל היה נזהר מאוד במידת הקדושה, והיה מרבה לעורר ולהזהיר על כך את אנשי שלומו.

כשנפגש פעם עם רעהו הרה"ק רבי ייבי מאוסטרהא זצוק"ל, דיבר עימו על כך שיש להעיר ולעורר לשמירת הבחורים והאברכים בקדושה וטהרה!

את השמרו ומקדשי תיראו אני ה' (כ"ב)

אמר לו הרה"ק רבי ייבי: אצלי בבית המדרש נוהג אני להקפיד ולהזהיר תדיר על מצות "ומקדשי תיראו", שיש לשמור היטב על קדושת בית הכנסת! דומני שבדורנו אנו יש בכך יותר וזלזול, ולכן צריך יותר

להתירע בזה הענין. בין שני הצדיקים החל מעין וויכוח קטן, על מה צריך יותר להזהיר את ישראל, אם כדרכו של זה, או כדרכו של זה. החליטו אפוא לפתוח את החומש, ובמקום שייפתח תימצא תשובה בדבר. והנה נפתח לפנינו הפסוק בפרשת וישלח (בראשית לד, לא): "וְאֶמְרוּ כְּקִוְיָהּ יַעֲקֹב אֶת אֲחֻזָּתוֹ, שֶׁמַּח רַבִּי פִּנְחָס שֶׁהָיָה הוֹכֵחַ בְּעֵלֵי צִדְקַת דָּרוֹ. אֵךְ תִּיכַף הָרָאָה לוֹ רַבִּי יִיבִי, לְפִירוֹשׁ יוֹנֵת בֶּן עֲזִיָּאֵל עַל אֲתֵר: "עֲנִין שִׁמְעוֹן וְלֹא יֵאָמַר לְמַהוּ מֵתֵאֵמַר בְּכִישְׁתָּהוֹן דִּישְׁרָאֵל וְכוּ" עכ"ל, הרי שעל הדיבורים בבית הכנסת גם כן יש לעורר ולהזהיר!

ללמדנו עד היכן מגעת מצות "ומקדשי תיראו" דנו, שנראה מעומק דברי הצדיקים הללו, דהנך תרתי מיתלא תלי וקאי זה בזה. ושתי השיטות קשורים ומחברים יחדיו, אלו ואלו דברי אלקים חיים, דין הגיא לדין. כאשר שניהם מתפרשים ועולים בפסוק אחד, הן שמירת הקדושה כפירוש הפסוק "הכוונה יעשה את אחותנו וגו'", והן שמירת קדושת בית הכנסת כפירוש יונת בן עזיאל, והינם תרי רעין דלא מתפרשין, והנשמר מזה נשמר מזה, ברית המעור כנגד ברית הלשון ודו"ק, ודי למבין.

[מזמן שיחה במעלה קדושת בית הכנסת]

• § • § •

הגאון הצדיק המפורסם רבי חיים חזקיהו מדיני ס"ט זצוק"ל [המכונה חח"מ] בעל "שדה חמד", נולד בעיר הקודש ירושלים ת"ו, ולימים שימש ברבנות בק"ק 'קראסוב בזאר' שבמדינת קיר"ה.

רוב אנשי הקהילה היו ממוצא ספרדי, אבל היו גם לא מעט אשכנזים. הרב הגדול היה מקובל מאד על כל שכבות הציבור, והנהיג את קהילתו בהדר תפארתו בטוב ובנעימים. צורתו ההדורה והופעתו האצילית השפיעה בכל מקום קדושה וטהרה ומידות טובות וישרות. ועוד בחיי חיותו יצא שמו לנהילה בכל קצווי ארץ, והרבה שאלות שונות נשלחו אליו מכל מקומות אחינו בני ישראל שבפזורות הגולה, והיתה מצודתו פרוסה על פני כל הארץ.

בזמנו החלה תנועת ההשכלה לתקוע יתדותיה בין ישראל קדושים רח"ל, מדי פעם היו משנים ממנהגי ישראל קודש. - כאשר ידועה ומפורסמת דרכם העקלקלה, שמתחילה היו מקילים ומבזים את המנהגים, באומרים שהרי אין זה אלא 'מנהג' בעלמא ולא מעיקר הדין, ואין צריך כל כך למסור נפש בזה, עפרא לפומייהו. ועל ידי כך היו מושכים את לב ההמון מאדיקותם במסורות בית אבות, וגוררים ומדחים אותם מדחי על דחי, "עד שאומרו לו לך עבוד עבד" (שבת קה), השם שימרונו מהם ומהמונים.

מנהגים רבים שניסו המשיכילים | הפך בעמוד ד' <

חודש סיון

א. ערב ראש חודש סיון הוא יום מסוגל לתפלה ולתיקון המעשים, וכמ"ס בספר זכרון יהודה (מנציח החת"ס אות קל"ח) שבער"ח סיון היה לו יום התענית ביתר שאת מבשרא ערב ר"ח, אחרי כי הוא בימי הספירה, וצריך הכנה בתשובה ובתפילה ובתענית קודם יום הקדוש יום מתן תורתנו, אולי נזכה לקבל חלקנו בתורה הקדושה, ואולי נזכה להיות מבני היכלא דמלכא עניי"ש.

ב. ח"ל השל"ה הק' (מס' תמיד פ' ג' מצוה אות קל"ח): וביותר צריך זירוז להתפלל שיהיה לו זרע כשר עד עולם, ואגב, כל צרכיהם חיווגם, מה יצא הדבר, ולבי אומר שעת רצון לתפילה זו בערב ראש חודש סיון, הוא החודש שבו נתנה התורה, ואז נקראים בניו לה' אלוהינו, וראוי לישב בתענית ביום ההוא הוא ואשתו, ויתעוררו בתשובה, ויתקנו כל ענייני הבית איסור והיתר וטומאה וטהרה וכל העניינים, ויתנו צדקה לעניים הגונים, ואם אפשר לבעל להתענות אז הפסקה מה טוב ומה נעים, ועל כל פנים יהיה תענית גמור בכל דיני תענית ציבור עכ"ל.

ג. הנהגים לומר תפלת השל"ה בערב ר"ח סיון, מותרים לאומרה אף בשבת (פמ"ח ל"ז).

ד. אין אומרים תחנון ואין מתענים מתחלת חודש סיון ועד יום ח' בו, דהיינו אחר אסרו חג, מפני ששלשה ימים קודם חג הם שלשת ימי הגבלה שהם ימי שמחה, וממילא גם יום ב' סיון שהוא בין ר"ח ליום ראשון של הגבלה נכלל ג"כ בשמחה, ועוד שבאותו יום אמר להם משה לקדשם ורגליו לקרותו יום המיוחס, ועוד מפני שביום זה חל יום הכיפורים (ס' תמיד ס"ג ובמ"ב שם, ערוך ש"ס).

ה. ויש נוהגים שלא לומר תחנון כל הששה ימים לאחר חג השבועות, מפני שקרבנות התגה היה להם תשלומין כל שבועה (מ"ב ס' קל"א סק"ל).

ו. בימים אלו אומרים א-ל ארץ אפים, ולמנצח יענך, מלבד ראש חודש שאין אומרים (מ"ב ס' קל"א סק"ל).

ז. הנה במדינתנו המנהג לעשות נישואין בשלשת ימי הגבלה, ויש מקומות שנוהגין להקל מר"ח סיון עד שבועות (כן המנהג בירושלים, והליכות אבן ישראל), ובעניינים אלו יתפוס כ"א כפי מנהג מקומו (מ"ב ס' תצ"ג סק"ל), ובספק אין להחמיר בדבר שהוא רק מצד המנהג (שם הדין סק"ל).

ח. בנישואין בימים אלו (תוך מר"ח סיון), מתענים החתן והכלה (במ"ב ל"ז).

ערב שבועות

ט. בערב שבועות יפריש תשעים ואחת פרוטות, וישלים עד שיעור שני פעמים ב", ויתנם לתלמיד חכם עני ועניו, והוא תיקון לעון אדם הראשון, ועוון העגל, ולפגם הברית, והוא סגולה לחשוכי בנים, ומקרב הגאולה (ספר מעשה הצדקה דף ק"ט ע"ב).

י. מצוה לגלח בערב יום טוב (ס' תע"א ס"ג תקל"א ס"א).

יא. ולענין היתר התספורות בימים שמר"ח סיון עד חג השבועות, יש בזה כמה מנהגים, יש הנוהגין להקל מיום ג' סיון בבוקר, ויש המקילין מר"ח סיון, וכל זה תלוי האין מחשבין הל"ג ימים שהם יש לנו לנהוג באבילות, וע"כ לא אחד יתפוס כפי מנהג מקומו (מ"ב ס' תצ"ג סק"ל).

יב. בשם האריז"ל כתבו שלא להסתפר כלל עד ערב חג השבועות (שע"ת שם סק"ח).

יג. י"א דקדוק הטבילה יגלח ראשו בערב שבועות, והגילוח יהיה דוק ביום הזה ולא מקדום (מ"ח ס' ח' ט"ז).

יד. חייב אדם לטוהר עצמו ברגל, ולילך לטבול, ומכל שכן ברגל הזה שבו טבול את עצמן כל ישראל אנשים ונשים בציווי השם יתברך, כמו שכתוב: "לך אל העם וקדשתם". ובזהר פרשת אמור משמע לטבול קודם עלות השחר לאחר שלמדו כל הלילה, וכן הוא המנהג בארץ ישראל. ומכל מקום נראה לי לטבול גם כן בערב הרגל, כדי שיטוה בהכנסת הרגל, וגם זכר לאבותינו שטבול בערב הרגל קודם שקיעת החמה (של"ה מס' שבועות פ"ק ד' מצוה אות ב').

טו. נהגו שלא להקץ דם בשום ערב יום טוב, ואין לשנות, והטעם, דבערב שבועות יצא שד דשמו טבוח ואילו לא קיבלו ישראל את התורה הוי טבח להי' לבשריהו ולדמיהו, וגזרו רבנן על כל ערב יום טוב משום ערב שבועות, ושרעפ"ן שקורין באנקרים או קעפ זעצ"ן יש מתיקין, וכפ"פ בערב שבועות יש להחמיר, ובלילה שלפני ערב יום טוב מותר להקץ דם (ס' תע"א ס' מ"ב סק"ח).

טז. וכ"ז כשרוצה להקץ לבריות, אבל משום סכנה כבר דשו בו רבים, ושומר פתאים ה', ואפילו בערב שבועות התיר בא"ר כשצוה הרופאים בחולה שיש בו סכנה, אבל בלא"ה לא (ט"ז).

יז. ערב שבועות ישנים שעה אחת או ב' שעות אחר שעשו צרכי מועד, לפי שבלילה אחר האכילה מתקצצים בבתי כנסיות כל קהל וקהל בבית הכנסת שלו ואינם ישנים כל הלילה וכ"י (רבי אברהם גאלאנטי).

טיב התחזקות

מה חובתו בעולמו

שיתברר ויתאמת אצל האדם

לרגל יומא דהילולא דרבינו משה חיים לוצאטו - הרמח"ל זי"ע שיחול השבוע ביום כ"ו אייר, אמרנו לעסוק מעט בדבריו הקדושים, ואם כי הרבה מאד ספרים חיבר במשך ימי חילו עליו פני הארץ, אולם ללא ספק שהחיבור הנודע ביותר מכל ספריו הוא הספר 'מסילת ישרים', אשר נהפך לאחד מספרי היסוד של כלל ישראל, מלא וגדוש במוסר והוראות בעבודת השי"ת, וממש אין לך אדם מישראל שאינו הוגה בתורתו ועבודתו.

אך יחד עם זאת ניתן לומר בוודאות, שהדיבור המפורסם ביותר של הרמח"ל, שכל אחד יכול לחזור עליו בעל פה, זהו המילים הראשונות שפותחות את הספר מסילת ישרים, וזה לשונו: "יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו... שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכירתו".

לא יעשה את המצוות כמנהג בעלמא

בפשטות הכוונה בדברי קדשו, שהאדם צריך להתבונן תמיד ולחשוב את דרכיו וכל מעשיו לדעת על מה ולמה הוא עושה כן, האדם יכול לחיות כאן שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה, לקיים את כל מצוות התורה ואף להתפלל שלש תפילות ביום, אבל אינו יודע באמת מדוע ולמה הוא עושה כן, אין לו את ההרגש הנכון לדעת מהו עיקר ומהו טפל, ולעולם לא יוכל לברור את המצוות מתוך התבוננות זו אולי כואב לומר, אבל מה לעשות שהרבה פעמים זהו המציאות, אנו מכירים את המושג 'תניקות שנשבר' על אנשים שגדלו בבית של הורים שאינם שומרים תורה ומצוות, כך גם בהמשך חייהם גדלו והתחנכו בנאלו מקומות שלא מלמדים שם את האמונה הטהורה המסורה לנו מאבותינו ואבות אבותינו שעמדו על הר סיני, וממילא אין להם שום ידיעה על תורה ויהדות ואינם מתנהגים בדרך זו, לא במזיד הם עושים כן, אלא שפשוט אינם יודעים שום דבר, אף אחד לא לימד אותם.

מן הצד השני ישנם אנשים שזכו להיוולד בקדושה ובטהרה בבית יהודי, אצל אב ואם יראים ושלמים והולכים בדרך התורה והיראה ומקפידים על קלה כבחמורה, וזהו מה שראה וקלט אצלם עוד מינקותו ושחר נערותו, כשאך מולאים לילד שלוש שנים מכניסים אותו אל התלמוד תורה ללמוד שם חומש גמרא ומשניות, מכאן ממשיך אל הישיבות הקדושות שם עולה ומתעלה על במתי התורה והיראה, ובבוא היום אף מקים את ביתו על זה הדרך וכן הלאה.

אולם פעמים שאפשר לומר, שאפילו אחד שגדל באופן הזה הוא גם בבחינת 'תניוק שנשבר' (כמאן באופן החיובי), כי לעולם לא התבונן האיש הזה לדעת מהו המטרה שעבורה ירדה נשמתו שמכסא כבוד חוצבה אל העולם השפל הזה, ומדוע הוא מקיים את כל המצוות ולפני מי הוא עומד ומשרת, כל מעשיו הם בבחינת מלומדה, כי כך מורגל לעשות מאז ומתמיד, וכך לימדו אותו אביו ואמו בעודו נער קטן עד שההרגל נעשה טבע.

את המצב הזה בא רבינו הרמח"ל לשלול מיסודו, שחלילה לא יהיה מצב בו אדם מעביר את שנותיו על פני האדמה ומקיים את כל התורה כולה ואינו יודע למה, ועל דבר זה אמר: "יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו", דהיינו שבכל דבר שעושה ומקיים יעצור מעט ויתן רוח בן פרשה לפרשה להתבונן מדוע אני עושה כן.

וכבר הרעיש על כך בקול רעש גדול, בדברים הפולחים כליות ולב, רבינו יהודה החסיד ב'ספר חסידים' (ס"ט ס"ז) וזה לשון קדושו: "אמר הקדוש ברוך הוא לישיעיה, ישעיה ראה מעשה בניי, כי אינו אלא לפני ומחזיקים בו כאדם שמחזיק ונוהג מנהג אבותיו בידו, באים בביתו ומתפללים לפני תפילות הקבועות כמנהג אבותיו, לא בלב שלם, הם מנקין את ידיהם ומברכים על נטילת ידיים ובוצעים ומברכים ברכת המוציא, שותים ומברכים כמו שהדבר שגור בפייהם, אך בעת שהם מברכים אין מתבוננים לברכני, לכן על כל חרה אפן ונשבע בשמו הגדול, ואבדה חכמת חכמינו, לפיכך הזהירו חכמים על הדבר ואמרו (מ"ד ס"ב) עשה דברים לשם פעלים", ע"כ.

זהו הדרך שבו צריך לחיות, עם התבוננות, להתבונן בכל דבר מדוע הוא עושה כן ולפני מי הוא עושה זאת, וכך גם בשעה שלומד תורה, לא שאחר הלימוד יסגור את הספר וישיבו אל ארון הספרים כאילו לא היה כלום, אלא כפי שכתב הרמב"ן באגרתו הידועה: "והוי זהיר לקרות בתורה תמיד אשר תוכל לקיימה, וכאשר תקום מן הספר תחפש באשר למדת, אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו".

דרך מצותיך ארוץ כי תרחיב לבי

אכן מי שחי באופן כזה ואינו עושה את מצוותיו מלומדה, אלא בכל דבר שעושה הוא מקדים לפניו כן מחשבה והתבוננות, כפי ששורר הפייטן האלוקי רבי שלמה אלקבץ (בפסוק למה דודי) 'סוף מעשה במחשבה תחילה', אזי כל מהלך החיים שלו נעשה באופן אחר, מרומם יותר, המצוות אינם עליו כמשא וכטעור, אלא בחיות וקדושה ובהתלהבות, רגליו נעשים קלות לדבר מצוה, ההיפך הגמור מזה שאינו יודע מדוע ולמה הוא מקיים את המצוות, שאז אין לו בהם כל חשק וערבות.

ובזה אפשר לפרש את מה שאמר דוד המלך עליו השלום בתהלים (קס"ג) "דרך מצותיך ארוץ כי תרחיב לבי", כלומר, כיצד יזכה האדם לכן שלבו ידיו אחר המצוות לקיימם בזריות, לזה אמר, 'כי תרחיב לבי', על ידי שיתרחב לבו ויבין את תכליתו בעולמו בכך יזכה לקיים את המצוות בזריות, אך כשאנו מבין את תכליתו בעולמו אינו יכול לזכות לכן, וזהו מה שכתב במסילת ישרים: "יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו וכי", ואם עושה כן זוכה לבסוף להרגיש: "שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכירתו, שהוא התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להמצא".

טיב הקהילה

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בגישות מורנו ורבוני ההלכה

הרב גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

הטובה הגנוז בתוך ההסתר והצער

לתלמידיו שכל מה דעבד ורמנא לטב עבד, ובהכרח כלולים בדבריו גם אלו המעשים המפורטים בפרשיות התוכחה, ואף אם הם נראים לפנינו כרעות מוטל עלינו לדעת שרוממים גנוזים בתוכם. ועל פי הדברים אמרתי לפרש כוונת הכתוב (שמות טו, ה) 'ה' איש מלחמה ה' שמו' שבא הכתוב לגלות מידתו הטובה של הקב"ה שגם בשעה שעליו לעשות דין ומשפט ולהיות 'איש מלחמה' עם הרשעים, 'הו"ה' שמו' כי מכוון את דרכו להענישם באופנים שיתהפכו לטובה ברבות הימים, כי אחר שיצאו את עוונם, אז יתהפכו הסיבות המצערות לשמש לטובה.

ועל זה אמרנו גם לפרש כוונת הכתוב (תהלים קא, ה) 'הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו', דהנה גם בעת רעה הלא חייבים להודות כשם שמברך על הטובה (ברכות דא, ה), וזאת היא הוכחה שגם הרעה היא טובה, ועל זה אמר 'הודו להו"ה' היינו על חזית הרחמים, וזאת גם בשעה שעדיין נחשב הוא בעיני בשר לדין, והטעם 'כי טוב' - כי עליו להאמין שטוב גנוז בה, כי מאת ה' לא תצא הרעות, ואם תאמר, הרי בפועל אין הטובה ניכרת, לזה משיב הלאה 'כי לעולם חסדו' כלומר, הקב"ה הידוע עתידות, אין פעולותיו מחושבים לשמש כסיבות אל ה'הוה' בלבד, אלא עושים רושם גם 'לעולם' היינו על הדברים העתידים להתרחש, והוא יתברך ידוע שבעתיד יתהפכו אלו הרעות לטובה בנסיבות הזמן.

ועלינו לדעת שעצם האמונה שמאנו לא תצא הרעות כוחה גדול לגלות את הטוב הגנוז בהרע, וכלשוננו של מון בעל התניא ז"ע באגרת הקודש (סוף אגרת יא) וז"ל: 'זאם כן הכל טוב בתכלית רק שאינו מושג ובאמונה זו באמת נעשה הכל טוב גם בגלוי שבאמונה זו שמאמין שהרע הנדמה בגלוי כל חיותו הוא מסוב העליון שהיא חכמתו יתברך שאינה מושגת והיא העדן שלמעלה מעו"ב הרי באמונה זו נכלל ומתעלה באמת הרע המדומה בטוב העליון הגנוז', עכ"ל.

עבודה זו היא קלה בכמותה וכבדה באיכותה, כי בדקות ספורות יכולים לפרש להאדם מהי חובתו בשעה שההסתר היא מנת חלקו. אבל לקיימה בפועל, לשמוח בשעה זו באמת מתוך אמונה בהירה שהכל לטובה זוהי עבודה הצריכה יגיעה עצומה, אך עלינו לדעת שזוהי הרצון העליון בשעה קשה זו, להאמין שכן הוא באמת, וזה באמת טובתו בין אם ניכרים הדברים בעין בין אם לא.

וכן נפסק הלכה למעשה בשו"ע (אורח חיים סימן רכב סעיף ג ב"מ א), וז"ל: 'חייב אדם לברך על הרעה בדעת שלימה ובנפש חפציה, כדרך שמברך בשמחה על הטובה, כי הרעה לעובדי השם היא שמחתם וטובתם, כיון שמקבל מאהבה מה שגור עליו השם נמצא שבקבלת רעה זו הוא עובד את ה', שהיא שמחה לו, עכ"ל השו"ע.

וכשהאדם רואה שאין הוא מסוגל לזה, מוטל עליו לחזור ולשגן בינו לבין עצמו שמהש"ת לא תצא הרעות, ובהכרח שזהו לטובתו, עד שאכן יאמין במה שמוציא מפיו, וכאמרו של הרה"ק מקאברין על מאמר הכתוב (תהלים קסו, ה) 'האמנתי כי אדבר' שהזכיה ל'האמנתי' הוא כשאדבר ואשגן לעצמי דברי אמונה, כי הדיבור פועל בפנימיות הנפש. ואז יקוה לראותו אין עצם הרע נהפך לטוב.

והשפתי אני את הארץ ושממו עליה איביכם

ה'שבים בה: (כו, לב)

ופירש"י: והשפתי אני את הארץ - זו מדה טובה לישראל שלא ימצאו האויבים נחת רוח בארצם, שתהא שוממה מיושביה: הנה עומדים אנו באמצע תוכחה קשה מנשוא, ולאחר שהכתוב מתנבא על ריבוי הצרות הקשות אם חלילה נסור ממשפטי התורה מודיענו במקרא שלפנינו שבטוסף גם יגרש אותנו הקב"ה מארצנו ח"ו, ומסיים הכתוב ואומר: 'ושממו עליה אויביכם היושבים בה', והדעת נותנת לפרש גם תיבות אלו לרעה ח"ו, מאחר שהדברים נאמרו בתוך הדברים הקשים כגידון, כשגם לאחריהם מקראות המנבאים על רעת גורלנו באם ח"ו לא נשמור את משפטי ה'. ואכן יש שפירשו את משמעות הדברים לרעה (ראה רש"י וחקנים) שהוא מלשון 'תמהון', שהאויבים יתמהו ויתפלאו על גזירה קשה זו לגרש את ישראל מארצם ולהנהיגם לאחוריהם, כי נראה הדבר כאילו הקב"ה המיר את ישראל באומות אחרות ח"ו. ואין לך רעה קשה מזו.

אולם לפלא הוא שרש"י ממאן בפירוש זה, ועל אף היותו עומדים בין תוכחה לתוכחה מפרש את הדברים לטובה, שהקב"ה ישיגם שלא ימצאו האויבים נחת בארץ ישראל, וכתוצאה מכך תהיה הארץ שוממה מיושביה, וזאת כדי שלאחר זמן כשישובו בני ישראל לצורם, ישיש שוב הקב"ה להטיב עם ישראל ולהעלותם שוב ארצה, ואז לא יצטרכו ישראל לעמוד על נפשם מול אלו שיתנחלו בנחלתם.

אולם מאחר שהדברים נאמרים על עידן של הסתר פנים יכולים לפרש פשוטו של מקרא לרעה גם לפי רש"י, ולומר שמאחר שהגויים לא ימצאו נחת רוח בארצם תהיה זו נראית כבשורה בלתי טובה לישראל, כי גם אם יקו עוד לחזור ברבות הימים אל ארצם יודעו בעודם בגלות שנהפכה ארץ פרי למליחה מדעת יושבי בה, וידמו בנפשם שגם אחר שיחזרו לא ימצאו בה קורת רוח כמקדם, אולם רש"י מודיענו שלאמיתו של דבר טובה גנוז בגויה, ומאת ה' היתה זאת להחזירם אל נחלתם בלא טורח.

ועלינו ללמוד מזה הפרט על הכלל כולו, אם זה הכתוב הוא רק צרה לפנינו ולשעתה, וברבות הימים אמורה היא להיגלות כטובה, כך כל פרטי התוכחה כולה נראים כרעות לפנינו ולשעתם, אולם ברבות הימים יתבררו כל פרטיה לטובות ולנחמות. דאם לא כן למה יאמרו שהפלה התורה מקרא אחד לטובה בתוך המקראות המדברות לרעה? ובנוסף יש להבין אם שעת רוגז עתה למה יזכיר כלל שום טובה? אם לא שנאמר כדברינו כי הרוגז אינו כי אם לפנינו, אולם אהבתו יתברך לא פסקה מישראל אפילו לרוע כממירא, וכל הקללות אמורים להתהפך לברכות.

ואכן הרבה צדיקים בדורות עברו היו מרבים לפרש את פסוקי התוכחה לטובה, ואם כן אף אם נאמר שאין מקרא יצא מידי פשוטו, מכל מקום נאמנים עליו דברי רבי עקיבא שלימד

פר' בחר בחקתי
כ"ז אייר תשפ"א
אבות פרק ז'

המסגרת ליל אופק ירושלים

זמן ודלקת הנרות ומצ"ש

הדר"ג	6:48
מוצ"ש	8:05
ר"ת	8:42

סוף זמן קריאת שמע וחפלה

סוף ש"א	8:20	סוף ת"א	9:45
סוף ש"ב	9:08	סוף ת"ב	10:17

המסגרת ליל שני קו"י

גיליון מס':

565

טיב המערכת

• וישבתם על הארץ לבטח •

אתה נוסע במכונית - שלך, נכנס לבית - שלך, ורואה את הילדים - שלך, הכל שלך, ופתאום באמצע החיים אתה תולה שלט ענק האומר: כלום לא שלי, הכל שייך לבורא העולם! לבטח השכנים והחברים לא יבינו מה קורה אתך, אולי קרה לך משהו, אבל את האמת אתה ידוע טוב מכולם, האמת היא שהכל שייך לבורא העולם וכל מה שיש לי וכביכול שייך לי - קיבלתי מהש"ת כפקדון, ועלי לזכור זאת תמיד.

הקב"ה נתן לנו את מצוות השמיטה, שבה אנחנו מצווים על שמיטת קרקעות ועבדים והלוואות, בקיצור כל הדברים החשובים והיקרים נהיים בפתע פתאום מופקדים, לא שלנו, פתאום ביום בהיר אחד אדם נכנס לשדה שלו ואנשים זרים מטיילים בתוכה ולוקחים ואוכלים, והוא בתוכם, ואין לו שום זכויות לקחת לפני כולם, או יותר מהם, הוא בדיק כמו כולם, אם אדם מקיים את ציוויו של הבורא הרי טוב, ואם לאו, הרי לקב"ה יש הרבה דרכים לקיים את גזירתו, וכך מביא רש"י בפרשתנו 'וישבתם על הארץ לבטח' - שבעונן שמיטה ישראל גולים, שנאמר: אז תרצה הארץ את שבתותיה והרצת את שבתותיה, ושבעים שנה של גלות בבל, כנגד שבעים שמיטות שבטלו היו, דהיינו, לאחר שנכנסו ישראל לארץ ביטלו שבעים שמיטות, וכנגדם היו בגלות בבל שבעים שנה, ובאותם שנים שבתה הארץ כנגד שבעים השמיטות שביטלו.

אמנם בזמננו לרוב העם אין כל כך קשר ישיר עם השמיטה, בזכות כל גופי הכשרויות, (מכון שצדיקים ללמוד היטב את כל ההלכות הנוגעים למצוות), אבל עם הרעיון יש לכולנו קשר, הרעיון הוא לזכור תמיד שכל מה שיש לי אינו שייך לי, ואת זה אפשר לזכור בהרבה דרכים, כגון ע"י שאדם מרבה לתת צדקה, בכך הוא מראה שאינו 'דבוק' לממונו, והרי כן אמרו חז"ל 'לעולם אין אדם מעני מן הצדקה', אז מי שהוא בעל אמונה ויודע שהסכף שבידו של הבורא הוא, אינו מפחד לחלק משלו לאחרים, והוא זוכר תמיד מיהו בעל הבית האמיתי!

(ק"ט טכחור-דוד)

ניתן לשפוט את שיחותיו של מורנו ורבוני שליט"א • במספר מיוחד וישי
באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

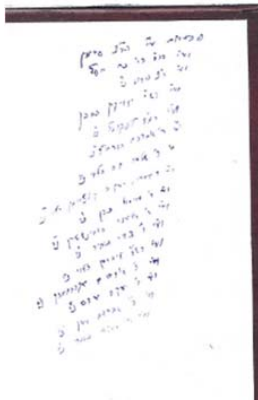
טיב
ההודעות

יו"ר הוועדה הרוחנית: ר' יעקב רבינוביץ | עורך: ש. מילרשטיין

קרבה שנת השבע (ח)

טרם עולה על יצועו לנוח,
מספיק להיכנס עוד 'מחבר'
עם ספר חדש, ולקבל ברכה
ועידוד מרבינו

עשות ספרים אין קץ
עם כל לומד נוסף של הלכות זרעים ושביעית בפרט, שמח רבינו ומעודד אותו מאוד.

אחד הדברים הקרובים אל ליבו הוא כתיבת חידושי תורה, הוא ממריץ את הצעירים להעלות על גבי הכתב חידושי תורה, ובשנה השביעית הוא ממליץ להרבה מהבאים למעוננו, לכתוב חבור על הלכות שמיטה.

לשואלים רבים, באיזה ענין כדאי להתחזק כדי לזכות ישועה, הוא הורה בשביעית הקודמת, כסגולה לישועה פרטית שהיו זקוקים לה, שיכתבו 'חיבור על עניני שביעית', ואכן באוצר ספריו של רבינו מצויים למעלה ממאה חיבורים (!!!) שהופיע בשנת השמיטה הקודמת - תשע"ה, בהוראתו ולבקשתו של רבינו שליט"א.

ליקוט בעלמא

מענין לחשוף כאן, התבטאות לא ידועה של רבינו אודות עצמו.
היה זה לאחרונה, אחד מבני הבית שיבח בפני רבינו את ספרו דרך אמונה, באומרו 'הרב זכה כי בכל העולם התורני מעיינים בספר, ואף התחברו על כך מספר חיבורים'.

רבינו, השיב לו כהרף עין 'לכון, כי ליקטתי מספריו של החזון איש'...
כלומר, לדידו, אין ביצירת הענק דרך אמונה שום חידוש, הוא ליקוט בעלמא של פסקי החזון איש...

ורק מי שמעמיק בספר דרך אמונה, יבין את עומק הענווה הטהורה של רבינו, כשהוא מבטל כל דבר שבח אודותיו... 'יארץ ה' מיו ושנותיו בטוב ובנעימים'.

נדיד: רבינו מציין לעצמו בהכרת הטוב,
על כריכת ספרו דרך אמונה, את רשימת
שולחי ההערות והתיקונים להוצאה

קרבה שנת השבע "אגודת שמיטה"

בחרדת קודש נכנסו ראשי האגודה להתברך במעונו של מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א מיד עם תחילת הפעילות לקראת שנת השמיטה תשפ"ב, זאת כחלק מן המסורת של ראשי האגודה להיכנס למעונו בכל ערב שמיטה לברכה ולעצה ולדעת את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו. במהלך הד"ד בערב שנת השמיטה תשע"ה התנהל דיון הלכתי מרתק במסגרתו שאלו ראשי האגודה את מרן שליט"א מספר שאלות הלכתיות הנוגעות למעשה, שחלקן מובאות כאן:

האם יש עניין לרכוש קרקע ערב שנת השמיטה כדי להתחייב בשמיטה?
תשובת רבינו שליט"א: **בוודאי**.

האם גם נשים מחויבות בקיום מצוות שמיטה? תשובת רבינו שליט"א: **כן**.

074-7087713

פנינים על הפרשה

כי תבואו אל הארץ... ושבתה הארץ שבת לה, שש שנים תזרע שדך וגו' (כ"ה ב' ג')

שתי הערות נפלאות על הפסוק קבע רבינו בספרו:

הראשון, הרי את שנת השמיטה לא עשו מיד בשנה הראשונה אלא רק אחרי שש שנים שעבדו, שמטה הארץ (קידושין ל"ז), ויותר מתאים לכתוב כי תבואו אל הארץ, שש שנים תזרע וגו' ואחרי זה ושבתה הארץ. השני, מהו 'ושבתה' הארץ, דמשמע לשון עבר, והרי הוא ציווי על העתיד.

ותרץ על פי המדרש (ילקוט רמז ש"ג): "רבי ישמעאל אומר, כשישראל עושין רצונו של מקום, הן עושין שמיטה אחת בשבוע אחד, שנאמר שש שנים תזרע וגו', וכשאין עושין רצונו של מקום, עושין ארבע שמיטות בשבוע אחד. כיצד נרה שנה זורעה שנה, נרה שנה זורעה שנה, נמצאו שהן עושין ארבע שמיטות בשבוע אחד".

ולכן הקדים הפסוק ושבתה הארץ, כי הוא הבטחה, אם תקיימו מצות השמיטה, אז תזכו שאכן שש שנים תזרע ואספת וגו', ורק בשנה השביעית תשמיטה, אבל אם לא תשמור שמיטה, לא יהיו לך שש שנים לזרוע.

מפליא ביותר: כל השנים שנזכרות בפרשה זו של שמיטה, כולן כתובות חסר: שביעת, שמינת, תשיעת, ואילו 'ששית' כתוב מלא י"ד. והטעם פשוט: וציויתי את ברכתי לכם בשנה הששית! השנה הששית היא המלאה בברכת ה'. ולכן היא כתובה מלא. (שבענו מסובדי)

ליצירת קשר: ✉ ig0533145900@gmail.com

📍 רבי יהודה הנשיא 52 בני ברק

☎ 053-3145900 📠 077-2092005

ניתן לתרום גם במכשירי "קהילות" ו"נדרים פלוס" בבתי הכנסת,

יש ללחוץ על לחצן 'קופות נוספות' ובחיפוש 'דברי ש"ח', או בטלפון:

נדרים פלוס 03-7630585 שלוחה- 1586

קהילות 073-2757000 שלוחה- 4310

גיליון מס' 428 פרשת בהר בחוקותי
תשפ"א שנה תשיעית

לזכות ולכבוד
הרב יואל דוד זפרן שליט"א
הצלחה וברכה בכל הענינים
מאת חברי הכולל ד'פילאדלפיא

דברי שי"ח

ממרחן רשכבה"ג שר התורה הגר"ה קניבסקי שליט"א

מה חרי האף הגדול הזה (דברים כ"ט)

זמן קצר אחרי האסון הגדול שאירע לעם ישראל, אחרי חצות ליל ל"ג בעומר תשפ"א, החלו טלפונים בהולים לבית מרן שליט"א.

כל עסקן וגבאי המקורב, כל חבר של משב"ק, קיבל בלי סוף טלפונים בוכיים ועצובים. הכל רצו והתחננו לשמוע איזה מילה של הרגעה, הבטחה, או הסבר על מה שמתחולל באותם שעות מטרופות. גם הורים ובנים ל'נעדרים' התקשרו להזכיר את השם בקודש פנימה. אנו מאחלים לכל עם ישראל שלא ירגישו לעולם מה עובר במוחם של אותם קרובי משפחה. פחד פחדים. ואכן כשמרן שליט"א התעורר בהמשך הלילה, מיד סיפרו לו בקצרה את האסון, אבל למרבה הפלא, הוא לא הגיב. וידום אחרן!

השתיקה היתה כואבת וארוכה. גם אחרי תפילת ותיקין, כשניסו בשנית, והזכירו את האסון הגדול, ושאלו שוב מה רוצה מעמנו הקב"ה, הלא נראה כי הובלו כאן רבים כצאן לטבח ה', ובשעת חדותא כזו של הילולת רשב"י, נהפך לאבל מחולנו, מה נדרש מאיתנו לעשות? אבל מרן שליט"א בשלו: הוא הביט לרגע בפני השואל, והנהן לו בראשו כאומר, הבנתי ואין צורך לומר שוב, וחזר לשתיקתו. ורק בשבת קודש, יום מנוחה וקדושה, שאסור להצטער בו, הוא השיב בפה מלא, על השאלה מה עלינו להתחזק: איני יודע. ואחרי רגע נענה, כאילו חזר בו: "חזוק בתורה"

ומה יתחזקו הנשים – הוסיף השואל. ומרן שליט"א ענה 'בצניעות'. דומה כי לאלו שקצת מכירים את הליכותיו של מרן שליט"א אין כאן חידוש בעצם התשובה. אבל יש כאן משמעות בשתיקה. 'החכם אבלו בליבו' (חובת הלבבות).

הבה ניקח לעצמנו צידה לדרך, 'חשוב על כל דיבור קודם שתוציא מפיו' וחזוק בתורה וצניעות, ואי"ה נזכה בקרוב להגיע לחג מתן תורה כשאנו בבנין בית המקדש וזוכים לראות את קרבן שני הלחם ושאר קרבנות בב"א.

משמאל לימין: האדמו"ר מויזניץ בעל 'ישועות משה', הגר"ש קרליץ, הגר"נ אינפלד, הגר"נ קרליץ,

הגר"נ אינפלד זצ"ל לצד רבינו שיבלחט"א בשמחה משפחתית.

ברכת מזל טוב לידידינו החשוב הרב ר' אבישי פרלשטיין שליט"א מליקווד לרגל הולדת הבת שתחי' בשעט"מ

הגאון רבי נתן אינפלד זצ"ל

מעולמם של יראי השם, ומזכי הרבים ההולכים לאורם של חכמים, נעקרה השבוע דמות של מי שזכה והרביץ תורה בהיכלי התורה, ובנוסף נזקף לזכותו שנים רבות, החזקת התורה של עמלי התורה במבצר הכולל 'חזון איש' בבני ברק. הוא הגאון רבי נתן אינפלד זצ"ל, בעל המנחת נתן.

כי מלבד גדלותו בתורה, ועסקו בה במשך כל ימי חייו, הן כאשר כיהן בבאר שבע בראשות ישיבה לנערים, שם קירב לבבות לתורה ועבודת ה', והן בשיחות המלאות ביראת שמים שהיה מוסר לחזק את הנערים, זכה גם לשמש מספר שנים, כשליח לאחזקת תורה עבור תלמידי החכמים שבכולל חזון איש, בו לומד רבינו מרן שליט"א.

קשר עז ואיתן היה לו עם גדולי ישראל בדור הקודם, וכן עם מרן שליט"א, כאשר היה לו נשיאות חן מיוחדת, עוד מתקופות של שנים קודמות.

בחיבור נפלא ומיוחד, בשם 'שיחו בכל נפלאותיו' אותו כתב רבי נתן ז"ל ברגשי לבב, לפני כחמש עשרה שנה (ונדפס בספר מנחת נתן), הוא מספר שם על הקשר האישי שבינו לרבינו, וכן מספר עובדות נפלאות, שהיה מן הראוי להביא אותם במדור זה אך יכלה הגליון.

וכך הוא כותב בראש הדברים:

"כשאני בא במחיצת רבינו שליט"א, אף פעם אינני דופק בדלת, אלא עומד ליד הכניסה עד שרואני, ואומר לי, "הכנסו, הכנסו"...."

הרב אינפלד ממשיך לספר: פעם התנצלתי על שאני מפריע באמצע הלימוד ושאלתי מתי אפשר לבוא מבלי להפריע? ובתמימות ענה לי בזה"ל "אני תמיד באמצע הלימוד", ואין הבדל מתי לבוא, אתם יכולים לבוא מתי שתרגו...

ואכן בני הבית מספרים על הסבר פנים היפות בה התקבל תמיד רבי נתן, כשרבינו מקרבו בימים צדקו. גם כשהיה בא עם נדיבי עם, וגם כשהיה בא לצרכים אחרים, תמיד היה נענה בשמחה. הכרת הטוב מיוחדת היתה שמורה לו על כך שמספר פעמים הוא השתדל אצל נדיבי עם, להדפסת כמה מספרי רבינו.

גם בשמחות משפחתיות במשפחת רבינו, היה מופיע לעיתים, וכובד שם כידיד המשפחה. בשנותיו האחרונות, התייתסר רבי נתן זצ"ל ביסורים ממרקים, וסבל הרבה ל"ע, עד שהשבוע, נל"ע ונטמן בבית החיים 'שמגר' בירושלים. והתקיים בו מאמר התנא, בשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם אלא תורה ומעשים טובים בלבד, והם יליצו יושר בעדו, וילוו אותו למקום הנכון לו בגן עדן.

זכה המנוח שרבינו הביא חידוש משמו בדרך אמונה - (ציין ההלכה הלכות תרומות פרק ב') (רגל) מאירי וריטב"א קדושה ו' ב' ורבונו יונה ב"ב ס"ג א' ובק"ס בפ"א דבכורות כ' דאסור זה מדרבנן משחתם ברית הלוי וקרא דלא תחלו אסמכתא וידידי הר"נ אינפלד שליט"א הביא רא' לזה מדפריך בבכורות כ"ו ב' מאי ואומר אלמא דעיקר הדרשא משחתם ברית הלוי וכבר כתבו התו' שם דמיתה לאו דוקא:

להצטרפות לרשימת מקבלי הגליון במייל ניתן לשלוח בקשה לכתובת: divreysiach+subscribe@googlegroups.com
ניתן לתרום ולהקדיש ע"ג הגליון לע"ג, לרפואה ולהצלחה וכד', נשמח לקבל עובדות, הנהגות, וש"ת מרבינו.

 רב דניאל ד דהן
 סופר ס"ת"ם מוסמך

Rabbi Daniel David Dahan, Sofer Stam
 Tel: 646 387 5683. Email: Sofersogood4@gmail.com
 Checking, writing, and sale of Sefer Torah, Tefillins,
 Mezuzot, and Megillot. * SAME DAY SERVICE *

Contact us for your dream
 custom closet

HIPPO CLOSETS

Free Estimates
 347.760.3600
HippoClosets@gmail.com

**GIBRALTAR ABSTRACT
 TITLE AGENCY**

ARE YOU PURCHASING OR REFINANCING?

 CALL US FOR A QUOTE!
 845.362.3863 • ORDERTITLE@GIBALTARNY.COM

**ROSENBLUM
 ARCHITECTURE**

TODD ROSENBLUM • rosenblumarchitecture.com

845.364.0337 • 200 East Eckerson Road
 914.522.6793 • Suite 230 E
todd@adaparch.com • New City, NY 10956

**ARE YOU LOOKING FOR A
 STRAUSS
 CLEANING**

At Strauss Cleaning, we do a
 thorough job making sure that
 every inch is spotless. Call us now to
 schedule your

**Free
 Estimate**

We Specialize in
 Commercial Jobs:
 • Offices
 • Schools
 • Shules
 • Retail Stores
 • Event Spaces

Call now at **201-742-3136**

LENNY ROSENFELD

845.517.0300
inspections613@gmail.com
WWW.LRINSPECTIONS.COM
 NY State License # 1330185

LR HOME INSPECTIONS
 Serving Rockland, Westchester, NYC 5 Boroughs

MOSHE STAMM
 LICENSED BROKER

SPECIALIZING IN GROUP HEALTH INSURANCE

**omni
 MANAGED HEALTH**

p: 718.252.9555 ext. 2207
 e: moshe@omnimh.com
 w: www.omnimh.com

ROCKLAND TRANSFERS
 CAR SERVICE

- ♦ Airport car service (departures and arrivals)
- ♦ City to City
- ♦ Per Hour Hire
- ♦ School (out-of-town) Drop-off and Pick-up
- ♦ Reliable and Safe
- ♦ Fixed Rates
- ♦ No Added Fees
- ♦ Credit Cards Accepted

**Easy
 Booking
 Online**

Reserve Online
www.RocklandTransfers.com
 Call / Text
(845) 288-8888

FREE AD SPACE

To inquire about placing your free ad here,
 please email mitzvot@ramapost.com

**CHEVRA L'BITACHON
 OF ROCKLAND COUNTY**

Chevra L'Bitachon is a community security
 organization which trains and manages
 members of the community to become guards
 for their own shuls and mosdos as well as
 other security related resources.

For more info, please contact us at info@clbrc.org
 or call/whatsapp **845.704.1205**
 (add us to whatsapp to see our regular security related updates)

**FIRST CLASS
 LEASING**

**JUNKBOYZ
 PRESERVATION**

**ROCKLAND
 ERUV**

Sullivan County Labs
 Certified Environmental Testing
How Well Do You Know Your Well?

COMMON TESTS:
 • Bacteria
 • Nitrates
 • Metals
 • Volatile Organic Compounds
 • Petacides / Herbicides
 • Etc.

845-SAFE-H2O
 PICKUPS AVAILABLE IN MONSEY
 AND SURROUNDING AREAS

www.sullivancountylabs.com

35+ Years
 OF SERVING THE COMMUNITY

- ♦ WILLS & TRUSTS
- ♦ ELDER LAW
- ♦ PROBATE
- ♦ TRUST ADMINISTRATION
- ♦ HALACHIC WILLS
- ♦ TAX PLANNING
- ♦ MEDICAID PLANNING
- ♦ ESTATE PLANNING
- ♦ SPECIAL NEEDS PLANNING
- ♦ ASSET PROTECTION

Emanuel Haas, Esq. Ari J. Zaltz, Esq.

Haas & Zaltz, LLP
845.425.3900
INFO@HAASZALTZ.COM | WWW.HAASZALTZ.COM
 365 ROUTE 89 | SUITE 231 | AIRMONT, NY 10952

As an independent agency we shop several companies to find
 you the right coverage and the right price.

Wise Men Insurance Services
support@wisemeninsurance.com
 Ph 845-579-2978 Fax 845-231-6224

DJ KAEJ

FOR ALL YOUR SIMCHA NEEDS!

347.618.5028
bookings@djkaej.com

**POMONA
 ENTERPRISES CORP.**
 Custom Home Builders
 845-354-0018

WWW.POMONAENTERPRISES.COM

UNLIMITED ISRAEL™
 ON ISRAEL'S MOST RELIABLE NETWORK
 P: 845-371-9800

TELETECH
 SECURITY & COMMUNICATIONS

